

Raiffeisen Bank Zrt.

Konszolidált pénzügyi kimutatások

2017. december 31.

Tartalomjegyzék

I. Független Könyvvizsgálói Jelentés

II. Konszolidált éves beszámoló

Konszolidált eredménykimutatás
Konszolidált átfogó jövedelemkimutatás
Konszolidált pénzügyi helyzet-kimutatás
Konszolidált saját tőke változás kimutatás
Konszolidált cash flow-kimutatás
Kiegészítő megjegyzések a konszolidált pénzügyi kimutatásokhoz

III. Konszolidált üzleti jelentés

Független könyvvizsgálói jelentés

A Raiffeisen Bank Zrt. részvényesének

Vélemény

Elvégeztük a Raiffeisen Bank Zrt. (továbbiakban „a Bank”) és leányvállalatai (továbbiakban „a Csoport”) 2017. évi konszolidált pénzügyi kimutatásainak a könyvvizsgálatát, amely konszolidált pénzügyi kimutatások a 2017. december 31-i fordulónapra elkészített konszolidált pénzügyi helyzet-kimutatásból – melyben az eszközök összesen értéke 2.180.858 M Ft –, az ezen időponttal végződő évre vonatkozó konszolidált eredménykimutatásból – melyben az időszak eredménye 30.508 M Ft nyereség –, az ezen időponttal végződő évre vonatkozó konszolidált átfogó jövedelemkimutatásból, konszolidált sajáttőkeváltozás-kimutatásból és konszolidált cash flow-kimutatásból, valamint a jelentős számviteli politikák összefoglalását és egyéb magyarázó információt tartalmazó kiegészítő megjegyzésekből állnak.

Véleményünk szerint a mellékelt konszolidált pénzügyi kimutatások megbízható és valós képet adnak a Csoport 2017. december 31-én fennálló konszolidált pénzügyi helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő évre vonatkozó konszolidált pénzügyi teljesítményéről és konszolidált cash-flow-iról az Európai Unió által befogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban (továbbiakban: „EU IFRS-ek”), valamint azokat minden lényeges szempontból a Magyarországon hatályos, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvénynek (továbbiakban „számviteli törvény”) az EU IFRS-ek szerint összevont (konszolidált) éves beszámolót készítő gazdálkodókra vonatkozó előírásaival összhangban készítették el.

Vélemény alapja

Könyvvizsgálatunkat a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal és a könyvvizsgálatra vonatkozó – Magyarországon hatályos – törvényekkel és egyéb jogszabályokkal összhangban hajtottuk végre. Ezen standardok értelmében fennálló felelősségeink bővebb leírását jelentésünk „A könyvvizsgálónak a konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálataért való felelősségei” szakasza tartalmazza. Függetlenek vagyunk a Csoporttól a konszolidált pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálata szempontjából a vonatkozó, Magyarországon hatályos jogszabályokban és a Magyar Könyvvizsgálói Kamara „A könyvvizsgálói hivatás magatartási (etikai) szabályairól és a fegyelmi eljárásról szóló szabályzatát”-ban, valamint az ezekben nem rendezett kérdések tekintetében a Nemzetközi Etikai Standardok Testülete által kiadott „Könyvvizsgálók Etikai Kódexe”-ben (az IESBA Kódex-ben) foglaltak szerint, és eleget tettünk egyéb etikai felelősségeinknek ezekkel a követelményekkel összhangban. Meggyőződésünk, hogy az általunk megszerzett könyvvizsgálói bizonyíték elegendő és megfelelő ahhoz, hogy megalapozza véleményünket.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálói kérdések

A kulcsfontosságú könyvvizsgálói kérdések azok a kérdések, amelyek szakmai megítélésünk szerint a legjelentősebbek voltak a tárgyidőszaki konszolidált pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálata során. Ezeket a kérdéseket a konszolidált pénzügyi kimutatások egésze általunk végzett könyvvizsgálatának összefüggésében és az arra vonatkozó véleményünk kialakítása során vizsgáltuk, és ezekről a kérdésekről nem bocsátunk ki külön véleményt.

1. A hitelállomány értékelése (900.551 millió forint)

Lásd a kiegészítő megjegyzések 4. és 17. pontjait

A kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdés	Hogyan kezeltük a kérdést könyvvizsgálatunk során
A hitelállomány értékvesztésének meghatározása kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdésnek minősül a hitelállomány jelentősége miatt, mivel jelentős feltételezéseket tartalmaz a hitelek megtérülő összegére és a nem-teljesítés valószínűségére vonatkozóan. Emiatt az értékvesztés jóváhagyása a Bankon belül a Provision Committee felelőssége. Az egyedileg jelentős, nem teljesítő hitelek egyedi értékvesztésének alapja a vezetés megítélése annak becslése során, mikor történt értékvesztést kiváltó esemény, valamint az eredendően bizonytalan várható jövőbeli cash flow-k jelenértéke. Könyvvizsgálati szempontból ez kihívást jelent, mivel a biztosítékértékek és a jövőbeli pénzáramok becslése szakértelmet igényel, és feltevéseket tartalmaz. A portfólió alapon értékvesztett vállalati és lakossági hitelállomány értékvesztését szegmentálás útján határozza meg a Bank. Az egyes portfóliókra a nem-teljesítés valószínűségének és a potenciális, nem-teljesítés esetén várható veszteségnek a becsült értékét alkalmazzák a csoportos értékvesztés meghatározásához. Könyvvizsgálati szempontból ez kihívást jelent, mivel az értékvesztési szintek meghatározásához használt különböző modellek és paraméterek jelentősen eltérő értékvesztést eredményezhetnek. A modellek több attribútumtól függnak, például a hitel típusától, a kitétségtől, az ügyfél típusától és a fedezetektől. Jelentős portfólió értékesítések és leírások történtek, amelyek lényegesen befolyásolták a Bank nem-teljesítő hitelállományának mértékét. Könyvvizsgálati szempontból ez kihívást jelent, mivel ezek jelentős, nem szokványos eseményeknek minősülnek. Az értékvesztéssel kapcsolatos közzétételek várhatóan a befektetők, minősítő intézmények és a szabályozók érdeklődésére is számot tartanak.	Könyvvizsgálati eljárásaink az alábbiakat foglalták magukban: Megvizsgáltuk a Provision Committee jóváhagyásának, feltételezéseinek és becslésének megfelelőségét az értékvesztésre vonatkozóan. Megismertük a Bank által kialakított folyamatokat és alkalmazott kontrollokat a hitel értékvesztés teljességének és pontosságának biztosítása érdekében. Értékeltek a jelentős, egyedileg értékelt hitelekhez kapcsolódó értékvesztés megfelelőségét szakértőink bevonásával. Áttekintettük a korábban kivezetett, majd újra felvett, eredetileg devizában denominált, majd forintra átváltott lakossági jelzálog-portfólió esetében alkalmazott feltételezéseket és kapcsolódó dokumentációkat a követelés értékesítés, leírás vagy pénzáram várakozások megváltozása esetében. Megvizsgáltunk minden, a Magyar Nemzeti Banktól érkező becslésekre és a tartalékolási szintekre vonatkozó külső kommunikációt. Újraszámoltuk a portfólió alapon kalkulált értékvesztést, és értékeltük annak érzékenységi az értékvesztés becsléséhez használt paraméterekre. Az alkalmazás szintű, értékvesztéssel kapcsolatos kontrollokat teszteltük szakértőink bevonásával. Megvizsgáltuk a pénzügyi kimutatásokban megjelenő céltartalék-képzési és értékvesztési modellek közzétételeinek megfelelőségét.

2. A Céltartalékok (9.033 millió forint) értékelése

Lásd a kiegészítő megjegyzések 32. és 47. pontját

A kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdés	Hogyan kezeltük a kérdést könyvvizsgálatunk során
A Bank a fordulónapot követően nyilvánosságra hozta, hogy székházának áthelyezését tervezi a jelenleg érvényes bérleti szerződésben foglalt bérleti időszak vége előtt. Az anyavállalat Igazgatósága és Felügyelő Bizottsága már 2017. decemberében jóváhagyta a tervezett székházváltást, de a székházváltással kapcsolatos szándékát a Bank formálisan, a megfelelő jogi lépéseket is megvalósítva, nem közölte a mérleg fordulónapja előtt a bérbeadóval. A Bank átszervezéssel kapcsolatos céltartalékot nem jelenített meg, mivel a fordulónapon még nem következett be a kötelmet keletkeztető esemény. Ugyanakkor a bérleti szerződés várható felmondása eredményeként a szerződés hátrányossá vált, amelyre a Bank céltartalékot képzett 2.693 millió forint összegben. Az átszervezési céltartalék megjelenítésének feltétele, hogy a Bank kommunikációja vagy cselekedetei alapján harmadik felekben jogos elvárás keletkezzen arra, hogy a Bank az átszervezést végre fogja hajtani. Ennek megítélése a tények és körülmények gondos mérlegelését igényli. A hátrányos szerződésre megjelenített céltartalék jelentős feltételezéseket és becsléseket tartalmaz, elsődlegesen a megtérülésként figyelembe veendő, albérletbe adásból elérhető piaci bérleti díj meghatározása tekintetében. Az átszervezéssel kapcsolatos közzétételek várhatóan a befektetők, munkavállalók, beszállítók érdeklődésére is számot tartanak. Ezen okok miatt a céltartalékkal kapcsolatos megjelenítési, értékelési és közzétételi kérdések kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdésnek minősülnek.	Könyvvizsgálati eljárásaink az alábbiakat foglalták magukban: Megvizsgáltuk az Igazgatóság és a Felügyelő Bizottság üléseinek prezentációit, az ülésekről készült feljegyzéseket és az átszervezés iránti elkötelezettségüket. Átnéztük a tranzakcióról készült terveket, a meglévő bérleti szerződést és az ingatlan piaci értékbecsléséről készült jelentést szakértőink bevonásával, és értékeltük az ezek alapján hozott döntéseket. Újraszámoltuk a céltartalék összegét. Értékeltük a céltartalék kalkuláció során alkalmazott kulcsfontosságú döntések feltételezések és becslések ésszerűségét. Ellenőriztük az átszervezési projekt státuszára vonatkozó külső és belső kommunikációkat annak érdekében, hogy ellenőrizzük, azok összhangban vannak-e a tranzakcióval kapcsolatos ismereteinkkel. Megvizsgáltuk a tranzakcióra vonatkozó közzétételek megfelelőségét a pénzügyi kimutatásokban.

Egyéb információk

Az egyéb információk, melyeket a jelentésünk dátumáig megkaptunk, a Csoport 2017. évi összevont (konszolidált) üzleti jelentéséből állnak. A vezetés felelős az összevont (konszolidált) üzleti jelentésnek a számviteli törvény, illetve egyéb más jogszabály vonatkozó előírásaival összhangban történő elkészítéséért. A jelentésünk „Vélemény” szakaszában a konszolidált pénzügyi kimutatásokra adott véleményünk nem vonatkozik az összevont (konszolidált) üzleti jelentésre.

A konszolidált pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálatával kapcsolatban a mi felelősségünk az összevont (konszolidált) üzleti jelentés átolvasása és ennek során annak mérlegelése, hogy az összevont (konszolidált) üzleti jelentés lényegesen ellentmond-e a konszolidált pénzügyi kimutatásoknak, vagy a könyvvizsgálat során szerzett ismereteinknek, vagy egyébként úgy tűnik-e, hogy az lényeges hibás állítást tartalmaz.

A számviteli törvény alapján a mi felelősségünk továbbá annak a megítélése, hogy az összevont (konszolidált) üzleti jelentés a számviteli törvény, illetve egyéb más jogszabály vonatkozó előírásaival összhangban készült-e és erről, valamint az összevont (konszolidált) üzleti jelentés és a konszolidált pénzügyi kimutatások összhangjáról vélemény nyilvánítása.

A számviteli törvény alapján a mi felelősségünk továbbá annak az ellenőrzése is, hogy az összevont (konszolidált) üzleti jelentés a számviteli törvény 95./C. § és a 134. § (5) bekezdésben meghatározott információkat rendelkezésre bocsátja-e.

Véleményünk szerint a Csoport 2017. évi összevont (konszolidált) üzleti jelentése minden lényeges szempontból összhangban van a Csoport 2017. évi konszolidált pénzügyi kimutatásaival és a számviteli törvény vonatkozó előírásaival.

Mivel egyéb más jogszabály a Csoport számára nem ír elő további követelményeket az összevont (konszolidált) üzleti jelentésre, ezért e tekintetben nem mondunk véleményt.

Nyilatkozunk, hogy az összevont (konszolidált) üzleti jelentés rendelkezésre bocsátja a számviteli törvény 95./C. § és a 134.§ (5) bekezdésben meghatározott információkat.

A fentiekén túl a Csoportról és annak környezetéről megszerzett ismereteink alapján jelentést kell tennünk arról, hogy a tudomásunkra jutott-e bármely lényeges hibás állítás az összevont (konszolidált) üzleti jelentésben, és ha igen, akkor a szóban forgó hibás állítás milyen jellegű. Ebben a tekintetben nincs jelenteni valónk.

A vezetés és az irányítással megbízott személyek felelősségei a konszolidált pénzügyi kimutatásokért

A vezetés felelős a konszolidált pénzügyi kimutatásoknak az EU IFRS-ekkel összhangban történő elkészítéséért és valós bemutatásáért, továbbá a számviteli törvénynek az EU IFRS-ek szerint összevont (konszolidált) éves beszámolót készítő gazdálkodókra vonatkozó előírásaival összhangban történő elkészítéséért, valamint az olyan belső kontrollért, amelyet a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítástól mentes konszolidált pénzügyi kimutatások elkészítése.

A konszolidált pénzügyi kimutatások elkészítése során a vezetés felelős a Csoport vállalkozás folytatására való képességének felméréseért, a vállalkozás folytatásával kapcsolatos kérdéseknek az adott helyzetnek megfelelő közzétételéért, valamint – kivéve, ha a vezetésnek szándékában áll megszüntetni a Csoportot vagy beszüntetni az üzletszerű tevékenységet, vagy amikor nem áll előtte ezen kívül más reális lehetőség – a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel alkalmazásáért.

Az irányítással megbízott személyek felelősek a Csoport pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

A könyvvizsgálónak a konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatáért való felelősségei

Célunk kellő bizonyosságot szerezni arról, hogy a konszolidált pénzügyi kimutatások egésze nem tartalmaz akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást, valamint a véleményünket tartalmazó könyvvizsgálói jelentést bocsátani ki. A kellő bizonyosság magas fokú bizonyosság, de nem garancia arra, hogy a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal és a könyvvizsgálatra vonatkozó – Magyarországon hatályos – törvényekkel és egyéb jogszabályokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat mindig feltárja a

létező lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából, és lényegesnek minősülnek, ha önmagukban vagy együttesen ésszerű várakozások alapján befolyásolhatják a felhasználók adott konszolidált pénzügyi kimutatások alapján meghozott gazdasági döntéseit.

A Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal és a könyvvizsgálatra vonatkozó – Magyarországon hatályos – törvényekkel és egyéb jogszabályokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat részeként szakmai megítélést alkalmazunk és szakmai szkepticizmust tartunk fenn a könyvvizsgálat egésze során. Emellett:

- Azonosítjuk és felbecsüljük a konszolidált pénzügyi kimutatások akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításainak kockázatait, az ezekre a kockázatokra reagáló könyvvizsgálati eljárásokat alakítunk ki és hajtunk végre, valamint a véleményünk megalapozásához elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzünk. A csalásból eredő lényeges hibás állítás fel nem tárásának kockázata nagyobb, mint a hibából eredőé, mivel a csalás magában foglalhat összejátszást, hamisítást, szándékos kihagyásokat, téves nyilatkozatokat, vagy a belső kontroll felülírását.
- Megismerjük a könyvvizsgálat szempontjából releváns belső kontrollt annak érdekében, hogy olyan könyvvizsgálati eljárásokat tervezzünk meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy a Csoport belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt nyilvánítsunk.
- Értékeljük a vezetés által alkalmazott számviteli politikák megfelelőségét és a vezetés által készített számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek ésszerűségét.
- Következtetést vonunk le arról, helyénvaló-e a vezetés részéről a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel alkalmazása, valamint a megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték alapján arról, fennáll-e lényeges bizonytalanság olyan eseményekkel vagy feltételekkel kapcsolatban, amelyek jelentős kétséget vethetnek fel a Csoport vállalkozás folytatására való képességével kapcsolatban. Amennyiben azt a következtetést vonjuk le, hogy lényeges bizonytalanság áll fenn, könyvvizsgálói jelentésünkben fel kell hívnunk a figyelmet a konszolidált pénzügyi kimutatásokban lévő kapcsolódó közzétételekre, vagy, amennyiben az ilyen közzétételek nem megfelelőek, minősíteniünk kell véleményünket. Következtetéseink a könyvvizsgálói jelentésünk dátumáig megszerzett könyvvizsgálati bizonyítékon alapulnak. Jövőbeli események vagy feltételek azonban okozhatják azt, hogy a Csoport nem tudja a vállalkozást folytatni.
- Értékeljük a konszolidált pénzügyi kimutatások, beleértve a közzétételeket is, átfogó prezentálását, felépítését és tartalmát, valamint azt, hogy a konszolidált pénzügyi kimutatások a valós bemutatást megvalósító módon mutatják-e be a mögöttes ügyleteket és eseményeket.
- A konszolidált pénzügyi kimutatásokra vonatkozó vélemény nyilvánításához elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzünk a Csoporton belüli gazdálkodó egységek vagy üzleti tevékenységek pénzügyi információiról. Felelősek vagyunk a csoportaudit irányításáért, felügyeletéért és elvégzéséért. Továbbra is kizárólagos felelősséggel tartozunk a könyvvizsgálói véleményünkért.

Kommunikáljuk az irányítással megbízott személyek felé - egyéb kérdések mellett - a könyvvizsgálat tervezett hatókörét és ütemezését, a könyvvizsgálat jelentős megállapításait, beleértve a belső kontrollnak a könyvvizsgálatunk során általunk azonosított jelentős hiányosságait is.

Nyilatkozunk az irányítással megbízott személyeknek arról, hogy megfelelünk a függetlenségre vonatkozó releváns etikai követelményeknek, és kommunikáljuk feléjük mindazon kapcsolatokat és egyéb kérdéseket, amelyekről ésszerűen feltételezhető, hogy befolyásolják a függetlenségünket, valamint adott esetben a kapcsolódó biztosítékokat.

Az irányítással megbízott személyek felé kommunikált kérdések közül meghatározzuk azokat a kérdéseket, amelyek a tárgyidőszaki konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálata során a legjelentősebb kérdések, és ennél fogva a kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések voltak. Könyvvizsgálói jelentésünkben ismertetjük ezeket a kérdéseket, kivéve, ha jogszabály vagy szabályozás kizárja az adott kérdés nyilvános közzétételét, vagy ha - rendkívül ritka körülmények között - azt állapítjuk meg, hogy egy adott kérdést a könyvvizsgálói jelentésben nem lehet kommunikálnunk, mert ésszerű várakozások alapján annak hátrányos következményei súlyosabbak lennének, mint a kommunikáció közérdekű hasznai.

Jelentés egyéb jogi és szabályozói követelményekről

A Csoport 2017. évi konszolidált pénzügyi kimutatásainak könyvvizsgálatára 2015. április 24-én választott meg a Bank közgyűlése. A könyvvizsgálói megbízásunk időtartama megszakítás nélkül összesen 24 év, az

1994. december 31-ével végződő üzleti évtől 2017. december 31-ével végződő üzleti évig tartó időszakot fedi le.

Megerősítjük, hogy

- könyvvizsgálói véleményünk összhangban van a Csoport Audit bizottsága részére készített, 2018. április 11-i keltezésű kiegészítő jelentéssel.
- nem nyújtottunk a Csoport részére tiltott, nem könyvvizsgálati szolgáltatást, amely tiltott, nem könyvvizsgálati szolgáltatások körét az 537/2014 EU rendelet 5.cikk (1) bekezdése, valamint a tagországi derogáció tekintetében a Magyarországon hatályos, a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény határozza meg. Továbbá a könyvvizsgálat elvégzése során megőriztük függetlenségünket a Csoporttól.

A jelen független könyvvizsgálói jelentést eredményező könyvvizsgálati megbízásért felelős partner a jelen független könyvvizsgálói jelentés aláírója.

Budapest, 2018. április 26.

KPMG Hungária Kft.

Nyilvántartási szám: 000202

Agócs Gábor
Partner, Kamarai tag könyvvizsgáló
Nyilvántartási szám: 005600

(Millió forint)

	<i>Kiegészítő megjegyzések</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Kamat- és kamatjellegű bevételek	(5)	52.157	54.822
- készpénz és készpénz-egyenértékesek után		862	306
- bankközi kihelyezések után		1.678	3.719
- ügyfeleknek nyújtott hitelek után		35.908	36.411
- értékpapírok után		12.267	13.011
- lízing után		1.442	1.375
Kamat- és kamatjellegű ráfordítások	(6)	13.227	22.714
- bankokkal szemben		4.503	4.511
- ügyfelekkel szemben		3.790	4.781
- kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok után		1.539	2.584
- hátrasorolt kötelezettségek után		3.395	3.259
- egyéb kamatjellegű ráfordítás		0	7.579
Nettó kamatbevétel		38.930	32.108
Jutalék- és díjbevételek		41.809	38.914
Jutalék- és díjráfordítások		7.691	6.905
Nettó jutalék- és díjbevétel	(7)	34.118	32.009
Osztalékbevétel		3	0
Nettó kereskedési bevétel	(8)	10.264	13.174
Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák nettó eredménye	(9)	3.237	373
Egyéb üzleti bevétel	(10)	3.261	4.369
Üzleti bevételek		16.765	17.916
Értékvesztés és céltartalék	(11)	-9.411	508
Munkabér és juttatások	(12)	24.106	23.221
Bérleti díj ráfordítások		7.935	5.113
Berendezések költségei		4.501	4.025
Egyéb működési ráfordítások*	(10)	30.573	31.155
Üzleti ráfordítások		67.115	63.514
Adózás előtti eredmény		32.109	18.011
Tényleges adó*		2.926	2.992
Halasztott adó		-1.325	4
Összes nyereségadó	(13)	1.601	2.996
Tárgyévi eredmény		30.508	15.015
Ebből:			
Tőketulajdonosokra jutó hányad		30.508	15.015
Kisebbségi részesedésekre jutó hányad		0	0

A 14-101. oldalon található Kiegészítő megjegyzések a konszolidált pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

* Átsorolásra került, lásd a Számviteli politika változásai kiegészítő pontban (15. oldal, 2. d))

.....
Tölgyes Ágnes
Gazdasági Igazgató

.....
Gáspár Tibor
Számviteli Főosztályvezető

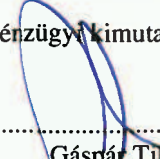
Dátum: 2018. április 26.

(Millió forint)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Tárgyévi eredmény	30.508	15.015
Egyéb átfogó jövedelem		
Pénzügyi eszközök egyéb átfogó jövedelemben megjelenő valós érték változása:		
Értékesíthető pénzügyi eszközök valós értékének változása	1.374	3.671
Eredménybe átvett rész	63	-1.315
Cash flow fedezeti ügyletek:		
Hatékony rész valós értékének változása	67	864
Eredménybe átvett rész	-92	820
Egyéb átfogó jövedelmet terhelő nyereségadó	-358	-1
Egyéb tárgyévi, nyereségadó utáni átfogó jövedelem	1.054	4.039
Teljes tárgyévi átfogó jövedelem	31.562	19.054
A teljes átfogó jövedelemből:		
Tőketulajdonosokra jutó hányad	31.562	19.054
Kisebbségi részesedésekre jutó hányad	0	0
Teljes tárgyévi átfogó jövedelem	31.562	19.054

A 14-101. oldalon található Kiegészítő megjegyzések a konszolidált pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

.....
Tölgyes Agnes
Gazdasági Igazgató

.....
Gáspár Tibor
Számvetési Főosztályvezető

Dátum: 2018. április 26.

ESZKÖZÖK	Kiegészítő megjegyzések	2017	2016
Készpénz és készpénz-egyenértékesek*	(15)	311.151	269.403
Bankközi kihelyezések	(16)	227.251	250.536
Nettó hitelállomány	(17)	900.551	835.104
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	(18)	127.324	152.799
Értékesíthető értékpapírok	(19)	373.519	210.373
Lejáratig tartandó értékpapírok	(19)	192.053	209.359
Befektetések kapcsolt vállalkozásokban		0	0
Befektetések nem jegyzett értékpapírokban	(20)	587	440
Ingatlanok, gépek, berendezések	(21)	14.597	15.936
Befektetési célú ingatlanok		0	0
Immateriális javak	(22)	13.707	12.982
Goodwill	(23)	1.048	1.048
Tényleges adókövetelések*		613	110
Halasztott adókövetelések	(39)	1.293	0
Egyéb eszközök*	(25)	17.164	36.239
Összes eszköz		2.180.858	1.994.329

KÖTELEZETTSÉGEK ÉS SAJÁT TŐKE

Bankbetétek	(27)	288.219	263.782
Ügyfélbetétek	(28)	1.501.170	1.325.354
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	(29)	17.714	38.741
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	(26)	36.385	42.457
Tényleges adókötelezettség*		6	1
Halasztott adókötelezettség	(39)	361	35
Hátrasorolt kötelezettségek	(30)	43.781	59.598
Céltartalékok	(32)	9.033	5.092
Egyéb kötelezettségek*	(31)	78.001	84.644
Összes kötelezettség		1.974.670	1.819.704

Anyavállalatra jutó saját tőke

Törzsrészcények		206.188	174.625
Jegyzett tőke	(34)	50.000	50.000
Felhalmozott eredmény	(36)	33.572	-173.732
Tőketartalék	(35)	113.445	293.094
Általános tartalék	(35)	5.522	2.668
Értékelési tartalék	(35)	3.649	2.595
Kisebbségi részesedés	(37)	0	0
Összes saját tőke		206.188	174.625
Összes kötelezettség és saját tőke		2.180.858	1.994.329

A 14-101. oldalon található Kiegészítő megjegyzések a konszolidált pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

* Átsorolásra került, lásd a Számviteli politika változásai kiegészítő pontban (15. oldal, 2. d))

.....
Tölgyes Ágnes
Gazdasági Igazgató

.....
Gáspár Tibor
Számviteli Főosztályvezető

Dátum: 2018. április 26.

(Millió forint)

**KONSZOLIDÁLT
SAJÁT TŐKE VÁLTOZÁS KIMUTATÁS**

Kiegészítő megjegyzések

	Törzsrész- vények (34)	Jegyzett tőke (35)	Tőketartalék (35)	Általános tartalék (35)	Értékelési tartalék (38)	Összes egyéb tartalék (36)	Felhalmozott eredmény (36)	Saját tőke összesen	Kisebbségi részvétel (37)	Saját tőke összesen
Egyenleg 2017. január 1-jén	50.000	50.000	293.094	2.668	2.595	298.357	-173.732	174.625	0	174.625
Teljes tárgyévi átfogó jövedelem										
Eredmény	0	0	0	0	0	0	30.508	30.508	0	30.508
Egyéb átfogó jövedelem										
Értékesíthető pénzügyi eszközök valós értékének adóval csökkentett változása	0	0	0	0	1.032	1.032	0	1.032	0	1.032
Értékesíthető pénzügyi eszközök valós értékének az eredménybe átvett adóval csökkentett változása	0	0	0	0	47	47	0	47	0	47
Cash flow fedezeti ügyletek hatékony részének adóval csökkentett valós érték változása	0	0	0	0	67	67	0	67	0	67
Cash flow fedezeti ügyletek valós értékének eredménybe átvett adóval csökkentett változása	0	0	0	0	-92	-92	0	-92	0	-92
Teljes tárgyévi egyéb átfogó jövedelem	0	0	0	0	1.054	1.054	0	1.054	0	1.054
Teljes tárgyévi átfogó jövedelem	0	0	0	0	1.054	1.054	30.508	31.562	0	31.562
<i>A tulajdonosokkal folytatott, közvetlenül a saját tőkében elszámolt ügyletek</i>										
Tulajdonosi hozzájárulások és tulajdonosoknak történő kifizetések	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jegyzett tőke kibocsátása és részvény kibocsátási felár	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Teljes tulajdonosi hozzájárulás és tulajdonosoknak történő kifizetés	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Tulajdonosi részesedés változása</i>										
Kisebbségi részesedések tárgyévi változása	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tulajdonosi részesedés teljes változása	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Egyéb tőkében elszámolt ügyletek</i>										
Átvezetés tartalékokba, adó nélkül	0	0	0	2.854	0	2.854	-2.854	0	0	0
Tőkelemek közötti egyéb átvezetés	0	0	-179.649	0	0	-179.649	179.650	1	0	1
Teljes tőkében elszámolt egyéb ügylet	0	0	-179.649	2.854	0	-176.795	176.796	1	0	1
Összes közvetlenül a saját tőkében elszámolt, tulajdonosokkal folytatott, illetve egyéb ügylet	0	0	-179.649	2.854	0	-176.795	176.796	1	0	1
Egyenleg 2017. december 31-én	50.000	50.000	113.445	5.522	3.649	122.616	33.572	206.188	0	206.188

A 14-101. oldalon található Kiegészítő megjegyzések a konszolidált pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

Tölgyes Ágnes
Gazdasági Igazgató

Gáspár Tibor
Számvetési Főosztályvezető

Dátum: 2018. április 26.

(Millió forint)

**KONSZOLIDÁLT
SAJÁT TŐKE VÁLTOZÁS KIMUTATÁS**

Kiegészítő megjegyzések

	Törzsrész- vények	Jegyzett tőke	Tőketartal- ék	Általános tartalék	Értékelési tartalék	Összes egyéb tartalék	Felhalmozott eredmény	Saját tőke összesen	Kisebbségi részvétel	Saját tőke összesen
	(34)	(35)	(35)	(35)	(35)	(35)	(36)	(37)		
Egyenleg 2016. január 1-jén	50.000	50.000	293.094	863	-1.444	292.513	-186.784	155.729	557	156.286
Teljes tárgyévi átfogó jövedelem										
Eredmény	0	0	0	0	0	0	15.015	15.015	0	15.015
Egyéb átfogó jövedelem										
Értékesíthető pénzügyi eszközök valós értékének adóval csökkentett változása	0	0	0	0	3.670	3.670	0	3.670	0	3.670
Értékesíthető pénzügyi eszközök valós értékének az eredménybe átvett adóval csökkentett változása	0	0	0	0	-1.315	-1.315	0	-1.315	0	-1.315
Cash flow fedezeti ügyletek hatékony részének adóval csökkentett valós érték változása	0	0	0	0	864	864	0	864	0	864
Cash flow fedezeti ügyletek valós értékének eredménybe átvett adóval csökkentett változása	0	0	0	0	820	820	0	820	0	820
Teljes tárgyévi egyéb átfogó jövedelem	0	0	0	0	4.039	4.039	0	4.039	0	4.039
Teljes tárgyévi átfogó jövedelem	0	0	0	0	4.039	4.039	15.015	19.054	0	19.054
<i>A tulajdonosokkal folytatott, közvetlenül a saját tőkében elszámolt ügyletek</i>										
Tulajdonosi hozzájárulások és tulajdonosoknak történő kifizetések	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jegyzett tőke kibocsátása és részvény kibocsátási felár	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Teljes tulajdonosi hozzájárulás és tulajdonosoknak történő kifizetés	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Tulajdonosi részesedés változása</i>										
Kisebbségi részesedések tárgyévi változása	0	0	0	0	0	0	-158	-158	-557	-715
Tulajdonosi részesedés teljes változása	0	0	0	0	0	0	-158	-158	-557	-715
<i>Egyéb tőkében elszámolt ügyletek</i>										
Átvezetés tartalékokba, adó nélkül	0	0	0	1.805	0	1.805	-1.805	0	0	0
Teljes tőkében elszámolt egyéb ügylet	0	0	0	1.805	0	1.805	-1.805	0	0	0
Összes, közvetlenül a saját tőkében elszámolt, tulajdonosokkal folytatott, illetve egyéb ügylet	0	0	0	1.805	0	1.805	-1.963	-158	-557	-715
Egyenleg 2016. december 31-én	50.000	50.000	293.094	2.668	2.595	298.357	-173.732	174.625	0	174.625

A 14-101. oldalon található Kiegészítő megjegyzések a konszolidált pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

.....
Tölgyes Ágnes
Gazdasági Igazgató

.....
Gáspár Tibor
Számvetési Főosztályvezető

Dátum: 2018. április 26.

KONSZOLIDÁLT CASH-FLOW KIMUTATÁS	Kiegészítő megjegyzések	2017	2016
Tárgyévi eredmény		30.508	15.015
<i>Működési tevékenységből származó cash flow:</i>			
<i>Módosító tételek:</i>			
Értécsökkenés és amortizáció	(21, 22)	5.862	4.883
Nem pénzügyi eszközök nettó értékvesztés miatti vesztesége	(17)	-68	-193
Pénzügyi eszközök nettó értékvesztés miatti vesztesége és leírása	(11)	9.479	-157
Nettó kamatbevétel	(5)	-38.930	-32.108
ebből: amortizáció, elhatárolás és értékvesztett eszközök kamatkorrekciója		21.265	4.506
Tárgyi eszközök és immateriális javak eladásának eredménye		-2	-4
Egyéb		589	-1.366
Nyereségadó-ráfordítás	(13)	1.601	2.996
		-204	-21.443
Hitelintézeti kihelyezések állományváltozása	(16)	23.286	-191.342
Ügyfelekkel szembeni követelések változása	(17)	-74.926	79.251
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt instrumentumok állományváltozása	(18)	4.530	7.243
Értékesíthető értékpapírok állományváltozása (átértékelés nélkül)	(19)	-161.708	-146.107
Egyéb eszközök és értékesítésre tartott eszközök állományváltozása	(25,33)	18.995	-6.066
Hitelintézetekkel szembeni kötelezettségek állományváltozása	(27)	24.437	-10.762
Ügyfelekkel szembeni kötelezettségek állományváltozása	(28)	175.816	31.677
Egyéb kötelezettségek, céltartalékok és értékesítésre tartott kötelezettségek állományváltozása	(31,32,33)	-2.702	17.820
		7.728	-218.286
Kapott kamatbevétel		36.038	51.208
Fizetett kamatok		-18.512	-23.626
Fizetett nyereségadó		-3.424	-3.225
Működési tevékenység során keletkezett (felhasznált) nettó pénzeszköz		52.134	-200.357
<i>Befektetési tevékenységből származó cash flow:</i>			
Értékpapírok beszerzése	(19)	-36.011	-101.865
Értékpapírok értékesítése	(19)	68.165	94.930
Kapcsolt vállalkozásokban lévő részesedések beszerzése		0	-157
Kapcsolt vállalkozásokban lévő részesedések értékesítése		0	0
Egyéb részesedések beszerzése		0	0
Egyéb részesedések értékesítése	(20)	0	1.406
Tárgyi eszközök beszerzése	(21)	-1.247	-1.049
Tárgyi eszközök értékesítése	(21)	405	748
Immateriális javak beszerzése	(22,23)	-4.546	-3.590
Immateriális javak értékesítése	(22,23)	141	82
Befektetési tevékenység során felhasznált nettó pénzeszköz		26.907	-9.495

	<i>Kiegészítő megjegyzések</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Finanszírozási tevékenységből származó cash flow:			
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok kibocsátása és visszavásárlása	(29)	-942	114
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok lejárat	(29)	-20.086	-26.134
Hátrasorolt kötelezettségek visszafizetése	(30)	-15.551	0
Új részvények kibocsátása és részvénykibocsátási felárból származó bevétel	(34)	0	0
Fizetett osztalék		0	0
Finanszírozási tevékenységből származó nettó pénzeszköz		-36.579	-26.020
Készpénz és készpénz-egyenértékesek nettó növekedése / csökkenése		42.462	-235.872
Készpénz és készpénz-egyenértékesek állománya az év elején		269.403	505.024
Árfolyamhatás		-714	251
Készpénz és készpénz-egyenértékesek állománya az év végén		311.151	269.403

A 14-101. oldalon található Kiegészítő megjegyzések a konszolidált pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

 Tölgyes Ágnes
 Gazdasági Igazgató

 Gáspár Tibor
 Számviteli Főosztályvezető

Dátum: 2018. április 26.

1) Általános megjegyzések

A Raiffeisen Bank Zrt. (a „Bank”) 1987-ben kezdte meg működését, mint Magyarországon bejegyzett kereskedelmi bank. A Bank székhelye Magyarországon, a 1054 Budapest, Akadémia u. 6. szám alatt található.

A Bank a Magyar Nemzeti Banktól teljes körű kereskedelmi banki engedélyt kapott és pénzügyi tevékenységek széles körét végzi. A Bank 2017. évi konszolidált pénzügyi kimutatásai a Bankra és annak leányvállalataira (a továbbiakban együtt: a „Csoport”) vonatkoznak. A konszolidált leányvállalatokról további információ a 43. számú kiegészítő megjegyzésben található.

A Bankot a Raiffeisen-RBHU Holding GmbH ellenőrzi. A Bankcsoport végső anyavállalata a Raiffeisen Bank International A.G. (RBI).

A beszámoló aláírására Tölgyes Ágnes Gazdasági vezető (cím: 1124 Budapest, Nárcisz utca 54. 1. em. 5.) és Gáspár Tibor Számviteli főosztályvezető kötelezett. A nyilvántartásba vett könyvviteli szolgáltatás végzésére Gáspár Tibor jogosult (regisztrációs szám: 168480, cím: 2330 Dunaharaszti, Király út 38.)

2) A beszámoló összeállításának alapja**a) Megfelelőségi nyilatkozat**

A Csoport konszolidált pénzügyi kimutatásai az Európai Unió által befogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal (IFRS) összhangban készültek.

Az IFRS-ek a Nemzetközi Számviteli Standard Testület (IASB) és annak jogelőd testülete által kibocsátott számviteli elveket, valamint a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Értelmezési Bizottság (IFRIC) és annak jogelőd testülete által kiadott értelmezéseket foglalják magukban.

A Tulajdonos 2018. április 26-én hagyta jóvá a konszolidált pénzügyi kimutatások közzétételét.

b) Az értékelés alapja

A konszolidált pénzügyi kimutatások alapvetően az eredeti bekerülési érték figyelembevételével készültek, kivéve az alábbi esetekben:

- a derivatív pénzügyi instrumentumok értékelése valós értéken történik,
- az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök és kötelezettségek valós értéken szerepelnek,
- az értékesíthető pénzügyi eszközök értékelése valós értéken történik,
- a fedezeti ügyletek részét képező eszközök és kötelezettségek valós értéken kerülnek kimutatásra a fedezett kockázat tekintetében,
- minden egyéb pénzügyi eszköz és kötelezettség, valamint minden nem pénzügyi eszköz és kötelezettség amortizált bekerülési értéken vagy eredeti bekerülési értéken jelenik meg.

A pénzügyi kimutatások készítése megköveteli, hogy a vezetőség olyan megítéléseket, becsléseket és feltételezéseket alkalmazzon, amelyek befolyásolják a számviteli elvek alkalmazását és az eszközök, források, bevételek és ráfordítások összegét. A tényleges értékek eltérhetnek ezektől a becslésektől.

A becsléseket és feltételezéseket folyamatosan felülvizsgálják. A számviteli becslések felülvizsgálata során feltárt eltérések a feltárás időszakában, illetve azt követően kerülnek megjelenítésre, ha későbbi időszakok is érintettek.

A számviteli politika alkalmazása során használt olyan becslések jelentős bizonytalansági forrásait, valamint az olyan kritikus megítéléseket, amelyek a legjelentősebb hatást gyakorolják a pénzügyi kimutatásokra, a 41. számú kiegészítő megjegyzés mutatja be.

c) Funkcionális és bemutatási pénznem

A konszolidált pénzügyi kimutatások magyar forintban készültek, amely a bank funkcionális pénzneme. Hacsak nincs eltérően jelölve, az adatok millió forintra kerekítve kerülnek bemutatásra.

d) A számviteli politika változásai

A Bank a következő önkéntes számviteli politika változtatásokat hajtotta végre 2017-ben. A változásokat a Bank, kivéve ha ezt másként jelölték, akkor visszamenőlegesen, a korábbi időszakok újra-megállapításával tette meg. A Bank nem tett közzé újra megállapított pénzügyi helyzet kimutatást 2016. január 1-jére (korábbi időszak nyitó időpontjára) vonatkozóan, mivel a számviteli politikai változások hatásait nem tekintette jelentősnek.

- A helyi iparüzési adó, illetve az innovációs járulék átsorolásra került az egyéb működési ráfordítások közül a nyereségadók közé önkéntes számviteli politika változás következtében, mely szerint azokat a Bank nyereségadónak tekinti. A változást követően a Bank egyedi és konszolidált számviteli politikája harmonizálásra került ebben a tekintetben. További részletek a 13. megjegyzésekben találhatóak.
- A valutaváltókkal szembeni követelések átsorolásra kerültek az az egyéb eszközök közül a készpénz és készpénz-egyenértékesek közé. A változást követően a Bank egyedi és konszolidált pénzügyi kimutatásainak besorolási elvei harmonizálásra kerültek ebben a tekintetben. További részletek a 15. megjegyzésekben találhatóak.
- A Csoport önkéntes számviteli politika változás keretében, a 3. megjegyzés (n) i) pontja szerint 2017-ben a követelések leírására vonatkozó elveket kiterjesztette a részleges leírás lehetőségével. Az új számviteli politika visszamenőleges alkalmazása kivitelezhetetlen, mivel az újra-megállapítás jelentős becsléseket igényel, amelyek megbízhatóan nem megállapíthatóak a korábbi időszak fordulónapján fennálló körülmények alapján.

3) A számviteli politika lényeges elemei

A számviteli politika a pénzügyi kimutatások elkészítése során a Csoport által alkalmazott sajátos elveket, alapelveket, konvenciókat, szabályokat és gyakorlatokat foglalja magában. Az alábbiakban közzétett számviteli politika a beszámolóban megjelenített minden időszakra és a Csoport minden tagjára következetesen alkalmazásra került.

a) A pénzügyi kimutatások prezentálása

A jelen pénzügyi kimutatások a Bank és leány-, valamint társult vállalatai a (továbbiakban: a Csoport) kimutatásait foglalják magukban. A leányvállalatok bevételei, ráfordításai, eszközei és kötelezettségei a megfelelő kimutatássorokon szerepelnek a konszolidált pénzügyi kimutatásokban, az egymás közötti egyenlegek és tranzakciók kiszűrését követően.

b) A konszolidáció alapja**i. Leányvállalatok**

A leányvállalatok azok a gazdálkodó egységek, amelyek a Bank ellenőrzése alatt állnak. Ellenőrzés fennállásáról akkor beszélünk, ha a Bank közvetlenül vagy közvetve képes egy gazdálkodó egység pénzügyi és működési politikájának irányítására annak érdekében, hogy a gazdálkodó egység tevékenységéből hasznot szerezzen. Annak megítélésakor, hogy a Bank ellenőrzést gyakorol-e egy adott gazdálkodó egység fölött, a jelenleg gyakorolható vagy átváltható potenciális szavazati jogok létezését és hatását kell figyelembe venni. A leányvállalatok pénzügyi kimutatásai az ellenőrzés létrejöttének kezdetétől annak megszűnéséig képezik a konszolidált pénzügyi kimutatások részét. A leányvállalatok Bank általi akvizíciójának elszámolása a „felvásárlási módszer” (purchase method) alkalmazásával történik. Az akvizíció költsége az átadott ellenértéknek a felvásárlás időpontjában számított valós értéke valamennyi, közvetlenül az akvizíció érdekében felmerülő költséggel együtt. A felvásárolt társaság azonosítható eszközeinek, kötelezettségeinek és függő kötelezettségeinek értékelése a felvásárlás napján számított valós értéken történik. Amennyiben az akvizíciós költség meghaladja a Bank felvásárolt azonosítható eszközökből, kötelezettségekből és függő kötelezettségekből való részesedésének valós értékét, a különbözet goodwillként kerül elszámolásra. Amennyiben az akvizíciós költség kevesebb, mint a Bank felvásárolt azonosítható eszközökből, kötelezettségekből és függő kötelezettségekből való részesedésének valós értéke, a különbözetet azonnal az eredménykimutatásban jeleníti meg a felvásárolt eszközök azonosításának és értékelésének újbóli meghatározását követően.

ii. Speciális célú gazdálkodó egységek

A speciális célú gazdálkodó egységek valamely szűk, pontosan körülhatárolt cél – például egy konkrét hitelügylet – végrehajtására létrehozott gazdálkodó egységek. A speciális célú gazdálkodó egységek pénzügyi kimutatásait

akkor tartalmazzák a Csoport konszolidált pénzügyi kimutatásai, ha a Csoporttal fennálló kapcsolatuk tartalmának, valamint az adott gazdálkodó egység kockázatainak és hasznainak értékelése alapján a speciális célú gazdálkodó egység a Csoport ellenőrzése alatt áll.

iii. Alapkezelési tevékenység

A Csoport befektetők megbízásából befektetési alapokban tartott eszközöket kezel. Ezeknek a befektetési alapoknak a pénzügyi kimutatásait nem tartalmazzák a jelen konszolidált pénzügyi kimutatások, csak abban az esetben, ha a Csoport ellenőrzi a befektetési alapot. A Csoport alapkezelési tevékenységére vonatkozó információkat a 44. számú kiegészítő megjegyzés tartalmazza.

iv. Ellenőrzés

A konszolidációnak egyetlen alapfeltétele van, mégpedig a kontroll gyakorlása. Kontrollról akkor beszélünk, ha a befektető az alábbi három feltétel mindegyikével rendelkezik: (a) befektetés feletti irányítói befolyással, (b) a befektető ki van téve a befektetés hozamainak változékonyságának, továbbá (c) a befektető a befolyásával képes a hozamok mértékére hatással lenni. A kontroll fogalma a Nemzetközi Számvetési Szrenderdek (IFRS) 10-ben került meghatározásra. A Bank alkalmazta a kontroll új fogalmát és a releváns hatások figyelembe vételével konszolidálta a leányvállalatokat.

v. A konszolidáció során kiszűrt tranzakciók

Az egymás közötti egyenlegek, valamint a csoporton belüli tranzakciók realizált és nem realizált bevételei és ráfordításai kiszűrésre kerülnek a konszolidált beszámoló készítése során. A nem realizált veszteségek ugyanúgy kiszűrésre kerülnek, mint a nem realizált nyereségek, de csak amennyiben nincs értékvesztésre utaló bizonyíték.

vi. Közös irányítás

A Csoport a közös irányítás alatt álló gazdálkodási egységek közötti tranzakciókat következetesen valós érték módszer alkalmazásával számolja el a konszolidált pénzügyi kimutatásaiban az eszközök és források kezdeti megjelenítésekor. A valós érték elszámolásának módszere során a közös irányítás alatt álló gazdálkodási egységek közötti tranzakciók eredménye a saját tőkében kerül elszámolásra.

c) Társult vállalkozások

A társult vállalkozás olyan gazdálkodó egység, amelyben a Csoport jelentős befolyással bír, de azt nem ellenőrzi az IFRS 10 előírásai alapján.

A társult vállalkozások elszámolása a tőkemódszerrel történik, kivéve, ha a befektetést kizárólag a közeljövőben történő elidegenítés céljából tartják. Ilyen esetekben a társult vállalkozásban lévő befektetést a könyv szerinti érték és az eladási költségekkel csökkentett piaci érték közül az alacsonyabb értéken értékelik.

A tőkemódszer szerint a befektetést kezdetben valós értéken tartják nyilván, és a könyv szerinti értéket növelik vagy csökkentik a Csoportnak a befektetést befogadó társaság felvásárlás utáni eredményéből való részesedésének megjelenítése céljából. Az eredménynek ezek a változásai a konszolidált átfogó jövedelemkimutatásban jelennek meg, de a társult vállalkozás tartalékaiban a megszerzés után bekövetkező változásokat közvetlenül a saját tőke változásainak konszolidált kimutatásában jelenítik meg. Amennyiben a társult vállalkozás veszteségéből a Csoportra jutó rész egyenlő vagy meghaladja a Csoport részesedését a társult vállalkozásban, beleértve az egyéb, biztosítékkal nem fedezett követeléseket is, a Csoport nem számol el további veszteségeket, kivéve, ha kötelmei keletkeztek vagy fizetéseket teljesített a társult vállalkozás nevében.

A Bank és társult vállalkozásai közötti tranzakciókból származó nyereség a Banknak az adott társult vállalkozásban való érdekeltségének a mértékéig kiszűrésre kerül. A veszteségek a Banknak az adott társult vállalkozásban való érdekeltségének a mértékéig szintén kiszűrésre kerülnek, kivéve, ha az ügylet az átruházott eszköz értékvesztésére szolgálat bizonyítékot.

d) Külföldi pénznemben bonyolított ügyletek

A Csoporthoz tartozó gazdálkodó egységek pénzügyi kimutatásaiban szereplő tételek értékelése annak az elsődleges gazdasági környezetnek a pénznemében történik, amelyben a gazdálkodó egység működik (funkcionális pénznem).

A funkcionális pénznemtől eltérő bármilyen más pénznemben végrehajtott ügyletek külföldi pénznemben végrehajtott ügyletnek számítanak. Az ilyen ügyleteket a Csoport az ügylet napján érvényes árfolyamon számítja át a funkcionális pénznemre. A külföldi pénznemben nyilvántartott monetáris eszközöket és kötelezettségeket a Csoport a fordulónapon érvényes MNB középárfolyamon számítja át magyar forintra.

A monetáris tételek utáni árfolyamnyereség vagy -veszteség az effektív kamatlábbal és az időszaki kifizetésekkel módosított, időszak elején funkcionális pénznemben fennálló amortizált bekerülési érték, valamint az időszak végi árfolyamon átszámított, külföldi pénznemben fennálló amortizált bekerülési érték különbözete. A valós értéken értékelt, külföldi pénznemben lévő nem monetáris eszközök és kötelezettségek funkcionális pénznemre való átszámítása a valós érték meghatározásának napján érvényes árfolyamon történik.

Az átszámításból eredő árfolyamkülönbségek az eredményben kerülnek elszámolásra az értékesíthető tőke-instrumentumok átszámításából származó különbségek kivételével, ami az egyéb átfogó jövedelem-kimutatásban szerepel.

e) Immateriális javak

Az immateriális javak olyan azonosítható, nem monetáris, fizikai megjelenés nélküli eszközök, amelyek szolgáltatások nyújtását vagy adminisztrációs célokat szolgálnak.

i. Goodwill

Goodwill üzleti kombinációk során merül fel - ideértve leányvállalatok akvizícióját és társult vállalkozásokban való részesedésszerzést -, amikor az akvizíciós költség meghaladja a Csoport által a cég azonosítható eszközeiben, kötelezettségeiben és függő kötelezettségeiben szerzett részesedésének a valós értékét. Amennyiben a megvásárolt cég azonosítható eszközeiben, kötelezettségeiben és függő kötelezettségeiben való részesedés valós értéke meghaladja az akvizíciós költséget, a különbözet azonnal az eredménykimutatásban kerül kimutatásra.

A goodwill felhalmozott értékvesztéssel csökkentett bekerülési értéken van kimutatva. A goodwill könyv szerinti értéke minden fordulónapon felülvizsgálatra kerül az esetleges értékvesztésre utaló jelek meghatározása érdekében. Ilyen jel esetén becslés készül a goodwill megtérülő értékére. Értékvesztés miatti veszteség akkor kerül kimutatásra, ha a goodwill nettó könyv szerinti értéke meghaladja a megtérülő értékét. A goodwillre képzett értékvesztés az eredménykimutatás terhére kerül elszámolásra és a későbbiekben nem visszairítható.

A társult vállalkozásban való részesedésszerzés során keletkezett goodwill a „Befektetések kapcsolt vállalkozásokban” soron kerül kimutatásra.

ii. Egyéb immateriális javak

A határozott hasznos élettartamú immateriális javak kezdeti értékelése bekerülési értéken, majd azt követően felhalmozott amortizációval és felhalmozott értékvesztés miatti veszteséggel csökkentett bekerülési értéken történik.

Az egyéb immateriális javakat lineáris módszerrel amortizálják hasznos élettartamuk alatt, amely nem haladja meg a 6 évet a használatbavételtől kezdődően. Az értékcsökkenés megszüntetésére a következő dátumok közül a korábbi időpontban kerül sor: amikor az eszközt az IFRS 5-tel összhangban értékesítésre tartott eszközként sorolják be (vagy értékesítésre tartottként besorolt elidegenítési csoportba foglalják), vagy amikor az eszköz kivezetésre kerül. Az értékcsökkenési módszerek és a hasznos élettartamok minden pénzügyi év végén felülvizsgálatra és szükség esetén módosításra kerülnek.

Az immateriális javak létrehozása érdekében felmerült személy jellegű ráfordítások aktiválásra kerülnek, majd értékcsökkenést számolnak el utána. A későbbiekben felmerülő egyéb ráfordítások aktiválására csak akkor kerül sor, ha azok növelik az adott eszközben megtestesülő jövőbeni gazdasági hasznokat. Minden egyéb ráfordítást a felmerülés időpontjában az eredményben számolnak el.

f) Ingatlanok, gépek, berendezések

i. Saját használatú ingatlanok

Az ingatlanok, gépek, berendezések értékelése, beleértve a bérelt ingatlanon végzett beruházásokat is, halmozott értékcsökkenéssel és értékvesztés miatti veszteséggel csökkentett bekerülési értéken történik.

A bekerülési érték részét képezik a közvetlenül az eszköz beszerzéséhez kapcsolódó költségek. A karbantartási és javítási költségeket a Bank azok felmerülésekor az eredménnyel szemben számolja el. Az ingatlanokhoz, gépekhez és berendezésekhez kapcsolódó főbb fejlesztéseket akkor jelenítik meg az adott eszköz könyv szerinti értékében, ha valószínű, hogy az adott részben megtestesülő jövőbeni gazdasági hasznok befolyanak a Csoporthoz és annak költsége megbízhatóan mérhető.

Az értékcsökkenés a becsült hasznos élettartam alatt lineáris módszerrel kerül elszámolásra és a konszolidált eredménykimutatás „Egyéb működési ráfordítások” során mutatja ki a Csoport.

A tárgyi eszközök becsült hasznos élettartama a következő:

Ingatlanok (saját tulajdonban)	50 év
Ingatlanok (bérelt)	17 év
Berendezések	3 -7 év

Földterület után nem számol el a Csoport értékcsökkenést.

Az értékcsökkenési módszerek, a hasznos élettartamok és a maradványértékek minden pénzügyi év végén felülvizsgálatra és szükség esetén módosításra kerülnek. A Csoport az ingatlanokat, gépeket és berendezéseket értékvesztési vizsgálatnak veti alá, bizonyos események vagy a körülmények olyan változása esetén, amelyek azt jelzik, hogy a könyv szerinti érték esetleg nem térül meg.

Az ingatlanok, gépek és berendezések értékesítéséből származó nyereség és veszteség az értékesítés bevétele és a könyv szerinti érték alapján kerül meghatározásra és az „Egyéb üzleti bevételek” között kerül bemutatásra az eredményben.

ii. Befektetési célú ingatlanok

A befektetési célú ingatlanok olyan ingatlanok, amelyeket a Csoport azért tart, hogy bérleti díjbevételeket szerezzen belőle, vagy értéknövelés céljából. A csoport a bekerülési érték modell alkalmazza a befektetési célú ingatlanjaira. A csoport a befektetési célú ingatlanokra is lineáris értékcsökkenési leírást alkalmaz, az ingatlanok hasznos élettartama 20 év. A befektetési célú ingatlanok valós értékét az IAS40 szerint közzéteszi, azt külső független szakértő állapítja meg, és negyedévente felülvizsgálatra kerül. A valós érték piaci adatokkal van alátámasztva.

g) Készpénz és készpénz-egyenértékesek

A készpénz és készpénz-egyenértékesek tartalmazzák a pénztári készpénzállományt, a jegybankoknál lévő korlátlan felhasználású egyenlegeket és azokat a magas likviditású pénzügyi eszközöket, amelyeknek eredeti lejáratuk három hónapnál rövidebb, amelyek valós értéke változásának kockázata elhanyagolható, és amelyeket a Csoport rövid távú kötelezettségeinek teljesítése során használ fel.

A készpénz és készpénz-egyenértékesek amortizált bekerülési értéken kerülnek a mérlegben kimutatásra.

h) A valós érték meghatározása

A Csoport számviteli politikája és számos közzététel megköveteli a pénzügyi eszközök és kötelezettségek valós értékének meghatározását. A valós érték értékelési és/vagy közzétételi célok miatt kerül meghatározásra az alábbiakban leírt módszerek alapján.

Valamennyi pénzügyi instrumentum kezdeti megjelenítése a közvetlenül kapcsolódó tranzakciós költségekkel növelt valós értéken történik (kivéve az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumokat, ahol a tranzakciós költségek közvetlenül az eredményben kerülnek elszámolásra). A szokásos üzletmenet során egy pénzügyi instrumentum valós értéke a kezdeti megjelenítéskor a tranzakciós ár (vagyis az adott vagy kapott ellenérték valós értéke).

Ha a kezdeti megjelenítés során az adott instrumentum valós értéke jelentősen eltér a tranzakció értékétől - például nem piaci kamatozású követelések (ún. off-market interest rate loans) esetében - akkor a valós érték egy hasonló, de piaci kamatozású ügylet jövőbeni cash-flow-inak diszkontált jelenértéke lesz. A könyvekben megjelenített valós érték különbözet amortizálásra kerül az ügylet futamideje alatt.

A kezdeti megjelenítést követően az aktív piacokon jegyzett pénzügyi instrumentumok valós értéke meghatározásának alapja eszközök esetében a vételi ár, kötelezettségek esetében pedig az eladási ár.

Amennyiben független árfolyam nem áll rendelkezésre, megfigyelhető piaci adatokra támaszkodó értékelési technikákkal történik a valós érték meghatározása. A módszer lehet hasonló instrumentumokkal való összehasonlítás, amelyekre megfigyelhető piaci árjegyzés rendelkezésre áll, diszkontált cash flow elemzés, opcióárazási modellek és a piaci szereplők által általánosan alkalmazott egyéb értékelési technikák. A pénzügyi instrumentumok valós értékét teljesen vagy részben olyan feltételezéseken alapuló technikával is meg lehet állapítani, melyeket nem támasztanak alá az aktuális piaci tranzakciók vagy a megfigyelhető piaci adatok. A valós érték meghatározása részletesen a 41. számú kiegészítő megjegyzésben szerepel.

i) A pénzügyi instrumentumok megjelenítése

A követelések, a betétek, a kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok és a hátrasorolt kötelezettségek kezdeti megjelenítése az instrumentumok keletkezésének napján történik. A pénzügyi eszközök szokásos módon történő vételét és eladását a Csoport a kötési időpontban jeleníti meg, amikor az eszköz vételére, illetve eladására elkötelezi magát. Minden egyéb pénzügyi eszköz és kötelezettség (beleértve az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközöket és kötelezettségeket is) kezdeti megjelenítésére a kötési napon kerül sor, amikor a Csoport az instrumentumra vonatkozó szerződéses rendelkezések hatálya alá kerül.

j) Hitelintézetekkel és ügyfelekkel szembeni követelések

A hitelintézetekkel és ügyfelekkel szembeni követelések között szerepelnek a fix vagy meghatározható kifizetések melletti követelések, amelyeket a Csoport pénzeszközök vagy szolgáltatások rendelkezésre bocsátásával keletkeztetett, ide nem értve a rövid távú nyereségszerzési céllal létrehozott és a nem kereskedési célúként vagy nem eredménnyel szemben valós értéken értékeltként besorolt követeléseket.

A követeléseket akkor jelenítik meg, amikor a készpénz folyósításra kerül a hitelfelvevő részére (teljesítési időpont). Kivezetésükre akkor kerül sor, amikor az adósok visszafizetik kötelmeiket, vagy a hitelt értékesítik vagy leírják, vagy amikor lényegében valamennyi, a tulajdonjoggal járó kockázatot és hasznát átruházzák. A követelések kezdeti értékelése közvetlen tranzakciós többletköltséggel növelt valós értéken, a későbbiekben pedig értékvesztés miatti veszteséggel csökkentett, az effektív kamatláb módszer alkalmazásával meghatározott amortizált bekerülési értéken történik.

A Csoport a hitelintézetekkel és ügyfelekkel szembeni követeléseket a bankközi kihelyezések és nettó hitelállomány sorokon mutatja ki a mérlegben.

k) Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök és kötelezettségek

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök és kötelezettségek közé a Csoport által alapvetően rövid távú nyereségszerzési (kereskedési) céllal tartott pénzügyi eszközök és kötelezettségek (értékpapírok és származékos szerződések) tartoznak.

Ezeknek az eszközöknek és kötelezettségeknek a kezdeti megjelenítése, valamint a későbbi értékelése a pénzügyi helyzet-kimutatásban valós értéken történik úgy, hogy a tranzakciós költségek közvetlenül az eredményben kerülnek elszámolásra. A valós értékben bekövetkezett változásokat a „Nettó kereskedési bevétel” részeként jelenítik meg az eredményben.

l) Értékpapírok

Az értékpapírok között szerepelnek a lejáratig tartandó értékpapírok és az értékesíthető értékpapírok.

i. Lejáratig tartandó értékpapírok

A lejáratig tartandó értékpapírok olyan fix vagy meghatározható kifizetéssel rendelkező, rögzített lejáratú, nem származékos pénzügyi eszközök, amelyeket a Csoport lejáratig szándékozik és képes megtartani. Ebben a kategóriában főként államkötvények szerepelnek.

A lejáratig tartandó értékpapírok kezdeti megjelenítése közvetlenül hozzárendelhető tranzakciós költséggel növelt valós értéken, később amortizált bekerülési értéken történik a pénzügyi helyzet-kimutatásban, csökkentve az értékvesztés miatti veszteséggel. A felár amortizálásra, a diszkont felhalmozásra kerül a nettó nyereséggel szemben az effektív kamatláb módszer alkalmazásával.

ii. Értékesíthető értékpapírok

Az értékesíthető pénzügyi eszközök olyan nem származékos pénzügyi eszközök, amelyek nem minősülnek hitelnek és követelésnek, lejáratig tartandó befektetésnek vagy eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszköznek. Ezek az értékesíthető instrumentumok főleg Magyar Államkötvények.

Az értékesíthető értékpapírokat az elszámolás napján jelenítik meg, és általában az értékpapír eladásakor vagy a követelés adós általi visszafizetésekor kerülnek ki a könyvekből.

Az értékesíthető értékpapírok kezdeti megjelenítése tranzakciós költségekkel növelt valós értéken történik. Későbbi értékelésük valós értéken történik, a valós érték változása az egyéb átfogó jövedelemben jelenik meg és a saját tőkén belül, az értékelési tartalékban kerül bemutatásra az értékpapír eladásáig vagy értékvesztéséig. Az értékesíthető értékpapírok eladásakor az egyéb átfogó jövedelemben elszámolt kumulált nyereség vagy veszteség átvezetésre kerül az eredménybe. A névérték feletti prémiumok vagy alatti diszkontok lebontása kamateredménnyel szemben történik az instrumentum futamideje alatt.

m) Származékos termékek

A származékos pénzügyi instrumentumok közé tartoznak a határidős devizaszerződések, a kamatlábswapok, a határidős kamatláb-megállapodások, a futures és a (vásárolt és kiírt) opciós szerződések. A származékos termékek kezdeti megjelenítése és későbbi értékelése valós értéken történik.

A Csoport egyrészt kereskedési céllal, másrészt kamat- és devizakockázat fedezésére köt ilyen ügyleteket. A Csoport minősített fedezeti kapcsolatban meg nem jelölt egyéb származékos termékeket használ deviza-, kamatláb- és részvénypiaci kockázati kitettségei kezeléséhez. A használt instrumentumok közé kamatlábswapok, a különböző valuták kamatlábra kötött swapügyletek, határidős szerződések és opciók tartoznak.

A kereskedési célú származékos termékeket a Csoport kereskedésből adódó pozíciója részeként könyveli és a valós érték változásából adódó nyereség a nettó kereskedési bevételben kerül elszámolásra.

A Csoport rendelkezik olyan instrumentumokkal, amelyek egyszerre tartalmaznak kötelezettség és sajáttőke-elemet és több beágyazott származékos terméket, amelyek értéke kölcsönösen összefügg egymással. A következő instrumentumok tartoznak ide: strukturált betétek, strukturált swapok, strukturált határidős ügyletek, valamint strukturált hitelviszonyt megtestesítő kibocsátott értékpapírok. A beágyazott származékos termékeket elkülönítik, amennyiben azok gazdasági jellemzői és kockázatai nincsenek egyértelmű és szoros kapcsolatban az alapszerződés jellemzőivel és kockázataival; a beágyazott származékos termék kondíciói megfelelnek egy önálló származékos termék meghatározásának, ha különálló szerződésben lennének; továbbá a kombinált szerződést nem valós értéken értékelik. Az ilyen beágyazott származékos termékeket a Csoport valós értéken értékeli, annak változásait az eredménykimutatásban jelenítve meg.

A származékos termékeket eszközként sorolják be, ha valós értékük pozitív, és kötelezettségként, ha valós értékük negatív. A különböző ügyletekből eredő származékos eszközök és kötelezettségek csak abban az esetben kerülnek nettósításra, ha az ügyleteket ugyanazon féllel bonyolítják, jogi úton érvényesíthető jog áll fenn a megjelenített összegek nettósítására és a felek nettó módon kívánják rendezni a cash flow-kat.

A valós értékelésből eredő nyereség és veszteség megjelenítési módszere független attól, hogy a származékos termék kereskedési vagy kockázatkezelési célú-e. A származékos termékek valós értékének változásából származó minden nyereség és veszteség az eredményben kerül megjelenítésre.

Fedezeti elszámolás

A Csoport bizonyos kockázatkezelési célú származékos ügyleteket fedezeti ügyletként jelölt meg fedezeti elszámolás céljára. A fedezeti kapcsolat indulásakor a Csoport formálisan dokumentálja a fedezeti ügylet(ek) és a fedezett ügylet(ek) közti kapcsolatot, az ügylet megkötésével követett kockázatkezelési célokat és stratégiát, továbbá a fedezeti kapcsolat hatékonyságának mérésére használt módszert. A Csoport a fedezeti kapcsolat elején és később folyamatosan is felméri, hogy a fedezeti ügylet várhatóan nagyon hatékony lesz-e a fedezett ügyletnek a fedezett kockázatnak tulajdonítható valós érték változásait ellentételező hatások elérésében a fedezeti ügylet teljes időtartama során, és hogy a tényleges eredmények 80-125 százalék közötti sávba esnek-e.

Valós érték fedezeti ügylet

Ha egy származékos ügyletet fedezeti ügyletként jelölnek meg egy kimutatott eszköz vagy kötelezettség valós értékében bekövetkezett változásoknak való kitétség fedezésére, amely a nettó eredményt érintheti, akkor a származékos ügylet valós érték változása közvetlenül elszámolásra kerül az eredményben, a fedezett ügyleten keletkező, a fedezett kockázatnak tulajdonítható valós érték változással együtt a Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák nettó eredménye soron.

Ha a fedező származékos ügylet lejár vagy eladják, megszüntetik vagy lehívják, vagy nem felel meg a fedezeti elszámolás kritériumainak, akkor a fedezeti megjelölést megszüntetik, és a fedezeti elszámolást prospektívan abbahagyják. Az effektív kamatláb módszerrel értékelt fedezett ügyleteknek addig elszámolt módosítását a hátralévő futamidő során az eredményben kell amortizálni az újraszámolt effektív kamatláb alkalmazásával.

A Csoport fix kamatozású hiteleket, betéteket, fix kamatozású kibocsátott, valamint vásárolt kötvényeket fedez valós érték fedezeti ügyletekkel.

Cash-flow fedezeti ügylet

Ha egy származékos ügyletet fedezeti ügyletként jelölnek meg egy kimutatott eszköz vagy kötelezettség pénzáramainak változékonyságából eredő olyan kitétség fedezésére, ami a fedezett tétellel kapcsolatos beazonosítható kockázatnak tulajdonítható, akkor a származékos ügyleten képződött nyereségnek vagy veszteségnek azt a részét, amely hatékony fedezetként került meghatározásra, az egyéb átfogó jövedelemben kell elszámolni, a nem hatékony részt pedig a nettó nyereségben vagy veszteségben kell szerepeltetni a Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák nettó bevétele soron.

A Csoport kockázatfedezési céllal alkalmaz cash-flow fedezeti egy- és kétdevizás kamat-swap ügyleteket is, ahol a fedezett portfólió a devizás hitelek és a forint betétek egy csoportja, a fedezés célja pedig a kamatbevétel és kamatráfordítás ingadozásának megszüntetése, ami a referenciakamatok változásából, illetve a forint árfolyamának ingadozásából fakad.

Ha a fedező származékos ügylet lejár vagy eladják, megszüntetik vagy lehívják, vagy nem felel meg a fedezeti elszámolás kritériumainak, akkor a fedezeti megjelölést megszüntetik, és a fedezeti elszámolást prospektívan abbahagyják attól az időponttól, amikor a fedezeti kapcsolat hatékonysága megszűnt. A Csoport az átfogó jövedelemben felhalmozódott nyereség vagy veszteség komponenseket azon időszakokban vezeti át, melyek során az eszköz vagy kötelezettség hatással van az eredményre, illetve ha nem látja annak a lehetőségét, hogy az átfogó jövedelemben elszámolt veszteség egésze vagy egy része megtérüljön, akkor azt egy összegben átvezeti.

n) Pénzügyi eszközök értékvesztése

Minden mérlegfordulónapon a Csoport felméri, hogy van-e objektív bizonyítéka a nem az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök értékvesztésének. Pénzügyi eszközök akkor értékvesztettek, ha objektív bizonyíték jelzi, hogy az eszköz kezdeti megjelenítése óta olyan veszteséget okozó esemény történt, amely hatással van az eszköz jövőbeni cash-flow-ira és ez a hatás megbízhatóan becsülhető.

A pénzügyi eszköz értékvesztésének objektív bizonyítéka lehet az adós nem teljesítése, késedelembe esése, a Csoport által nyújtott hitel vagy egyéb követelés átutemezése olyan feltételekkel, amelyeket egyébként a Csoport nem alkalmazna, arra utaló jelek, hogy az adós vagy kibocsátó csődbe megy, egy értékpapír aktív piacának eltűnése, vagy egy adott eszközcsoportra vonatkozó más megfigyelhető adatok, mint például a csoporthoz tartozó hitelfelvevők vagy kibocsátók fizetési helyzetében bekövetkező kedvezőtlen változások, illetve olyan gazdasági körülmények, amelyek összefüggésben állnak a Csoporton belüli nem teljesítésekkel.

i. Hitelintézetekkel és ügyfelekkel szembeni hitelek és egyéb követelések értékvesztése

Értékvesztést egyedi hitelekre, valamint csoportos értékvesztés esetében hitelcsoportokra képzünk. A jövőbeni eseményekből várható veszteségeket a Csoport nem mutatja ki.

Egyedileg értékelt követelések

Az egyedileg jelentősnek tekintett hitelek esetében a Csoport minden mérlegfordulónapon egyedileg felméri, hogy van-e objektív bizonyíték a hitelek értékvesztésére. Az amortizált bekerülési értéken nyilvántartott követelések értékvesztés miatti vesztesége a pénzügyi eszköz könyv szerinti értékének és az eszköz eredeti

effektív kamatlábával diszkontált becsült jövőbeni cash-flow-k jelenértékének a különbözete. A veszteség megjelenítése az eredményben történik, és azt a hitelekkel és követelésekkel szembeni értékvesztésszámla tükrözi. Az értékvesztett eszközök után a Csoport továbbra is számol el kamatot a diszkonthatás lebontásán keresztül.

Csoportosan értékelt követelések

A Csoport az egyedi értékvesztés elszámolása mellett portfólió alapú értékvesztést is képez. Az egyedileg nem meghatározható értékvesztés portfólió alapon azonosítható lehet, így azok a követelések, melyeknél nincs objektív bizonyíték veszteségre, a hasonló pénzügyi eszközökkel egy csoportban, közösen kerülnek értékelésre. A hitelezési veszteségre képzett értékvesztés a hasonló hitelkockázati jellemzőkkel (termék, eszköztípus, ügyféltípus, biztosíték típusa, értékesítési csatorna típusa, késedelembe esés állapota, stb.) rendelkező eszközökre vonatkozó korábbi veszteségi tapasztalatok alapján kerül megállapításra, tekintettel az aktuális portfólióteljesítményre. Azok a hitelek, melyeket a Csoport egyedileg értékel és melyekre értékvesztést számolt el, kikerülnek a portfólió alapú értékelésből.

A portfólió alapú értékvesztésnél alkalmazott becslések módosítása

A Csoport a pénzügyi válság kapcsán több módosítást is megvalósított a portfólió alapú értékvesztés-képzési gyakorlatában. A nem lakossági portfólió vonatkozásában a csoportos értékvesztés-képzés során a Csoport 2010 végén az RBI (Raiffeisen Bank International) által kezdeményezett nemzetközi bankcsoportszintű harmonizáció keretében átalált a csoportszinten egységesen meghatározott modellek használatára: 2010 végétől az utolsó 5 év nemteljesítési rátáinak éves átlagát alkalmazzák, ezzel párhuzamosan megszüntetésre került a default ráták ágazati elkülönítése, illetve minősítési fokozatok közötti simítása, valamint bevezették az RBI Group szintű nemteljesítéskori veszteségráta alkalmazását.

2013 decemberében bevezetésre került az új Corporate rating modell, amely 25 különböző rating kategóriát rendel a nem-defaultos ügyfelekhez. A rating kategóriákhoz rendelt default rátákat az RBI csoportszinten becsüli minden jelentősebb nem lakossági szegmensre (nagyvállalatok, kiemelten nagyvállalatok, projekt finanszírozás, pénzügyi vállalatok), mert így biztosítható, hogy minden egyes kategóriában pontos becsléshez elegendő megfigyelés legyen.

A Csoport bevezette a hitelegyenértékesítési tényezők alkalmazását a beszámolójában, a Raiffeisen Bank International csoportszintű számviteli előírásainak eleget téve, illetve azzal összhangban a mérlegen kívüli tételeire elszámolt portfólió alapú céltartalék meghatározásakor.

A lakossági portfólió vonatkozásában az RBI Group standardokkal összhangban bevezetésre került az IFRS9 szerint értékvesztés-képzési módszertan. Az IFRS9 módszertan szerint a Bank minden lakossági és kisvállalati ügyletre csoportos értékvesztést képez.

A CRR 178. c. szerint defaulted-nak nem minősülő ügyletekre a marginális (havi) bedőlési valószínűségeket (PD) a Bank a vonatkozó RBI Group Direktíva alapján az ügylet minősítéséből (URG) kalkulálja. A portfólió alapú értékvesztésnél a PD-n kívül a Bank a konzervatív elemeket nem tartalmazó LGD-t és a hitelegyenértékes tényezőt veszi figyelembe, amelyekből havi várható veszteséget kalkulál. Ha egy adott ügyleten az eredetihez képest megnövekedett a hitelkockázat, akkor a Bank a várható veszteséget az ügylet lejáratáig összegzi, egyéb esetben 12 hónapig.

A CRR 178. c. szerint defaulted-nak minősülő ügyletekre lakás- és jelzáloghitelek esetén a Bank a fedezeti érték jelenértéke alapján, egyéb default-os ügyletekre pedig a BEEL paraméter alapján számol el értékvesztést.

Követelések leírása

A hitelt (és a kapcsolódó értékvesztési számlát) a Csoport rendszerint teljesen vagy részben leírja, annak a követelésrésznek az erejéig, amelynek megtérülésére nincs reális kilátás. Biztosítékkal fedezett hitelek esetében azon követelésrész erejéig lehetséges leírást elszámolni, amelyre a biztosítékból várható megtérülés várhatóan nem nyújt kellő fedezetet. Megelőző évektől eltérően 2017-től már részleges leírás is lehetséges vállalati ügyfelek esetében akkor, ha az ügyfélnek nincs működéséből származó cash-flowja és/vagy jogi igényérvényesítési eljárás alatt áll. Részleges leírás csak korábban megképzett értékvesztés ellenében lehetséges. A részlegesen leírt követeléseket a Bank elkülönítetten tartja nyilván a tényleges jogi értelemben vett behajthatatlanság beálltáig.

Értékvesztés visszairása

Ha az értékvesztés miatti veszteség összege egy későbbi időszakban csökken, és a csökkenés objektív módon az értékvesztés megjelenítését követően bekövetkező eseményhez kapcsolható, a többlet visszairásra kerül az értékvesztési számla megfelelő csökkentésével. A visszairás az eredménykimutatásban jelenik meg.

Követelések fejében szerzett eszközök

Amennyiben a Csoport a fedezetként bevont ingatlanra bejegyzett jelzálogjoggal rendelkezik, jogosult azt bírósági végrehajtás útján vagy anélkül értékesíteni, a saját nevében végrehajtott értékesítési eljárás keretében. Az ingatlan kényszerértékesítés tárgya is lehet, amennyiben az ingatlan tulajdonosa felszámolási eljárás alá vont gazdasági társaság.

Amennyiben a Csoport vételi joggal rendelkezik az ingatlan felett, a Csoport követelése érvényesíthető az ingatlannal szemben. A Csoport jogosult ez esetben megvásárolni az ingatlant az opciós szerződésben meghatározott vételáron, és követelését a vételárral szemben beszámítani, vagy egy harmadik személyt kijelölni a vételi jog gyakorlására, és a harmadik személy által fizetett vételárat beszámítani a követelésével szemben.

A hitel- és lízingügyletek felmondásakor visszavett eszközöket szakértő által meghatározott áron értékelik. A lízingből visszavett eszközöknél az értékesítést megelőzően a Csoport csak a követelésre képi meg az értékvesztést, mert később a követelést az eszközértékesítés bevételeivel csökkenti. Kölcsönszerződések esetében a visszavett eszközökre az értékesítés éves veszteséghányada és a jövőbeni kilátások alapján képeznek értékvesztést.

Az értékvesztés a mérlegben a készletek között, az eredménykimutatásban az egyéb ráfordítások, a feloldás összege az egyéb bevételek között kerül bemutatásra.

ii. Lejáratig tartandó értékpapírok értékvesztése

A lejáratig tartandó értékpapírok értékvesztés miatti vesztesége a pénzügyi eszköz könyv szerinti értéke és a jövőbeni becült cash-flow-knak az eszköz eredeti effektív kamatlábjával diszkontált értéke közötti különbség. A veszteséget az eredményben jelenítik meg. Ha egy későbbi esemény következtében az értékvesztés miatti veszteség összege csökken, a csökkenés az eredménnyel szemben kerül visszairásra.

iii. Értékesíthető értékpapírok értékvesztése

Az értékesíthető értékpapírokban lévő befektetéseket értékvesztettnek tekintik, ha a könyv szerinti érték magasabb, mint a mérleg fordulónapján becült megtérülő összeg, és ezt olyan objektív bizonyítékok támasztják alá, mint például a kibocsátó jelentős pénzügyi nehézségei, tényleges szerződésszegések, továbbá az, hogy a kibocsátó nagy valószínűséggel csődbe jut, vagy más pénzügyi átszervezésre kényszerül. Az értékesíthető értékpapírok utáni értékvesztés miatti veszteség megjelenítése az egyéb átfogó jövedelemben megjelenített és a saját tőken belüli értékelési tartalékban bemutatott halmozott veszteségnek az eredménybe történő átvezetésével történik. Az egyéb átfogó jövedelemből átvezetett és az eredményben megjelenített kumulált veszteség a tőketörlesztés és amortizáció nélküli bekerülési értéknek és az aktuális valós értéknek a különbsége, csökkentve az eredményben korábban kimutatott értékvesztés miatti veszteséggel. Az értékvesztés miatti veszteség időérték miatti változása a kamatbevétel komponenseként jelenik meg.

Ha egy későbbi időszakban az értékvesztett értékesíthető, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír valós értéke nő és ez a növekmény objektív módon az értékvesztés miatti veszteség eredményben történő elszámolását követő eseményhez kapcsolható, az értékvesztés miatti veszteséget visszairják a visszairás összegének az eredményben történő megjelenítésével. Az értékvesztett értékesíthető, részesedést megtestesítő értékpapírok valós értékének későbbi növekedését azonban az egyéb átfogó jövedelemben jelenítik meg.

o) A pénzügyi eszközök és kötelezettségek kivezetése

A pénzügyi eszközök akkor kerülnek kivezetésre, amikor lejárnak az eszközökből származó pénzáramokra vonatkozó szerződéses jogok, vagy a Csoport átadja a pénzügyi eszköz szerződéses pénzáramainak átvételére vonatkozó jogokat egy olyan ügylet keretében, amelyben lényegileg a pénzügyi eszköz tulajdonjogából származó összes kockázatot és hasznát átruházza. Az átadott pénzügyi eszközben a Csoport által létrehozott vagy megtartott bármilyen érdekelttség önálló eszközként vagy kötelezettséggént kerül kimutatásra.

A Csoport olyan ügyleteket is köt, amelyek során a pénzügyihelyzet-kimutatásban megjelenített eszközöket ruház át, de teljes egészében vagy részben megtartja az átadott eszközöknek vagy azok egy részének valamennyi vagy lényegében valamennyi kockázatát és hasznát. Amennyiben a Csoport az összes vagy lényegében összes kockázatot és hasznát megtartja, az eszköz nem kerül kivezetésre a pénzügyihelyzet-kimutatásból. Az összes vagy lényegileg összes haszon és kockázat megtartása melletti eszközátadások közé tartoznak például az értékpapír-kölcsönzési és -visszavásárlási ügyletek.

Az egyidejű teljes hozamcsere-ügylet megkötésével átruházott eszközök - a repőügyletekhez hasonlóan - fedezett finanszírozási ügyletként kerülnek elszámolásra.

Olyan ügyletek során, amikor a Csoport nem tartja meg, és nem is ruházza át lényegében a pénzügyi eszköz tulajdonlásával kapcsolatos összes kockázatot és hasznót, az eszköz akkor kerül kivezetésre, ha a Csoport nem tartja meg az eszköz feletti ellenőrzést. A megtartott jogok és kötelek önálló eszközként, illetve kötelezettséggként kerülnek kimutatásra a bankközi kihelyezések, egyéb eszközök bankbetétek vagy egyéb kötelezettségek soron az adott ügylet irányának típusától függően. Amennyiben a tranzakció során a Csoport megtartja az eszköz feletti ellenőrzést, akkor az eszköz a folytatódó részvételből következő kitettség mértékéig kerül továbbra is kimutatásra, amit az határoz meg, hogy milyen mértékben kitett a Csoport az átruházott eszköz értékében bekövetkezett változásoknak.

Bizonyos ügyleteknél a Csoport megtartja azt a kötelemet, hogy díj ellenében kezelje az átadott pénzügyi eszközt. Az átadott eszközt teljes egészében kivezetik, ha megfelel a kivezetési kritériumoknak. A szolgáltatási szerződéssel kapcsolatban eszközt kell kimutatni, amennyiben a szolgáltatási díj magasabb a szolgáltatás értékénél, illetve forrást, ha alacsonyabb annál.

A Csoport értékpapír-vásárlásokat (-eladásokat) hajt végre lényegében azonos értékpapírok bizonyos jövőbeni időpontban rögzített áron történő viszonteladására (visszavásárlására) vonatkozó megállapodások keretében.

A jövőbeni időpontban történő viszonteladási elkötelezettséggel vásárolt értékpapírokat nem jelenítik meg értékpapírként. A kifizetett összegeket egyéb eszközként jelenítik meg és úgy mutatják be, mint amelyek biztosítéka a mögöttes értékpapír.

A visszavásárlási megállapodás keretében eladott értékpapírok továbbra is az értékpapírok között szerepelnek és kerülnek értékelésre a pénzügyi helyzet-kimutatásban. Az értékpapírok eladásának bevétele a Csoport az egyéb kötelezettségek között jeleníti meg.

Az eladási és visszavásárlási ellenértékek közötti különbözetet időarányosan jelenítik meg az ügylet időtartama alatt, és a kamatbevételekben vagy - ráfordításban mutatják ki.

Amennyiben a Csoport egy pénzügyi eszközt újratárgyal, a szerződéses feltételeit módosítja vagy új pénzügyi eszközre cseréli, minden esetben értékelést hajt végre. Ennek alapján, ha az újratárgyalt cash-flow-k lényegesen különböznek az eredeti eszköz szerződéses cash-flow-itól, akkor az eredeti pénzügyi eszköz kivezetésre kerül a könyvekből és helyette az új eszköz kerül felvételre a újratárgyaláskori valós értéken.

A pénzügyi kötelezettségeket akkor vezetik ki, amikor a szerződéses kötelek teljesülnek, törlésre kerülnek vagy lejárnak.

A pénzügyi eszközök és kötelezettségek kivezetésének eredménye a nettó kereskedési bevétel és az egyéb üzleti bevétel soron kerül elszámolásra.

p) Pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek egymással szemben történő beszámítása

A pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek egymással szemben történő beszámítására és a pénzügyi helyzet-kimutatásban nettó módon történő megjelenítésére abban az esetben kerül sor, amennyiben jogilag érvényesíthető jog áll fenn a megjelenített összegek egymással szemben történő beszámítására, és szándék van a nettó alapon történő rendezésre, vagy arra, hogy egyidejűleg történjen meg az eszköz realizálása és a kötelezettség rendezése.

q) Pénzügyi és operatív lízing

Pénzügyi lízingnek minősülnek azok a szerződések, ahol az adott eszköz tulajdonjogával kapcsolatos lényegileg valamennyi kockázat és haszon átadásra kerül a másik fél számára, de a tulajdonjog nem feltétlenül száll át. A Csoport lízingbe adóként a pénzügyi lízing keretében lízingbe adott eszközöket követelésként jeleníti meg a pénzügyi helyzet-kimutatásban (a bankokkal, illetve az ügyfelekkel szembeni követelések között) a lízingben lévő nettó befektetéssel megegyező összegben. A Csoport a nettó lízingbefektetésből származó pénzügyi bevételeket állandó időszakonkénti megtérülési ráta alkalmazásával mutatja ki. Az elszámolási időszakra vonatkozó lízingfizetéseket a bruttó lízingbefektetéssel szemben kell figyelembe venni, csökkentve ezáltal mind a tőke összegét, mind pedig a nem realizált pénzügyi bevételt.

Minden egyéb lízinget operatív lízingként sorolnak be. Lízingbe adóként a Csoport az operatív lízingbe adott eszközöket az „Ingatlanok, gépek, berendezések” között mutatja ki, és ennek megfelelően számolja el. Értékvesztés miatti veszteséget olyan mértékben számolnak el, amilyen mértékben a maradványérték nem térül meg teljesen és ezáltal a berendezés könyv szerinti értéke értékvesztett.

r) Betétek, kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok és hátrasorolt kötelezettségek

A betétek, a kibocsátott, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok és a hátrasorolt kötelezettségek alkotják a Csoport adósságfinanszírozási forrásait.

A betétek, a kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok és a hátrasorolt kötelezettségek kezdeti értékelése a közvetlenül kapcsolódó tranzakciós költségekkel növelt valós értéken, majd a későbbiekben amortizált bekerülési értéken, az effektív kamatláb módszer alkalmazásával történik.

s) Céltartalékok függő kötelezettségekre

A Csoport céltartalékot mutat ki, ha múltbeli események következtében meglévő jogi vagy vélelmezett kötelme van, amely megbízhatóan becsülhető, és valószínű, hogy a kötelem kiegyenlítése gazdasági haszon kiáramlását fogja igényelni. A céltartalékok meghatározása a várható jövőbeli cash-flow-k diszkontálásával történik, a pénz időértékére és adott esetben a kötelezettségre jellemző kockázatokra vonatkozó jelenlegi piaci értékítéletet tükröző, adózás előtti ráta alkalmazásával.

A függő kötelezettségek, amelyek hitelkereteket és bizonyos kibocsátott garanciákat foglalnak magukban, és az egyéb kötelezettségek, amelyek a peres kötelezettségek és a munkavállalókkal szembeni kötelezettségek, múltbeli események nyomán felmerülő lehetséges kötelmek, amelyeknek meglétét csak egy vagy több bizonytalan, a Csoport által nem teljesen befolyásolható jövőbeli esemény bekövetkezése vagy be nem következése igazolja majd. A kiáramlások várható ütemezése a Csoport által nem teljesen befolyásolható jövőbeli esemény bekövetkezése vagy be nem következésétől függ, ez hitelkeretek és garanciák esetén a lejáratáig bármikor, míg peres kötelezettségek esetén a perzárást követően várható.

t) Pénzügyi garanciák

A pénzügyi garanciák olyan szerződések, amelyek alapján a Csoport meghatározott kifizetéseket köteles teljesíteni a garancia kedvezményezettje felé olyan veszteség kapcsán, amit a kedvezményezett miatt szenved el, hogy egy bizonyos adós nem teljesíti határidőre egy adósságinstrumentum feltételei alapján fennálló fizetési kötelezettségét.

A pénzügyi garancia kötelezettségek kezdeti megjelenítése valós értéken történik, majd a kezdeti valós értéket amortizálják a pénzügyi garancia futamideje alatt. A garanciakötelezettség ezt követően az amortizált összeg és (amennyiben a garancia alapján történő kifizetés valószínűvé vált) a várható fizetendő összeg jelenértéke közül a magasabb értéken kerül kimutatásra. A pénzügyi garanciák a kötelezettségek között kerülnek kimutatásra.

További részletek a 40. számú kiegészítő megjegyzésben találhatók.

u) Kamatbevétel és - ráfordítás

A kereskedési könyvben tartott és kereskedési célúként besorolt pénzügyi instrumentumok, valamint a kockázatkezelési célra megjelölt származékos termékek kivételével valamennyi pénzügyi instrumentum kamatbevétele és kamatráfordítása az effektív kamatláb módszer alkalmazásával az eredménykimutatás „Kamat- és kamatjellegű bevételek” és „Kamat- és kamatjellegű ráfordítások” soraiban kerül kimutatásra.

Az effektív kamatláb módszer a pénzügyi eszközök és kötelezettségek amortizált bekerülési értékének kiszámítására, és a kamatbevételek és kamatráfordítások adott időszakra való felosztására használt módszer.

Az effektív kamatláb az a kamatláb, amely a pénzügyi instrumentum várható élettartama alatti vagy adott esetben ennél rövidebb időszak alatti becsült jövőbeni pénzkifizetéseket és pénzbevételeket pontosan a pénzügyi eszköz vagy pénzügyi kötelezettség nettó könyv szerinti értékére diszkontálja. Az effektív kamatláb meghatározása a pénzügyi eszköz vagy forrás kezdeti megjelenítésekor történik, és a későbbiekben a változó kamatozású instrumentumoknál az átárazódáskor kerül felülvizsgálatra. Az effektív kamatláb számításánál a Csoport úgy készít becslést a jövőbeli cash-flow-kra, hogy figyelembe veszi a pénzügyi instrumentum összes szerződéses feltételét, de figyelmen kívül hagyja az előtörlesztési opciókat és a jövőbeni hitelezési veszteséget. A számítás tartalmaz a szerződő felek közötti minden olyan kapott vagy fizetett összeget, amely szerves része az effektív

kamatlábának, beleértve a tranzakciós költségeket és minden más prémiumot és diszkontot. A tranzakciós költségek olyan járulékos költségeket tartalmaznak, amelyek közvetlenül a pénzügyi eszköz vagy kötelezettség megszerzéséhez vagy kibocsátásához kapcsolódnak.

Az értékesített pénzügyi eszközök utáni kamatot a pénzügyi eszköz eredeti effektív kamatlábának az értékvesztéssel csökkentett könyv szerinti értékre történő alkalmazásával számítják ki.

v) Díj- és jutalékbevételek

A díj- és jutalékeredmény között kerül kimutatásra minden realizált és elhatárolt díj- és jutalékeredmény, kivéve azokat a díjakat és jutalékokat, amelyeket a pénzügyi instrumentumok effektív kamatlábának kiszámításakor a Csoport figyelembe vett, illetve azokat, amelyek eredménnyel szemben valóban értékelt pénzügyi eszközökhöz kapcsolódnak.

w) Nettó kereskedési bevétel

A nettó kereskedési bevétel a kereskedési célú eszközökre és kötelezettségekre vonatkozó - veszteséggel csökkentett - nyereséget tartalmazza és magában foglal minden realizált és nem realizált valósérték-változást, kamatot, osztalékot és árfolyam-különbözetet.

x) Egyéb működési bevétel

Az egyéb működési bevétel tartalmazza az értékesíthető értékpapírok realizált nettó nyereségét és veszteségét, továbbá a készletek, az immateriális javak, valamint az ingatlanok, gépek és berendezések elidegenítéséből származó nyereségeket.

y) Osztalék

Osztalékbevétel akkor kerül kimutatásra, amikor az osztalék felvételéhez való jog létrejön. A tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírok esetében ez rendszerint az osztalék jóváhagyásának a napja.

z) Nyereségadó

Az időszakra vonatkozó nyereségadó a tényleges és a halasztott adót foglalja magában. A nyereségadót az eredménykimutatásban jelenítik meg, az üzleti kombinációkra vagy a közvetlenül a saját tőkében vagy az egyéb átfogó jövedelemben megjelenített tételekre vonatkozó rész kivételével. A Csoport az iparüzési adót és az innovációs járulékot is nyereségadó részének tekinti.

A tényleges adó a tárgyévi adóköteles nyereség után fizetendő adó a mérleg fordulónapján hatályban lévő, vagy lényegileg hatályban lévő adókulcsokkal számítva, valamint a korábbi időszakokkal kapcsolatosan fizetendő adó bármely módosítása.

A halasztott adó meghatározása a mérlegmódszer alkalmazásával történik, amely figyelembe veszi az eszközök és kötelezettségek számviteli beszámolóban szereplő könyv szerinti értéke és az adófizetés céljából kiszámított összegek közötti átmeneti különbözeteket. A halasztott adó számítása azokkal az adókulcsokkal történik, amelyek a mérlegfordulónapig hatályba lépett vagy lényegileg hatályba lépett törvények alapján várhatóan vonatkozni fognak az átmeneti különbözetekre azok visszafordulásakor.

Halasztott adókövetelés csak a jövőben várhatóan rendelkezésre álló adóköteles eredmény mértékéig számolható el, amellyel szemben a követelés felhasználható lesz. A halasztott adóköveteléseket minden egyes mérlegfordulónapon felülvizsgáljuk és csökkentjük azt, ha a kapcsolódó adóelőny realizálása már nem valószínű.

A halasztott adókövetelések és adókötelezettségek nettósítására akkor kerül sor, ha ugyanabban az adóbevallási csoportban merülnek fel és ugyanazon adóhatóság által kivetett nyereségadóra vonatkoznak, valamint a nettósítás jogilag megengedett.

A közvetlenül az egyéb átfogó jövedelem terhére vagy javára elszámolt értékesíthető befektetések valós értéken történő újraértékeléséhez kapcsolódó halasztott adót szintén közvetlenül az egyéb átfogó jövedelem terhére vagy javára számolják el, és a későbbiekben az eredményben jelenítik meg, amikor a halmozott valósérték-nyereséget vagy -veszteséget megjelenítik az eredményben.

aa) Jegyzett tőke

A részvényeket a Csoport saját tőkeként sorolja be, ha nincs szerződéses kötelem pénz vagy más pénzügyi eszköz átadására. A tőkeinstrumentumok kibocsátásához közvetlenül hozzárendelhető járulékos költségek a saját tőkében kerülnek kimutatásra a bevételekből levonva, adó nélkül.

bb) Még nem alkalmazott standardok és értelmezések

Számos új standard, standardmódosítás és értelmezés még nem lépett hatályba 2017. december 31-én, így ezek alkalmazására nem került sor a jelen pénzügyi kimutatások készítése során.

Még nem alkalmazható standardok és értelmezések (már az EU által befogadott)

A következő új vagy módosított standardok és értelmezések elfogadásra kerültek, de még nem kötelezőek, nem kerültek korai alkalmazásra.

IFRS 15 (Ügyfelek szerződéseiből származó bevétel; hatálybalépés 2018. január 1.)

Az ügyfelekkel kötött szerződésekre vonatkozóan a számviteli standard meghatározza, hogy miként és mikor kerülnek elszámolásra a bevételek az ötlépéses modell alapján, de nincsenek kihatással az IFRS 9 hatálya alá tartozó pénzügyi instrumentumokhoz kapcsolódó bevételek kimutatására. Az IFRS 15 kivált számos más IFRS szabványt, mint például az IAS 18 (Bevételek), az IAS 11 (Építési szerződések) standardot és értelmezéseket, amelyek meghatározzák bevételek IFRS szerinti időbeli elszámolást. Ezenkívül a standard előírja, hogy a gazdálkodó egységek pénzügyi kimutatásai a felhasználók számára még informatívabbak legyenek, lényeges közzétételek kerüljenek a kiegészítő mellékletekbe. 2016-ban az IASB közzétette az IFRS 15-re vonatkozó pontosításokat. Ezek a módosítások az öt azonosított témakör közül háromra vonatkoznak (teljesítésből adódó kötelezettség beazonosítása, szabályok, ügynök szempontok és engedélyek), és célja a módosított és meglévő szerződések átmenetének megkönnyítése.

Mivel az IFRS 15 nem a pénzügyi eszközök és a lízingek bevételeinek elszámolására összpontosít, alkalmazásának nincs jelentős hatása a Csoport pénzügyi kimutatásaira.

IFRS 4 Biztosítási szerződések standard módosítása (hatálybalépés: 2018. január 1.)

A módosítás célja az IFRS 9 standard bevezetésének és az IFRS 4 standard módosításának eltérő időpontban történő hatálybalépéséből adódó következményeinek mérséklése, különösen azoknál a társaságoknál, melyek elsősorban biztosítási tevékenységet végeznek. Két olyan opcionális megközelítés kerül bevezetésre, melyet a biztosítók használhatnak bizonyos követelmények teljesülésének esetén: átfedés vagy ideiglenes mentesség megközelítés. Ezen módosítások alkalmazása várhatóan nem lesz hatással a Bank konszolidált pénzügyi kimutatásaira.

Az IFRS éves módosításai a - 2014-2016 ciklusban (hatálybalépése 2017/2018. január 1.)

A módosítások az alábbiakat tartalmazzák:

- IFRS 1 Nemzetközi Pénzügyi Riporting Standard első alkalmazása: Az IFRS 1-ben megmaradt első alkalmazókra vonatkozó kivétel törlése.
- IFRS 12 Más gazdasági egységekben meglévő érdekeltség bemutatása: Az IFRS 12. B10-B16 kivételével annak tisztázása, hogy, a standard közzétételi követelményei az IFRS 5 hatókörébe tartozó érdekeltségekre is vonatkoznak.
- IAS 28 Befektetések társult és közös vállalkozásokban: Tisztázásra kerül, hogy egy kockázati tőke társaság vagy más hasonló minősítő szervezet által befektetésként tartott társult vagy közös vállalat választott értékelése elérhető legyen minden egyes befektetésre.

Az IFRS 12 módosításait 2017. január 1-től kell alkalmazni, míg az IFRS 1 és IAS 28 módosításait 2018. január 1-től. A korábbi alkalmazás megengedett.

IFRS 9 (Pénzügyi instrumentumok; hatálybalépés 2018. január 1.)**1. IFRS9 pénzügyi eszközök**

A Csoport összhangban a 2014 júliusában kiadottakkal 2018 január 1-től alkalmazza az IFRS 9 előírásait, valamint ezzel egy időben átvezeti az IFRS 9 hatását. Az áttérés időpontjára elvégzett számítás alapján, az IFRS9 bevezetése a Bank saját tőkéjét 2018 január 1-én 1.332 millió forinttal változtatja meg az alábbi bontásban:

- várható kockázati költségek csökkenése miatti 1.532 millió forint növekedés,
- 200 millió forint klasszifikációs és értékelési változások következménye miatti csökkenés.

A Raiffeisen Corporate Lízing Zrt. a saját tőkéjét 46 millió forinttal csökkenti az IFRS 9 bevezetésének következtében. A csoport többi tagjánál az IFRS9 bevezetés hatása nem jelentős.

Az EU Parlament 2017 december 27-én rendeletet (EU 2017/2395) bocsátott ki az IFRS 9 átállási kötelezettségek végrehajtásáról. A szabályozás kétféle lehetőséget biztosít az alkalmazás szabályozói tőkében történő elszámolására:

- a. A hatást 5 éven keresztül egyenletes elhatárolása, vagy
- b. A hatás az alkalmazás napján történő egyösszegű elszámolása.

A Csoport a második lehetőséget választotta. Ennek következtében a CET 1 pozitívan változott, 71 bázisponttal emelkedett.

Áttéréssel kapcsolatos általános megjegyzések:

- Az áttérés eredménye előzetesnek minősül, ami még módosulhat.
- Az új standard miatt a Csoportnak felül kell vizsgálni a könyvelési folyamatokat és javítani a belső kontrolokat.
- A Csoport még nem véglegesítette az új informatikai rendszerhez kapcsolódó kontrollok tesztelését és értékelését. Ennek következtében, a végső áttérési hatások eltérhetnek a jelen fejezetben bemutatottaktól.
- Az új elvárásoknak való megfelelés érdekében kialakított informatikai rendszer és a kapcsolódó kontrollok nem működnek a teljes beszámolási időszakban.
- Az új könyvelési eljárások, feltételezések, szabályok és számítási technikák alkalmazása változhat, amíg a Csoport le nem zárja a bevezetést követő első pénzügyi kimutatását.

2. Klasszifikáció és értékelés

Az IFRS 9 új klasszifikációs és értékelési megközelítést alkalmaz a pénzügyi eszközökre vonatkozóan, ami az eszközök üzleti modell besorolásán valamint azok cash flow jellemzőin alapul.

A Csoport 4 klasszifikációs kategóriát alkalmaz a pénzügyi eszközöknél:

- Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök
- Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök (FVOCI)
- Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt (FVTPL)
- Eredménnyel szemben valós értéken értékeltnek megjelölt pénzügyi eszközök (FVTPL)

A Csoportban a lejáratig tartott instrumentumok, hitelek és kintlévőségek, és az értékesíthető eszközök jelenlegi IAS 39 kategóriáit kivezeti.

A pénzügyi eszközök amortizált bekerülési értéken kerülnek nyilvántartásra az alábbi két feltétel teljesülése esetén:

- Az eszköz olyan üzleti modellbe került, melynek az eszköz tartása a célja a szerződéses cash flow-k megszerzése érdekében.
- A pénzügyi eszköz szerződéses feltételei meghatározzák a cash flow időpontjait, ami kizárólag a tőkére és tőke kamataira vonatkozik.

Az üzleti modell célja a pénzeszköz vagy vagyon tartása és szerződéses cash flow megszerzése, még akkor is, ha bizonyos eszközök értékesítésre kerülnek, vagy az értékesítés előfordulhat a jövőben. Az IFRS9 a következő példákat adja az értékesítésre, hogy az összeegyeztethető legyen a 'hold-to-collect' üzleti modell-lel:

- Az értékesítés a pénzügyi eszköz hitelezési kockázatának növekedésének következménye
- Az eladások nem gyakoriak (még ha jelentős is), vagy külön-külön és összességében is inszignifikánsak (még ha gyakori is az eladás)
- Az értékesítés a pénzügyi eszköz lejáratához közel történik és az eladási bevételek megközelítőleg megegyeznek a hátralévő szerződéses cash flow-k összegével.

A Csoport számára a portfólió több mint 10%-ának (könyv szerinti érték) értékesítése 3 éves mozgó átlagban számolva minősül gyakorinak, hacsak az eladások mennyisége nem tekinthető összességében immateriálisnak. A lejáratához való közelség hasonlóan került meghatározásra, mint az IAS 39 standard szerinti lejáratig tartott eszközöknél alkalmazottak. A 3 hónapon belüli lejárat tekinthető közelinek.

A pénzügyi eszköz az FVOCI értékelési kategóriába kerül, ha olyan üzleti modellen van, melynek a szerződéses cash flow-k összegyűjtése valamint pénzügyi eszközök értékesítése is a célja; és a pénzügyi eszköz szerződéses feltételei meghatározott időpontok pénzáramlásokra vonatkoznak, amelyek kizárólag a tőkeösszeg és a tőkeösszeg után fizetett kamatoknak felelnek meg.

A nem kereskedési célú tőkeinstrumentum kezdeti megjelenítésénél a Csoport úgy dönthet, hogy a későbbi valós értékváltozásokat az OCI-ban mutatja be. Ez a döntés befektetésenként egyedileg történik, és lényegében a konszolidált stratégiai részesedéseket fedi. Minden egyéb pénzügyi eszköz - vagyis az olyan pénzügyi eszközök, amelyek nem felelnek meg az amortizált bekerülési értéken vagy az FVOCI-nál későbbiekben értékelt besorolás kritériumainak - a továbbiakban valós értéken kerülnek értékelésre és a valósértékben bekövetkezett változásokat az eredménykimutatásban számolja el. Ezenkívül a Banknak lehetősége van a pénzügyi kötelezettség kezdeti megjelenítésénél visszavonhatatlanul a valósérték opciót (FVTPL) választania, ha ezáltal megszünteti vagy

jelentősen csökkenti az értékelési vagy megjelenítés ellentmondást - azaz "számvetési eltérést" - ami egyébként az eszközök vagy kötelezettségek értékeléséből vagy az eredményük eltérő elszámolási alapjából származik. A kezdeti megjelenítéskor a pénzügyi eszköz ezen kategóriák egyikébe kerül.

2.1 Üzleti modell értékelés

A Csoport a pénzügyi instrumentumot tartalmazó portfólió üzleti modell célját vizsgálja, mivel ez tükrözi leginkább az üzlet menedzselésének módját és a menedzsment számára szolgáltatott információt.

Az alábbiak kerülnek megfontolásra a releváns üzleti modell meghatározásakor;

- Hogyan értékeli az üzleti modell teljesítményét (és az adott üzleti modellben lévő pénzügyi eszközöket), és jelentik a gazdálkodó egység vezetőségének
- Milyen kockázatok befolyásolják az üzleti modell teljesítményét (és az adott üzleti modellben található pénzügyi eszközöket) és ezek a kockázatok kezelésének módját
- Hogyan ösztönzik az üzleti vezetőket – az ösztönzés a kezelt vagyon valósértékén vagy a realizált szerződéses pénzáramokon alapuljon
- A korábbi időszakok értékesítéseinek gyakorisága, értéke és időzítése, az értékesítés okai, valamint a jövőbeli értékesítési tevékenységre vonatkozó elvárásai; és
- Az értékesítési tevékenység és a szerződéses cash flow-k beszédese mindegyike integráltan vagy járulékosan tartozik az üzleti modellhez ("hold-to-collect" vagy "hold and sell" üzleti modell);

A kereskedési célból tartott pénzügyi eszközök, valamint amelyeket úgy kezelik, hogy teljesítményüket valós érteken mérik, az FVTPL értékelési kategóriában lesznek értékelve.

2.2 A szerződéses cash-flow jellemzőinek elemzése

Miután a Csoport meghatározza, hogy egy adott portfólió üzleti modellje a pénzügyi eszközök megtartása a szerződéses cash flow-k (vagy mind a szerződéses cash flow-k, mind a pénzügyi eszközök értékesítése révén) összegyűjtése, meg kell vizsgálnia, hogy a pénzügyi eszköz szerződéses feltételeiben a pénzáramok előre meghatározottak és kizárólag a tőkeösszeg és a hátralévő tőkeösszeg kamataira vonatkoznak. Ezt az értékelést eszközönként kell elvégezni a pénzügyi eszköz kezdeti megjelenítésének időpontjában.

Annak megítélésénél, hogy a szerződéses cash flow-k kizárólag a tőkeösszegek és kamatok fizetésére szolgálnak-e, a Csoport figyelembe veszi az eszköz szerződéses feltételeit. Ez magában foglalja annak értékelését, hogy a pénzügyi eszköz olyan szerződéses futamidőt tartalmaz-e, amely megváltoztathatja a szerződéses cash flow-k időzítését vagy összegét úgy, hogy nem felel meg ennek a feltételnek. A Csoport mérlegeli az alábbiakat:

- Előtörlesztés, hosszabbítás
- Tőkeáttételi tulajdonságok
- A követelés meghatározott eszközökre vagy pénzáramokra korlátozódik
- Szerződésben rögzített kapcsolt eszközök

2018-ban az IASB kibocsátott egy IFRS 9 módosítást a negatív kompenzációval történő előtörlesztéssel kapcsolatban. Negatív kompenzáció abban az esetben keletkezik, ha a szerződéses feltételek nem teszik lehetővé a hitelfelvevő számára, hogy a szerződés lejártá előtti előtörlesztse az eszközt, de az előtörlesztés összege kisebb lehet a nem fizetett tőkeköltségek és kamatok összegénél. Ahhoz azonban, hogy az eszközt amortizált bekerülési értéken lehessen értékelni, a negatív kompenzációnak "ésszerű kompenzációnak kell lennie a szerződés idő előtti felmondásáért". A Csoport nem számít jelentős negatív kompenzációval rendelkező negatív előtörlesztési volumenekre, amelyeket kötelező jelleggel az FVTPL kategóriában kellene nyilvántartani.

2.3 A pénz időértékének és a benchmark teszt módosítása

A pénz időértéke a kamat azon eleme, amely csak az idő múlását veszi figyelembe (IFRS 9.B4.1.9A). Nem veszi figyelembe a pénzügyi eszköz birtoklásához kapcsolódó egyéb kockázatokat (hitel, likviditás stb.) vagy költségeket (adminisztratív stb.).

Bizonyos esetekben a pénzelem időértékét módosíthatjuk (nem megfelelő). Ez lenne például akkor, ha egy pénzügyi eszköz kamatlábát rendszeresen módosítják, de az átárazás gyakorisága nem egyezik meg a kamatláb tenorjával. Ebben az esetben értékelni kell a módosítást, hogy a szerződéses pénzáramok továbbra is kizárólag a tőke és a kamatok kifizetését jelentik-e, vagyis a módosítás nem változtatja-e meg jelentősen a "tökéletes" benchmark eszközhöz képesti cash flow-kat. Ez az értékelés nem számvetési politika választása alapján történik és nem kerülhető el egyszerűen azzal a következtetéssel, hogy az instrumentum ilyen értékelés hiányában valós érteken kerül kimutatásra. Az alábbi fő szerződéses jellemzők esetében, amelyek potenciálisan módosíthatják a pénz időértékét, benchmark teszt kerül alkalmazásra.

- Az átárazás gyakorisága nem egyezik meg a kamat tenorjával
- Piacot nem követő indikátor
- Átlag kamat alkalmazása
- Türelmi idő
- Másodlagos piaci hozam referencia

2.4 Hatáselemzés

A Csoport 2018. január 1-én meglévő pénzügyi eszközeinek besorolását és értékelését az IFRS 9 az alábbiak szerint befolyásolja:

Az IAS 39 alapján az amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek és követelések között a bankok és az ügyfelek számára nyújtott kölcsönök és előlegek az IFRS 9 szerint is amortizált bekerülési értéken kerülnek kimutatásra. Csak egy jelentéktelen portfóliót kell kötelezően az FVTPL kategóriába sorolni a SPPI vagy Benchmark teszt eredményeként.

Az IAS 39 szerinti lejáratig tartott, amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközöket általában az IFRS 9 alapján is amortizált bekerülési értéken kell kimutatni. Csak egy jelentéktelen portfóliót kell átsorolni a "tartás és értékesítés" üzleti modellre, és az FVOCI-ban kell mérni.

Az IAS 39 szerinti tőkében értékelt értékesíthető értékpapírokat általánosságban az IFRS 9 alapján szintén az FVOCI szerint kell értékelni.

3. Fedezeti elszámolás

Az IFRS 9 a fedezeti elszámolásra számviteli kezelésére vonatkozóan opciókat biztosít. A Csoport azt tervezi, hogy továbbra is alkalmazza az IAS 39 szerinti fedezeti elszámolásra vonatkozó rendelkezéseket, miközben figyelembe veszi az IFRS 7 szerinti közzétételek változásait.

4. Értékvesztés

A várható hitelezési veszteségek meghatározása olyan számviteli becsléseket igényel, amelyek definíció szerint ritkán egyeznek meg a tényleges eredményekkel. A vezetésnek a Számviteli politika alkalmazása során számviteli becsléseket is kell végeznie.

A Csoport a várható hitelezési veszteségeket a teljes futamidő alapján vizsgálja az amortizált bekerülési értéken nyilvántartott és az FVOCI-ban lévő hitelviszonyt megtestesítő követelésekre, a hitelkeretektől eredő kitettségekre, a lízingkövetelésekre és a pénzügyi garancia szerződésekre vonatkozóan. A Csoport ezekre a várható veszteségekre valamennyi beszámolási időpontra értékvesztést vagy céltartalékot képez.

Ez a fejezet áttekintést ad az IFRS 9 vonatkozó rendelkezéseiről, amelyek nagyobb mértékű becslést és komplexitást valamint nagy becslési bizonytalanságot indukálnak, amelyek jelentős kockázatot jelentenek a következő pénzügyi évben történő lényeges kiigazítás vonatkozásában.

5. A várható hitelezési veszteségek értékelése

A várható hitelezési veszteség mérése tükrözi az elfogulatlan módon számszerűsített és valószínűséggel súlyozott összeget, amit a lehetséges kimenetek elemzésével, a pénz időértékének, valamint a jelentési határidőkben indokolatlan költség vagy erőfeszítés nélkül elérhető ésszerű és támogató információk, elérhető múltbeli események, a jelenlegi feltételek és a jövőbeli gazdasági feltételekre vonatkozó előrejelzések határoznak meg.

Az amortizált bekerülési értéken és az egyéb átfogó jövedelemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök várható hitelezési veszteségre képzett értékvesztések mérése olyan terület, amely komplex modelleket és jelentős előfeltételezéseket igényel a jövőbeni gazdasági feltételekre és a hitelek viselkedésére vonatkozóan. A várható hitelezési veszteségek számviteli követelményeinek alkalmazása során jelentős becslések az alábbiak:

- A jelentős hitelkockázat-növekedési kritériumainak meghatározása
- Megfelelő modellek és feltételezések kiválasztása a várható hitelezési veszteségek meghatározására vonatkozóan
- A megfelelő számú és súlyozású jövőbeni scenárió meghatározása az egyes terméktípusokra, piacokra, valamint a hozzájuk kapcsolódó várható hitelezési veszteségekre vonatkozóan
- Portfóliók képzés a hasonló pénzügyi eszközökből a várható hitelezési veszteségek mérésére érdekében

A Csoport hitelkockázata azon pénzügyi veszteség kockázatából származik, ha valamelyik ügyfele, fogyasztója vagy piaci partnere nem teljesíti a vele szemben fennálló szerződéses kötelezettségeket. A hitelkockázat főként a bankközi, kereskedelmi és fogyasztási hitelekből és nyújtott előlegekből, valamint az ilyen hitelnújtási tevékenységből származó hitelkötelezettségekből származik, de hitel helyettesítő eszközökből, például pénzügyi garanciákból, okmányos ügyletekből és elfogadásukból is származhat.

A Csoport ki van téve továbbá a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokból és egyéb kereskedési tevékenységből ("kitettségeiből") származó befektetésekből eredő egyéb hitelkockázatoknak is, beleértve a részvénynek nem minősülő kereskedési portfólió eszközeit és a származékos ügyleteket, valamint a piaci szerződő felekkel szembeni elszámolási ügyleteket és a visszavásárlási megállapodásokat.

A kockázatkezeléshez szükséges hitelkockázati kitettség meghatározása összetett feladat és modellek alkalmazását igényli, mivel a kitettség változik a piaci feltételek, a várható cash flow és az idő múlásának függvényében. A portfólió hitelkockázatának felmérése további becsléseket tartalmaz a default valószínűség, a

default esetén várható veszteség arányok és az ügyfelek közötti nem teljesítési korrelációk valószínűségének tekintetében. A Csoport a hitelkockázatot a nem teljesítési valószínűség (PD), a kockázati kitettség (EAD) és a nem teljesítésből származó várható veszteség (LGD) felhasználásával méri. Ez az elsődlegesen használt megközelítés az IFRS 9 szerinti várható hitelezési veszteségek mérésére vonatkozóan.

Az IFRS 9 három fázisból (Stage-ekből) álló modellt határoz meg az értékvesztés-képzésre vonatkozóan, kezdeti megjelenítéshez képesti hitelminőség változásának a függvényében. Ez a modell azt írja elő, hogy a kezdeti megjelenítések a nem értékvesztett („non-impaired”) pénzügyi instrumentum az 1. fázisba (Stage 1-be) kerül besorolásra, és a hitelkockázati profilja folyamatos monitoring tárgyát képezi. Ha a hitelkockázat a kezdeti megjelenítéshez képest jelentősen emelkedik, akkor a pénzügyi eszköz áthelyezésre kerül a 2. fázisba (Stage 2), de ez még nem minősül nem teljesítés miatt értékvesztett („impaired”) eszköznek. Ha a pénzügyi instrumentum default miatt nem teljesítővé és így értékvesztetté („impaired”) válik, a pénzügyi eszköz átkerül a harmadik szakaszba (Stage 3).

A Stage 1-ben szereplő pénzügyi instrumentumok várható hitelezési vesztesége a teljes futamidőre számított várható veszteségnek az a része, ami az elkövetkező 12 hónapban bekövetkező esetleges default eseményekből származik. A Stage 2 vagy Stage 3-ban szereplő eszközök várható hitelezési veszteségét a teljes életciklusukra vonatkozó várható hitelezési veszteség összegében határozzák meg. Az IFRS 9 szerint a várható hitelezési veszteségek mérésekor figyelembe kell venni jövőre vonatkozó előrejelzéseket, információkat. A vásárolt vagy keletkeztetett problémás pénzügyi eszközök azok a pénzügyi eszközök, amelyek mér a kezdeti megjelenítéskor értékvesztettek. Ezek várható hitelezési veszteségüket minden esetben teljes futamidő alapján mérik (Stage 3).

6. Jelentős növekedés a hitelkockázatban

A Csoport akkor tekinti a pénzügyi eszköz hitelkockázatának jelentős növekedését bekövetkezettnek, amikor az alábbi mennyiségi, minőségi vagy felmondási kritériumok közül egy vagy több teljesült:

6.1. Mennyiségi kritériumok

A Csoport mennyiségi kritériumokat, mint elsődleges indikátorokat alkalmaz az összes materiális portfólió hitelkockázatának jelentős emelkedésére vonatkozóan. A kvantitatív besoroláshoz a Csoport összehasonlítja a mérési időpontra vonatkozó teljes futamidőre vetített PD görbét kezdeti megjelenítéskori PD görbével. Az életciklus görbe becsléséhez a kezdeti megjelenítés időpontjában meglévő feltételezések adják a PD görbe felépítését. Egyrészt a kedvező minősítésű (ratingű) pénzügyi eszközök esetében az a feltételezés, hogy a PD görbe idővel romlik. Másrészt a rosszabb minősítésű (ratingű) pénzügyi eszközök esetében feltételezzük, hogy a PD görbe idővel javulni fog. A javulás vagy romlás mértéke az eredeti minősítés szintjétől függ. Annak érdekében, hogy a két görbe összehasonlítható legyen, a PD-k az évesített PD-khez kerülnek igazításra. Általánosságban elmondható, hogy a hitelkockázat jelentős növekedése a PD arányának 250%-os relatív emelkedésével következik be, bár ez az összeg lehet kisebb is több korlátozó tényezőtől fakadóan, mint például a lejárat közelsége vagy a termék portfóliója.

A Csoport nem ismer általánosan elfogadott piaci gyakorlatot arra a vonatkozóan, amelynél a pénzügyi eszközt át kell mozgatni a Stage 2-be. Ebből következően várható, hogy a jelentéskészítés napján jelentősnek tekintett PD növekedés megítélése változni fog a piaci résztvevők és a felügyelők közötti iteratív folyamat eredményeként.

6.2 Minőségi kritériumok

A Csoport minőségi kritériumokat használ másodlagos mutatóként az összes lényeges portfólió hitelkockázatának jelentős növekedésének meghatározásához. A Stage 2-be történő mozgás akkor történik, ha az alábbi kritériumok teljesülnek:

A szuverén, banki, vállalati és projektfinanszírozási portfóliók esetében, ha a hitelfeltevőre vonatkozóan teljesül az alábbi kritériumok közül egy vagy több:

- Külső piaci mutatók
- A szerződéses feltételek változása
- Változások a menedzsment megközelítésben
- Szakértői megítélés

A hitelkockázat jelentős emelkedésének vizsgálata magában foglalja az előretekintő információkat, és negyedévente kerül meghatározásra a Csoport valamennyi vállalati portfóliójában.

Lakossági portfóliók esetében, ha a hitelfeltevő teljesíti az alábbi kritériumok közül egyet vagy többet:

- Pénzügyi nehézség miatti újratárgyalás
- Szakértői megítélés

A hitelkockázat jelentős emelkedésének megítélése magában foglalja az előretekintő információkat és a Csoport lakossági portfólióira ügylet szinten, havi rendszerességgel valósul meg.

6.3 Óvintézkedés

Az óvintézkedés akkor kerül alkalmazásra és válik a pénzügyi eszköz jelentősen megemelkedett hitelkockázatává, ha a hitelfelvevő több mint harminc napos fizetési késedelembe van a szerződés kifizetési kötelezettséghez képest. Bizonyos korlátozott esetekben a több, mint 30 napos késedelembe lévő pénzügyi eszközök Stage 2-be kerülése vitatható.

6.4 Alacsony hitelkockázat miatti mentesség

A Csoport nem alkalmazta az alacsony hitelkockázat miatti mentességet hitelezési tevékenységére, azonban esetleg használja a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokra vonatkozóan.

7 Default és értékvesztett hitelek definíciója

A Csoport abban az esetben minősíti a pénzügyi eszközt defaultosnak, összhangban az értékvesztett hitelek definíciójával, ha megfelel egy vagy több kritériumnak az alábbiak közül:

7.1 Mennyiségi kritérium

A hitelfelvevő több mint 90 napos késedelembe van a szerződéses fizetési kötelezettségéhez képest. A több mint 90 napot meghaladó késedelmű ügyfelek nem Stage 3-ban történő feltüntetetésre nincs lehetőség.

7.2 Minőségi kritérium

A hitelfelvevő várhatóan nem tudja teljesíteni fizetési kötelezettségeit, ami azt jelzi, hogy a hitelfelvevő jelentős pénzügyi nehézségekkel küzd. Ilyen indikátorok például:

- A hitelfelvevő hosszú ideje átstrukturált a pénzügyi nehézségei miatt
- A hitelfelvevő elhunyt
- A hitelfelvevő fizetéseképtelen
- A hitelfelvevő megsérti a pénzügyi megállapodásokat
- Az adott pénzügyi eszköz aktív piaca eltűnt pénzügyi nehézségek miatt
- A hitelező a hitelfelvevő pénzügyi nehézségei miatt fizetési könnyítéseket nyújtott
- Valószínűvé válik, hogy a hitelfelvevő csődbe kerül
- A pénzügyi eszközök jelentős diszkonttal történő megvásárlása vagy keletkeztetése, amely jelzi a felmerült hitelezési veszteségeket

A fenti kritériumokat alkalmazásra kerülnek a Csoport valamennyi pénzügyi instrumentumára vonatkozóan, és összhangban vannak a belső hitelkockázat-kezelési célú nem teljesítés fogalmával. A default definíció következtében került alkalmazásra a Csoport default valószínűsége (Probability of Default - PD), a default kitettségre (Exposure at Default - EAD), és a nem teljesítéskor várható veszteségére (Loss given Default - LGD) vonatkozó modelljeiben.

Egy eszközt a továbbiakban nem kell nem teljesítőnek (defaultosnak) tekinteni, ha már nem állnak fenn a default kritériumok legalább 3 hónapos vagy az átstrukturált hitelek esetén annál hosszabb ideig tartó időszakon keresztül. Ezt a 3 hónapos időszakot egy olyan elemzés alapján került meghatározásra, amely figyelembe veszi egy pénzügyi eszköz a felgyógyulást követően ismételt nem-teljesítővé válásának valószínűségét, különböző lehetséges felgyógyulási definíciókat alkalmazva.

8 A felhasznált adatok, feltételezések és becslési technikák magyarázata

A várható hitelezési veszteséget 12 hónapos viszonylatban vagy teljes élettartamra vonatkozóan kell mérni, attól függően, hogy a hitelkockázat jelentősebb növekedése bekövetkezett-e a kezdeti felismerés óta eszköz értékvesztettsége („impaired”) miatt. Előretekintő gazdasági információk is szerepelnek a 12 hónapos és az teljes élettartamra vonatkozó PD, EAD és LGD meghatározásában. Ezek a feltételezések terméktípusonként eltérőek. A várt hitelezési veszteség a nem teljesítési valószínűség (PD), nemteljesítéskor várható veszteségráta (LGD), kitettség (EAD) és a diszkontfaktor (D) függvényben határozódik meg.

8.1. A fizetéseképtelenség valószínűsége (PD)

A fizetéseképtelenség valószínűsége azt a valószínűséget jelenti, hogy a hitelfelvevő nem teljesíti pénzügyi kötelezettségeit az elkövetkező 12 hónap során vagy a kötelezettség fennmaradó élettartama alatt. Általánosságban elmondható, hogy a nemteljesítés élettartam-valószínűségének számítása a nemteljesítés szabályozásának 12 hónapos időtartamú, konzervatív margintól megtisztított valószínűségéből indul ki. Ezt követően különféle statisztikai módszerek kerülnek alkalmazásra annak becsléséhez, hogy az alapértelmezett jellemzők hogyan alakulnak a kezdeti felismeréstől kezdve a kölcsön vagy hitelportfólió teljes élettartama alatt. A jellemző kockázati profil historikus adatokon és paramétereken alapul.

Különböző modellek kerültek alkalmazásra a fennálló hitelezési kitettségek fizetéseképtelenségi jellemzőinek (profil) becsléséhez, és ezek a következő kategóriákba sorolhatók:

- A szuverén, a helyi és regionális kormányzatok, a biztosítótársaságok és a kollektív befektetési vállalkozások esetében a fizetéseképtelenségi profil egy tranzíciós mátrix becslésével kerül meghatározásra.

A jövőre vonatkozó információk a nemteljesítési valószínűségbe a 'Vasicek egy tényezős' modell segítségével épülnek be.

- Vállalati ügyfelek, projektfinanszírozás és pénzügyi intézmények a fizetéseképtelenségi profilja egy parametrikus túlélési regressziós (Weibull) megközelítéssel kerül meghatározásra. A jövőre vonatkozó információk beépülnek a nemteljesítési valószínűségbe a 'Vasicek egy tényezős' modell segítségével.

- A lakossági jelzáloggal és egyéb lakossági hitelezési fizetéseképtelenségi profil a versenyző kockázati keretrendszereken belüli, paraméteres túlélési regressziójával kerül meghatározásra. A jövőre vonatkozó információk szatellit modellek segítségével épülnek be a modellbe.

A korlátozott információk esetén, amikor egyes bemeneti értékek nem állnak rendelkezésre teljes körűen, csoportosításra, átlagolásra és összehasonlító adatok alkalmazására kerül sor a számítások elvégzéséhez

8.2. Nem teljesítéskor várható veszteségráta (LGD)

Az nem teljesítéskor várható veszteségráta a Csoport várakozása a veszteség mértékére vonatkozóan. A nem teljesítéskor várható veszteségráta partner- és a terméktípustól függően eltérő.

A nem teljesítéskor várható veszteségráta százalékos veszteségmértékként kerül meghatározásra kitettségenként a nem teljesítés időpontjára vonatkozóan. A fizetéseképtelenség miatt várható veszteség meghatározása 12 hónapra vagy élethosszig számolva történik. A 12 hónapos várható veszteség értéke az a veszteség arány, amely a nem teljesítés 12 hónapon belüli bekövetkezése esetén várható; míg az élethosszig várható veszteség értéke az a veszteség arány, amely a nem teljesítés az eszköz várható élettartama során bármikor történő bekövetkezése esetén várható.

Különböző modellek kerültek alkalmazásra a fennálló kitettségek nem teljesítéskor várható veszteségének becsléséhez, és ezek a következő kategóriákba sorolhatók:

- Szuverén adósságok nem teljesítéskor várható vesztesége piaci információs források felhasználásával került megállapításra.
- A vállalati ügyfelek, a projektfinanszírozás, a pénzintézetek, a helyi és regionális kormányzatok, a biztosítótársaságok nem teljesítéskor várható vesztesége a működés során gyűjtött cash flow adatok diszkontálásával kerül meghatározásra. A jövőre vonatkozó információk nemteljesítési valószínűségbe a 'Vasicek' modell segítségével épülnek be.
- A lakossági jelzálog és egyéb lakossági és kisvállalati hiteltermékek esetében a nemteljesítési valószínűség paraméteres túlélési regresszióval kerül meghatározásra. A jövőre vonatkozó információk szatellit modellek (aktualizált makrogazdasági szorzóvektorok) segítségével épülnek be a modellbe.
- Korlátozott információs körülmények között, ahol egyes inputok nem állnak rendelkezésre teljes mértékben, alternatív megtérülési modellek, összehasonlító input adatok és a szakértői megítélés is felhasználásra kerül a számítások során.

8.3. Kockázati kitettség nem teljesítéskor (EAD)

A kockázati kitettség meghatározása azon összegek figyelembevételével történik, amelyre a Csoport követelésként tekint egy várható nem teljesítési időpontban, a következő 12 hónap vagy a teljes élettartam során. A 12 hónapos és élettartamra vonatkozó kitettség meghatározása a várható visszafizetési jellemzők alapján történik, amely terméktípusonként változik. Az amortizálódó termékek és a bullet típusú hitelek esetében a 12 hónapos vagy élethosszig tartó szerződéses visszafizetési kötetesezettségeken alapul. Adott esetben a számítás során figyelembe vételre kerülnek az előtörlesztésre/refinanszírozásra vonatkozó feltételezések is, ha ez releváns.

A rulirozó termékek esetében a nem teljesítési kockázati kitettség az aktuálisan kihasznált egyenleg figyelembe vételével és egy hitelkonverziós faktor alkalmazásával kerül meghatározásra, amely utóbbi lehetővé teszi a lejáratig hátralévő várható igénybevétel becslését. A hitelkonverziós faktorból a felügyeleti konzervatív margin kizárásra kerül. Korlátozott információs körülmények között, ahol egyes inputok nem állnak rendelkezésre teljes mértékben, összehasonlító input adatok is felhasználásra kerülnek a számítások során.

8.4. Diszkontfaktor

Lízing és értékesítetten vásárolt vagy keletkeztetett (POCI – Purchased or Originated as Credit Impaired) kitettségek kivételével a kintlévőségekre számolt várható hitelezési veszteség kalkulációja során alkalmazott diszkontfaktor az ügylet belső megtérülési rátája, vagy annak közelítő értéke.

8.5. Kalkuláció

A várható hitelezési veszteség a PD, az LGD és az EAD szorzata, súlyozva annak valószínűségével, hogy a az adott kitettség nem válik nem teljesítővé a vizsgált időszakot megelőzően. Ez utóbbit S-sel jelöljük, mint túlélési rátát. A fenti számítás hatékonyan becsüli a várható hitelezési veszteségek jövőbeli értékeit, amelyekből ezután

jelenértéket számítunk a fordulónapra vonatkozóan. Ezután a várható hitelezési veszteségek kiszámolt értékei előretéktől forgatókönyv alapján történő súlyozására kerül sor.

A Stage3-as kategóriába sorolt hitelkockázati kitettségek tartalékainak becslésére különböző modellek kerültek alkalmazásra:

- A szuverén, a vállalati ügyfelek, a projektfinanszírozási, a pénzügyi, a helyi és regionális önkormányzati, a biztosítótársasági és a kollektív befektetési vállalkozási Stage3-as kitettségek esetében a tartalékokat a workout szakértők számítják ki a várható megtérülések belső megtérülési rátával történő diszkontálásával.
- A lakossági jelzáloghitelek esetében a Stage3-as besorolásnak megfelelő tartalékot a fedezetek diszkontált realizálási értékének kiszámításával határozzuk meg.
- A Stage3-ban lévő egyéb lakossági hitelek tartalékait a legvalószínűbb várható veszteségnek (BEEL) a közvetett költségekkel kiigazított statisztikailag becslése alapján számítjuk ki.

A több mint 90 napot meghaladó késedelmű ügyfelek nem Stage 3-ban történő feltüntetetésre nincs lehetőség.

9. Jövőbe tekintő információk

A hitelkockázat jelentős növekedésének és a várható hitelezési veszteségek számításának becslése magába foglalja a jövőt érintő információkat is. A Csoport kronologikus elemzést végzett, és meghatározta a hitelkockázatot befolyásoló legfontosabb gazdasági változókat és a várható hitelezési veszteségeket az egyes portfóliók tekintetében.

Ezek a gazdasági változók és a nem teljesítés valószínűségére, a nem teljesítéskor várható veszteségre és a várhatóan nem teljesítő kitettség mértékére gyakorolt hatásuk a kategóriatípusoktól függően változhat. Ezen elemzés során szakértői becslést is alkalmaztak. E gazdasági változók előrejelzését (az "alap közgazdasági forgatókönyv") a Raiffeisen Research szolgáltatja negyedévente, a gazdasági mutatók lehető legjobb becslését nyújtva a következő három évre vonatkozóan. Három éven túl az egyes eszközök teljes hátralévő élettartamára ható gazdasági változók becslésére az ún. „mean reversion” megközelítés került alkalmazásra, ami azt jelenti, hogy a gazdasági változók értéke a hosszú távú átlaghoz tart, vagy a lejáratig tartó hosszú távú átlagos növekedési ütemnek megfelelően alakul. E gazdasági változók hatását a nem teljesítés valószínűségére, a nem teljesítéskor várható veszteségre és a várható nem teljesítő kitettségre vonatkozóan statisztikai regresszióval határozzák meg, hogy az ilyen változók historikus alakulásának a default rátákra és a nem teljesítő kitettségre, várható veszteségre gyakorolt hatása érthetővé váljék.

Az alapgazdasági forgatókönyv mellett a Raiffeisen Research a legjobb és a legrosszabb forgatókönyvet is előállítja azok súlyozásával együtt, a várható eltérések megragadása érdekében. Az Csoport arra a következtetésre jutott, hogy három forgatókönyv vagy kevesebb megfelelően rögzíti a várható eltéréseket. A forgatókönyv súlyozásait statisztikai elemzés és szakértői hitelminősítés kombinációja határozza meg, figyelembe véve az egyes választott forgatókönyvek esetleges kimeneteleit. A valószínűséggel súlyozott várható hitelezési veszteségek az egyes forgatókönyveknek a megfelelő várható hitelezési modellen történő futtatásával kerülnek kiszámításra úgy, hogy az eredményt a megfelelő szcenárió valószínűséggel súlyozzuk.

Mint minden gazdasági előrejelzés, a becslések és az előfordulásuk valószínűsége nagyfokú bizonytalanságnak van kitéve, ezért a tényleges kimentek jelentősen eltérhetnek a tervezettől. A Csoport úgy ítéli meg, hogy ezek az előrejelzések képviselik a lehetséges eredmények legjobb becslését, és lefedik az esetleges eltéréseket és aszimmetriákat a Csoport különböző portfólióira vonatkozóan.

9.1. Érzékenységvizsgálat

A várható veszteségre képzett céltartalékot befolyásoló legfontosabb feltételezések a következők:

Vállalati portfóliók:

- Bruttó hazai termék
- Munkanélküliségi ráta
- Hosszú lejáratú államkötvények hozama
- Inflációs ráta

Lakossági portfóliók:

- Bruttó hazai termék
- Munkanélküliségi ráta
- Ingatlanárak

10. Átmenet

Az IFRS 9 bevezetéséből fakadó számviteli politikák megváltoztatását rendszerint retrospektív módon kell alkalmazni, kivéve az alábbiakban leírtakat.

A Csoport él a mentességgel, amely lehetővé teszi, hogy a klasszifikáció és az értékelés (beleértve az értékvesztés) változásait illetően ne módosítsa a korábbi időszakokra vonatkozó összehasonlítható adatokat. Az IFRS 9 alkalmazásából eredő pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek könyv szerinti értékében bekövetkező különbözések 2018. január 1-jén az eredménytartalékban kerülnek kimutatásra.

A következő besorolásokat az első alkalmazás időpontjában fennálló tények és körülmények alapján kell elvégezni:

- A pénzügyi eszközök esetében alkalmazott üzleti modell meghatározása
- Egyes eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök és kötelezettségek besorolásának fenntartása vagy visszavonása
- Egyes egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési célra tartott stratégiai befektetések besorolása.

IFRS 16 (Lízing; hatálybalépése 2019. január 1.)

A lízingbevevők esetében az új standard olyan számviteli modellt hoz létre, amely nem tesz különbséget a pénzügyi lízing és az operatív lízing között. A jövőben a legtöbb lízingszerződést a pénzügyi kimutatásban kell bemutatni. A standard előírja a lízingbevevők számára, hogy minden 12 hónapnál hosszabb lízingszerződét az eszközök és források között kell szerepeltetni a pénzügyi helyzet kimutatásában, kivéve, ha az alapul szolgáló eszköz alacsony értéket képvisel. A lízingbevevő eszközt mutat ki, amely a bérlet eszköz használatának jogát fejezi ki. Továbbá egy lízingfizetési kötelezettség is felvételre kerül, amely a lízingfizetésekre vonatkozó felelősséget jelzi. A lízingbeadók esetében az IAS 17 (Lízings) standard szabályai továbbra is nagyrészt érvényesek, azaz a jövőben is meg kell különböztetni a pénzügyi és operatív lízing megfelelő számviteli következményeket. Ezenkívül a standard előírja, hogy a gazdálkodó egységek pénzügyi kimutatásai a felhasználók számára még informatívabbak legyenek, lényeges közzétételek kerüljenek a kiegészítő jegyzetekbe. 2017-ben a Csoport egy előzetes tanulmányt készített az RBI csoport felmérésének keretében az IFRS 16 meglévő lízingszerződésekre gyakorolt hatásának számszerűsítésére. Ennek az előzetes tanulmányban a szerződések (bérleti és lízingszerződéseket) abból a szempontból kerültek elemzésre, hogy az adott lízingszerződéseket használati jogokként és lízingkötelezettségekként kell-e rögzíteni a mérlegben, másrészt csoportszintű számviteli iránymutatás került kidolgozásra. A felmérés eredménye alapján nem várható számottevő saját tőkére gyakorolt hatás. Az elszámolás bevezetése 2018-ban megtörténik.

A 24. operatív lízing megjegyzésben szereplő bérleti szerződések 2019. január 1-től az IFRS 16-os standard-nak megfelelően pénzügyi lízingként fognak bemutatásra kerülni.

Még nem alkalmazható standardok és értelmezések (az EU által még nem jóváhagyva)**Az IFRS 2 Részvény alapú kifizetések módosítása (hatálybalépés: 2018. január 1.)**

A módosítások a készpénzben fizetett részvényalapú kifizetések elszámolásával kapcsolatos egyedi ügyekre vonatkoznak. A legfontosabb módosítás / kiegészítés azzal kapcsolatos, hogy az IFRS 2 tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek a részvényalapú kifizetésekből eredő kötelezettségek valós értékének kiszámítására vonatkoznak. E módosítások alkalmazása várhatóan nem befolyásolja a Csoport pénzügyi kimutatásait.

IFRIC 22 (Deviza tranzakciók megfontolásai; hatálybalépése 2018. január 1.)

Az értelmezés azon tranzakciók számviteli elszámolását tisztázza, amelyek külföldi pénznemre szóló kapott vagy fizetett elszámolásokat tartalmaznak.

IFRIC 23 A jövedelemadó elszámolásában meglévő bizonytalanságok (hatálybalépés: 2019. január 1.)

Ez az értelmezés tisztázza a jövedelemadó elszámolását befolyásoló bizonytalanságokat. A módosítások alkalmazása várhatóan nem befolyásolja a Csoport pénzügyi kimutatásait.

Az IAS 40 ingatlan beruházások besorolása (hatálybalépése 2018. január 1.)

A módosítások arra szolgálnak, hogy tisztázzák a befektetési célú ingatlanok közé sorolás, vagy abból kivétel feltételeit. A módosítások különösen azt tisztázzák, hogy egy korábban készletek közé sorolt, beruházás alatt álló épület átsorolható befektetési célú ingatlanná a használat megváltozására vonatkozó evidencia esetén.

Az IFRS - 2015-2017 ciklus éves javítása (hatálybalépés: 2019. január 1.)

IAS 12 Jövedelemadó: A módosítások tisztázzák, hogy az osztalékok (azaz a nyereség felosztása) valamennyi jövedelemadó-következményét az eredményben kimutatásban kell elszámolni, függetlenül az adókötelezettség keletkezésétől.

A módosítás alkalmazása nem várható jelentős hatással a Csoport pénzügyi kimutatásaira.

Az IFRS 10 / IAS 28 (Eszköz eladás vagy vagyoni hozzájárulás a befektető és a társult vagy közös vállalkozása között; hatálybalépése 2016. január 1.)

A módosítások arra vonatkoznak, hogy a társult vagy közös vállalattal bonyolított tranzakció eredményének vagy veszteségének a mértéke attól függ, hogy az eladott vagy átadott eszköz milyen mértékben járul hozzá a tevékenységhez. A hatálybalépést meghatározatlan időre elhalasztották.

4) Pénzügyi kockázatkezelés**a) Bevezetés és áttekintés**

A Csoport kamat-, devizaárfolyam-, hitel- és likviditási kockázat kezelésére vonatkozó elveit a felsőbb vezetés és az Igazgatóság rendszeresen felülvizsgálja.

A kockázatkezelés az üzleti területektől teljesen függetlenül működik. A nem sztenderd termékeket és szolgáltatásokat igénybe vevő ügyfelek esetében a Hitelkockázati Főosztály (CRM - Credit Risk Management Department), a sztenderd termékeket igénybe vevő ügyfelek esetében a Lakossági és KKV Kockázatkezelési Főosztály (RRM - Retail Risk Management Department) látja el a hitelkockázat-kezelést. Az egyedi hitelkockázat-elemzés, -minősítés, -bírálat és -monitoring a Hitelkockázati Főosztály feladata; a portfóliószintű hitelkockázat-mérést, a piaci (kamat-, árfolyam-, likviditási-) és működési kockázatok elemzését az Integrált Kockázatelemzési Főosztály végzi.

A Csoport a pénzügyi instrumentumokból eredő alábbi kockázatoknak van kitéve:

- a) Piaci kockázat
- b) Hitelkockázat
- c) Likviditási kockázat
- d) Működési kockázat

Ez a kiegészítő megjegyzés bemutatja a Csoport fenti kockázatokkal szembeni kitettségét, a kockázatok mérésére és kezelésére vonatkozó céljait, politikáját és folyamatait, továbbá törekemenedzsmentjét.

b) Hitelkockázat

A hitelkockázat egy ügyfél vagy partner szerződéses kötelmének a nemteljesítéséből fakadó pénzügyi veszteség kockázatát jelenti. Elsősorban a Csoport hitelezési, kereskedelem-finanszírozási és lízingtevékenységéből merül fel, de egyes mérlegen kívüli termékekből (például garancia) vagy hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok formájában tartott eszközökből is eredhet.

A hitelkockázat kezelése

A hitelezés korlátait az üzleti és kockázati szempontoknak a Csoport vezetése által meghatározott, kívánatosnak tartott egyensúlya jelenti, a hitelintézeti törvény és más jogszabályok, továbbá a Csoport Hitelpolitikai Irányelvei (Credit Policy) keretein belül. A Csoport elsődlegesen cash-flow alapon hitelez, amikor az ügyfél alaptevékenységének előre látható cash-flow-i biztosítják a hitel visszafizetését. Esetenként nagyobb hangsúlyt kap a biztosíték értéke, vagy a finanszírozott projektek jövőbeli bevétele, egy portfólió megtérülési aránya, illetve ezek kombinációja. A hiteldöntések ennek megfelelően az igényelt összeg nagysága, futamideje, a termék típusa, az ügyfél pénzügyi helyzete, nem pénzügyi jellemzői és kilátásai, továbbá a biztosíték alapján születnek.

A hitelkockázat elsősorban a lakossági és vállalati ügyfelekkel, bankokkal és önkormányzati hitelfelvevőkkel folytatott banki tevékenységgel kapcsolatos nemteljesítési kockázatból ered. A nemteljesítési kockázat annak a kockázata, hogy az ügyfél nem lesz képes a szerződés szerinti pénzügyi kötelmeit teljesíteni. Hitelkockázat eredhet azonban migrációs kockázatból, a hitelezők koncentrációjából, hitelkockázat-mérés-technikákból és országkockázatból is.

A hitelkockázat a legfőbb kockázati tényező a Csoporton belül, amit a belső és jogszabályi tőkekövetelmények is jeleznek. Így a Csoport egyedi és portfólió alapon is elemzi és figyelemmel kíséri a hitelkockázatot. A hitelkockázat-kezelés és a hitelezési döntések a vonatkozó hitelkockázati politikán, hitelkockázati kézikönyveken, valamint az e célból kifejlesztett eszközökön és folyamatokon alapulnak.

A belső hitelkockázat-ellenőrző rendszer különféle típusú monitoring-intézkedéseket foglal magában, amelyek szorosan beépültek az ügyfél hitelkérelmével kezdődő, a Csoport jóváhagyásán keresztül a hitel törlesztéséig vezető munkafolyamatba.

A hitelkockázatból eredő veszteségek elszámolása egyedi értékvesztés és portfólió alapú értékvesztés képzésével történik. Az utóbbi esetben az értékvesztés azonos kockázati profillal rendelkező, bizonyos feltételeknek megfelelő hitelekkel álló portfóliók esetében kerül elszámolásra. A lakossági üzletágban az értékvesztés képzése egyes termékportfóliók szerint történik.

Az ügyfelekkel és bankokkal szembeni követelésekkel kapcsolatos hitelkockázat kapcsán az értékvesztés elszámolása a várható veszteség összegében, a csoportszintű standardok alapján történik. A veszteség kockázata akkor áll fenn, ha objektív bizonyíték van az értékvesztésre. Értékvesztés miatti veszteséget akkor kell elszámolni, ha a várhatóan visszafizetésre kerülő tőke- és kamatösszegek diszkontált értéke - a biztosítékok figyelembevételével - nem éri el a hitel könyv szerinti értékét. A portfólió alapú értékvesztés számítása olyan értékelési modell alapján történik, amely a múltbeli veszteségtapasztalat alapján és a gazdasági környezetet is figyelembe véve becslést ad az adott portfóliót alkotó hitelekkel kapcsolatos várható jövőbeni cash-flow-kra.

A jelzáloghitel-portfólióra portfólió alapú céltartalék- és értékvesztés-képzési módszert használ a Csoport. A pénzügyi válságra és az ügyfelek romló pénzügyi helyzetére adott válaszként a Csoport átstrukturálási megoldásokat, késedelem-előrejelző és korai figyelmeztető rendszert (early warning system - EWS) vezetett be és megerősítette a behajtási és követeléskezelési folyamatokat. A Hitelkockázati Főosztályon a belső folyamatokban bekövetkezett változásokkal párhuzamosan szervezeti átalakítás is történt, amely a kockázatelemzési és -kezelési funkció szétválasztásával hatékonyabb működést eredményez.

A válságra való reakcióként a Csoport 2010-től félévente végez integrált céltartalék- és értékvesztés-, tőkekövetelmény-, adózás utáni eredmény előrejelzéseket és stresszteszteteket. A makrogazdasági környezetre vonatkozó várakozások alapján statisztikai modellek segítségével felmérjük a nemteljesítési arányokat és ezek fenti mennyiségekre gyakorolt hatását. Az előrejelzés időtávját 3 évre terjesztettük ki, idei évtől a stressz szcenárióké is 3 évesek, valamint vizsgáljuk az első és második pilléres tőkemegfelelést mind a várható, mind pesszimista forgatókönyvek esetén.

A Csoport átstrukturálással, korai figyelmeztető folyamatok bevezetésével, valamint a behajtás és követeléskezelés megerősítésével reagált ügyfeleinek a pénzügyi és reálgazdasági válság okozta pénzügyi nehézségeire.

Hitelminősítés folyamata

A vállalati ügyfelek, projektcégek, áru- és kereskedelemfinanszírozással foglalkozó cégek és önkormányzati ügyfelek kockázattértékelése és ügyfélminősítése egyedi értékelésen és minősítésen alapul, rendszeres pénzügyi monitoringgal és éves limitmegújítás mellett. A finanszírozás hitellimiteken alapul, ügyletszinten csak egyszerű jóváhagyási metódussal.

Magánszemélyek, privátbanki ügyfelek valamint kis- és középvállalkozások hiteltermékei esetében automatikus scorecard alapú értékelés van érvényben.

A belső ügyfélminősítési kategóriák a következők:

- **Minimális kockázatú:**

Nem lakossági portfólió: Ez a besorolás a külsőleg legjobb minősítésű (AAA) vállalatok számára van fenntartva, valamint egyéb speciális esetekre, amelyeket minimális kockázatúnak tekintenek (például a kormányhoz kapcsolódó társaságok, külső minősítő által AAA-nak minősített OECD országok).

Lakossági portfólió: Ez a besorolás a legjobb minősítésű ügyfelek számára van fenntartva

- **Kiváló minősítésű:**

Nem lakossági portfólió: Minden egyéb ügyfél számára ez a legjobb elérhető minősítési kategória. A kiváló jövedelmezőségre alapozva a pénzügyi kötelek bármikor teljesíthetők. Az ebben a kategóriában szereplő vállalatoknak erős a tőkehelyzetük és egészséges a finanszírozási szerkezetük.

Lakossági portfólió: A kiváló jövedelemre alapozva a pénzügyi kötelek bármikor teljesíthetők

- **Nagyon jó minősítésű:**

Nem lakossági portfólió: Nagyon erős jövedelmezőségre alapozva nagyon nagy annak valószínűsége, hogy valamennyi fizetést - tőkét és kamatot egyaránt - hosszú távon is teljesíteni tud. Az ebbe a csoportba tartozó vállalatoknak szintén erős a tőkehelyzetük és egészséges a finanszírozási szerkezetük.

Lakossági portfólió: Magas jövedelmi helyzetre alapozva nagyon nagy annak valószínűsége, hogy valamennyi fizetést - tőkét és kamatot egyaránt - hosszú távon is teljesíteni tud. Az ebbe a csoportba tartozó ügyfeleknek megnyugtató a pénzügyi helyzetük.

- **Jó minősítésű:**

Nem lakossági portfólió: Erős jövedelmezőség alapján várható, hogy középtávon valamennyi pénzügyi kötelemet teljesíteni tud. Jó a tőkehelyzetük és egészséges a finanszírozási szerkezetük.

Lakossági portfólió: Magas jövedelme és szociodemográfiai helyzete alapján várható, hogy középtávon valamennyi pénzügyi kötelemet teljesíteni tud.

- **Átlagos minősítésű:**

Nem lakossági portfólió: Erős jövedelmezőség alapján folyamatos tőketörlesztés és kamatfizetés várható. Ésszerű finanszírozási struktúra kielégítő tőkebázissal.

Lakossági portfólió: Megfelelő hitelkapacitása és szociodemográfiai helyzete alapján folyamatos tőketörlesztés és kamatfizetés várható

- **Elfogadható minősítésű:**

Nem lakossági portfólió: Kielégítő jövedelmezőség alapján folyamatos tőketörlesztés és kamatfizetés várható. Nagyobb érzékenység a gazdasági helyzet súlyos romlásával szemben. Korlátozott finanszírozási rugalmasság.

Lakossági portfólió: Kielégítő jövedelmi helyzet és megfelelő szociodemográfiai helyzete alapján folyamatos tőketörlesztés és kamatfizetés várható. Nagyobb érzékenység a gazdasági helyzet súlyos romlásával szemben.

- **Gyenge hitelképességű:**

Nem lakossági portfólió: Ezen kategóriába tartozó ügyfelek marginális jövedelmezőséggel rendelkeznek és korlátozott a finanszírozási rugalmasságuk. A gazdasági paraméterek jelentős romlása negatívan befolyásolhatja a tőke és kamatok időben való törlesztését.

Lakossági portfólió: Ezen kategóriába tartozó ügyfelek alacsonyabb jövedelemmel rendelkeznek és hitelkapacitásuk korlátozottabb. A gazdasági paraméterek jelentős romlása negatívan befolyásolhatja a tőke és kamatok időben való törlesztését.

- **Nagyon gyenge hitelképességű:**

Nem lakossági portfólió: Gyenge jövedelmezőségű és elégtelen finanszírozási szerkezetű társaságok. A gazdasági környezetnek már kisebb negatív irányú változása is meggátolhatja a pénzügyi kötelezettségek teljes és időben való teljesítését.

Lakossági portfólió: Alacsony a jövedelme és kedvezőtlen a szociodemográfiai helyzete. A gazdasági környezetnek már kisebb negatív irányú változása is meggátolhatja a pénzügyi kötelezettségek teljes és időben való teljesítését.

- **Kétes / magas nem teljesítési kockázatú:**

Nem lakossági portfólió: Nagyon gyenge jövedelmezőségű és problémás finanszírozási szerkezetű társaságok. Számolnak a tőke vagy kamatok részleges veszteségével.

Lakossági portfólió: Nagyon alacsony jövedelmezőségű és kedvezőtlen a szociodemográfiai helyzete. Számolnak a tőke vagy kamatok részleges veszteségével.

- **Default:**

Nem teljesítés. A pénzügyi kötelezettségeket nem tudták teljes egészében határidőre teljesíteni.

- **Besorolatlan:**

Nem lakossági portfólió: A besorolatlan kitettségek a vállalati szektorban többségükben a társasági portfóliónak a standard megközelítés alá eső alszegmense (575/2013/EU rendelet 150 cikkelye), így definíció szerint nincsen belső ügyelminősítésük. (pl.: peresített kötelezettség, az egyéb követelések között kimutatott valutaváltók elszámolási számlái)

Lakossági portfólió: A besorolatlan kitettségeket a lakossági szektorban többnyire a negatív számlaegyenlegek, kódolatlan ügyletek, elhanyagolható számosságban adathiba következményeképp nem minősített ügyletek és a dolgozói hitelek jelentik. Másrészt a lakossági portfólióban ugyanebbe a kategóriába sorolódnak a leányvállalatok által harmadik félnek nyújtott hitelek.

Értékvesztett hitelek és értékpapírok

Értékvesztett hitelek és értékpapírok azok a hitelek és értékpapírok, amelyeknél a Csoport megítélése szerint valószínűleg nem fog minden szerződés szerint esedékes tőke és kamatkövetelés befolyjni.

A Csoport az amortizált bekerülési értéken nyilvántartott vagy értékesíthető kategóriába sorolt eszközök után értékvesztést képez, ami tükrözi a hitelen és a hitelviszonyt megtestesítő értékpapíron felmerült, becsült veszteséget. Az értékvesztés fő komponensei az egyedileg jelentős kitettségekre vonatkozó egyedi veszteségkomponens és a homogén eszközök csoportjaira megállapított portfólió alapú értékvesztés. A portfólió alapú értékvesztés azokra a veszteségekre vonatkozik, amelyek felmerültek, de nem azonosítottak egyedileg nem jelentős hitelek után, valamint olyan egyedileg jelentős kitettségekre, amelyeket az egyedi minősítési folyamat során a Csoport nem talált értékvesztettnek. Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt eszközökre a Csoport nem végzi el az értékvesztési tesztet, mivel a valós érték tükrözi mindegyik eszköz hitelminőségét.

Az értékvesztéssel kapcsolatos jóváhagyásokat havonta a Csoport Céltartalékképzési Bizottsága (Provision Committee) hozza.

Késedelmes, de nem értékvesztett hitelek

A késedelmes, de nem értékvesztett hitelek közé azok a hitelek tartoznak, ahol a szerződés szerinti kamat- vagy tőkefizetések késedelmesek, de a Csoport a rendelkezésre álló biztosítékok szintje és a behajtási folyamat állása alapján úgy gondolja, hogy értékvesztés nem helyénvaló.

A Csoport hitelkockázati kitettségét a mérlegfordulónapon az alábbi táblázat mutatja:

<i>2017 (millió Ft)</i>	Hitelinté- tekkel szem- beni követe- lések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Ebből:			Befektetések hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Mérlegen kívüli köte- lezettségek
			Vállalati üggyfelekkel szembeni követelések	Lakossági üggyfelekkel szembeni követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembeni követelések				
Egyedileg értékesített									
Minimális kockázatú	0	3	0	3	0	0	0	0	0
Kiváló minősítésű	0	6.777	6.777	0	0	0	0	0	8.016
Nagyon jó minősítésű	0	0	0	0	0	0	0	0	1.777
Jó minősítésű	0	2.314	2.298	16	0	0	0	0	218
Átlagos minősítésű	0	1.522	1.499	14	9	0	0	0	3.909
Elfogadható minősítésű	0	26	0	26	0	0	0	0	302
Gyenge hitelképességű	0	253	0	253	0	0	0	0	302
Nagyon gyenge hitelképességű	0	236	0	236	0	0	0	0	72
Kétes / nagy nem teljesítési kockázatú	0	415	238	177	0	0	0	0	179
Default	0	76.563	46.559	30.000	4	0	0	0	7.216
Besorolatlan	0	2.788	2.587	201	0	0	0	0	1.828
Egyedileg értékesített pénzügyi eszközök teljes bruttó összege	0	90.897	59.958	30.926	13	0	0	0	23.819
Egyedileg képzett értékesítés összesen	0	42.237	24.313	17.920	4	0	0	0	2.503
Egyedileg értékesített pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	0	48.660	35.645	13.006	9	0	0	0	21.316
Portfólió alapon értékesített									
Minimális kockázatú	0	8.084	2.493	5.591	0	0	0	0	4.585
Kiváló minősítésű	0	26.219	8	26.211	0	0	0	0	6.831
Nagyon jó minősítésű	0	151.508	115.436	36.072	0	0	0	0	68.480
Jó minősítésű	0	146.673	101.913	44.758	2	0	0	0	35.915
Átlagos minősítésű	0	205.841	173.651	31.992	198	0	0	0	37.246
Elfogadható minősítésű	0	144.525	121.065	23.460	0	0	0	0	33.511
Gyenge hitelképességű	0	87.477	56.761	30.716	0	0	0	0	7.968
Nagyon gyenge hitelképességű	0	23.324	12.939	10.385	0	0	0	0	2.262
Kétes / nagy nem teljesítési kockázatú	0	12.685	6.833	5.852	0	0	0	0	653
Default	0	1.412	2	1.410	0	0	0	0	33
Besorolatlan	0	4.485	28	4.457	0	0	0	0	1.321
A portfólió alapon értékesített pénzügyi eszközök teljes bruttó összege	0	812.233	591.129	220.904	200	0	0	0	198.805
Portfólió alapon képzett értékesítés összesen	0	11.281	1.553	9.728	0	0	0	0	585
A portfólió alapon értékesített pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	0	800.952	589.576	211.176	200	0	0	0	198.220

<i>2017 (millió Ft)</i>	Hitelintéze- tekkel szem- beni követe- lések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Vállalati ügyfelekkel szembeni követelések	Ebből: Lakossági ügyfelekkel szembeni követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembeni követelések	Befektetések hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Mérlegen kívüli köte- lezettségek
Késedelmes, de nem értékvesztett									
Minimális kockázatú	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kiváló minősítésű	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nagyon jó minősítésű	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jó minősítésű	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Átlagos minősítésű	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elfogadható minősítésű	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gyenge hitelképességű	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nagyon gyenge hitelképességű	0	7	4	3	0	0	0	0	0
Kétes / nagy nem teljesítési kockázatú	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Default	0	5	0	5	0	0	0	0	0
Besorolatlan	0	315	0	0	315	0	0	0	0
A késedelmes, de nem értékvesztett pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	0	327	4	8	315	0	0	0	0
Késedelmes kategóriák:									
0-30 nap	0	319	4	0	315	0	0	0	0
31-90 nap	0	3	0	3	0	0	0	0	0
91-180 nap	0	5	0	5	0	0	0	0	0
180 nap - 1 év	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1 éven túl	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A késedelmes, de nem értékvesztett pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	0	327	4	8	315	0	0	0	0
Nem késedelmes és nem értékvesztett									
Minimális kockázatú	0	23	21	2	0	90.206	1	259	12.880
Kiváló minősítésű	0	2.432	2.407	25	0	0	3	245	24.305
Nagyon jó minősítésű	199.982	10.183	10.126	57	0	147.486	3.585	22.553	119.825
Jó minősítésű	0	6.168	6.129	39	0	0	10	1.509	28.316
Átlagos minősítésű	220	8.216	8.184	32	0	1.772	14	6.193	73.869
Elfogadható minősítésű	27.049	10.038	4.720	51	5.267	419.594	1.650	1.390	60.746
Gyenge hitelképességű	0	3.870	3.816	54	0	0	15	70	19.820
Nagyon gyenge hitelképességű	0	7.600	7.493	107	0	0	1	0	3.394
Kétes / nagy nem teljesítési kockázatú	0	1.283	1.278	5	0	0	1	0	757
Default	0	9	0	9	0	0	10	0	0
Besorolatlan	0	790	378	408	4	0	1.887	21	227
A nem késedelmes és nem értékvesztett pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	227.251	50.612	44.552	789	5.271	659.058	7.177	32.240	344.139
Tartalmazza az újratárgyalt követeléseket									
Teljes bruttó összeg	227.251	954.069	695.643	252.627	5.799	659.058	7.177	32.240	566.763
Értékvesztés összesen	0	53.518	25.866	27.648	4	0	0	0	3.088
Könyv szerinti érték összesen	227.251	900.551	669.777	224.979	5.795	659.058	7.177	32.240	563.675

<i>2016 (millió Ft)</i>	Hitelinté- tekkel szem- beni követe- lések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Ebből:			Befektetések hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Mérlegen kívüli köte- lezettségek
			Vállalati üggyfelekkel szembeni követelések	Lakossági üggyfelekkel szembeni követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembeni követelések				
<i>Egyedileg értékvesztett</i>									
Minimális kockázatú	0	14	0	14	0	0	0	0	0
Kiváló minősítésű	0	0	0	0	0	0	0	0	24
Nagyon jó minősítésű	0	2.227	2.227	0	0	0	0	0	137
Jó minősítésű	0	16	16	0	0	0	0	0	158
Átlagos minősítésű	0	2.058	1.782	276	0	0	0	0	233
Elfogadható minősítésű	0	147	33	98	16	0	0	0	218
Gyenge hitelképességű	0	785	19	766	0	0	0	0	591
Nagyon gyenge hitelképességű	0	4.230	395	945	2.890	0	0	0	387
Kétes / nagy nem teljesítési kockázatú	0	621	250	371	0	0	0	0	204
Default	0	127.641	85.158	42.399	84	0	0	0	9.132
Besorolatlan	0	778	750	24	4	0	0	0	2.703
Egyedileg értékvesztett pénzügyi eszközök teljes bruttó összege	0	138.517	90.630	44.893	2.994	0	0	0	13.787
Egyedileg képzett értékvesztés összesen	0	85.425	58.336	25.926	1.163	0	0	0	2.461
Egyedileg értékvesztett pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	0	53.092	32.294	18.967	1.831	0	0	0	11.326
<i>Portfólió alapon értékvesztett</i>									
Minimális kockázatú	0	7.039	1.971	5.068	0	0	0	0	4.773
Kiváló minősítésű	0	20.983	0	20.983	0	0	0	0	4.292
Nagyon jó minősítésű	0	119.908	78.727	41.181	0	0	0	0	13.961
Jó minősítésű	0	98.380	58.785	39.595	0	0	0	0	70.648
Átlagos minősítésű	0	159.325	122.656	36.432	237	0	0	0	46.447
Elfogadható minősítésű	200	150.290	125.350	24.940	0	0	0	0	33.505
Gyenge hitelképességű	0	96.115	66.901	29.214	0	0	0	0	7.659
Nagyon gyenge hitelképességű	0	22.912	14.233	8.679	0	0	0	0	1.905
Kétes / nagy nem teljesítési kockázatú	0	39.630	32.108	7.522	0	0	0	0	1.641
Default	0	1.801	0	1.801	0	0	0	0	13
Besorolatlan	0	4.920	80	4.838	2	0	0	0	1.545
A portfólió alapon értékvesztett pénzügyi eszközök teljes bruttó összege	200	721.303	500.811	220.253	239	0	0	0	186.389
Portfólió alapon képzett értékvesztés összesen	1	13.116	2.538	10.577	1	0	0	0	520
A portfólió alapon értékvesztett pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	199	708.187	498.273	209.676	238	0	0	0	185.869

<i>2016 (millió Ft)</i>	Hitelintéze- tekkel szem- beni követé- lések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Vállalati üggyfelekkel szembeni követelések	Ebből: Lakossági üggyfelekkel szembeni követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembeni követelések	Befektetések hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Mérlegen kívüli köte- lezettségek
Késedelmes, de nem értékvesztett									
Minimális kockázatú	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kiváló minősítésű	0	3	3	0	0	0	0	0	0
Nagyon jó minősítésű	0	2	0	2	0	0	0	0	0
Jó minősítésű	0	7	0	7	0	0	0	0	0
Átlagos minősítésű	0	36	0	36	0	0	0	0	0
Elfogadható minősítésű	0	62	0	62	0	0	2.027	0	0
Gyenge hitelképességű	0	69	0	69	0	0	0	0	0
Nagyon gyenge hitelképességű	0	114	22	92	0	0	0	0	0
Kétes / nagy nem teljesítési kockázatú	0	142	41	101	0	0	0	0	0
Default	0	20	0	20	0	0	0	0	0
Besorolatlan	0	1	0	1	0	0	0	0	0
A késedelmes, de nem értékvesztett pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	0	456	66	390	0	0	2.027	0	0
Késedelmes kategóriák:									
0-30 nap	0	332	59	273	0	0	2.027	0	0
31-90 nap	0	111	5	106	0	0	0	0	0
91-180 nap	0	11	0	11	0	0	0	0	0
180 nap - 1 év	0	1	1	0	0	0	0	0	0
1 éven túl	0	1	1	0	0	0	0	0	0
A késedelmes, de nem értékvesztett pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	0	456	66	390	0	0	2.027	0	0
Nem késedelmes és nem értékvesztett									
Minimális kockázatú	0	2.554	2.538	16	0	99.303	1	499	26.831
Kiváló minősítésű	0	12.657	9.787	2.870	0	0	3.261	762	24.623
Nagyon jó minősítésű	217.735	11.936	10.452	1.484	0	31.215	11.821	32.518	97.610
Jó minősítésű	100	7.669	7.283	386	0	1.982	6.692	3.931	38.039
Átlagos minősítésű	0	5.808	5.502	306	0	0	1	1.802	78.955
Elfogadható minősítésű	32.502	11.626	8.524	207	2.895	395.040	7	2.582	61.597
Gyenge hitelképességű	0	6.762	6.529	233	0	0	3	151	18.656
Nagyon gyenge hitelképességű	0	10.698	10.629	69	0	0	4	6	4.624
Kétes / nagy nem teljesítési kockázatú	0	3.288	3.233	55	0	0	2	132	1.675
Default	0	12	0	12	0	0	14	0	3
Besorolatlan	0	359	0	7	352	78	338	484	178
A nem késedelmes és nem értékvesztett pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	250.337	73.369	64.477	5.645	3.247	527.618	22.144	42.867	352.791
Tartalmazza az újratárgyalt követeléseket									
Teljes bruttó összeg	250.537	933.645	655.984	271.181	6.480	527.618	24.171	42.867	552.967
Értékvesztés összesen	1	98.541	60.874	36.503	1.164	0	0	0	2.981
Könyv szerinti érték összesen	250.536	835.104	595.110	234.678	5.316	527.618	24.171	42.867	549.986

2017-ban a hitelintézetekkel szembeni kitettség kissé csökkent (2017: 227,3 milliárd Ft; 2016: 250,5 milliárd Ft). Az ügyfelekkel szembeni követelések közül a vállalati szegmensben 2017 folyamán tovább csökkent az egyedi minősítés alá tartozó hitelállomány (2017: 60 milliárd Ft; 2016: 90,6 milliárd Ft) egyedi nagy eladások és teljes/részleges leírások miatt. A többi minősítési kategóriában már növekedett a vállalati hitelportfolió (2017: 637,7 milliárd Ft; 2016: 565,4 milliárd Ft).

A lakossági portfólióban is jelentősen csökkent az egyedi minősítés alá tartozó állományok nagysága (2017: 30,9 milliárd Ft; 2016: 44,9 milliárd Ft) itt is elsősorban a hiteleladások és behajtási intézkedések hatására. A Bank 2017 negyedik negyedévében egy nagyobb összegű hitelportfolió eladást hajtott végre, egy 25,7 milliárd Ft névértékű jelzálogfedezetes állományt értékesített, a tranzakció keretében a Bank 18 hónapos garanciát vállalt az átruházott portfólió elemekre, melyre 760 millió Ft céltartalékot különített el.

A lakossági szegmensben a nem minősített (besorolatlan) állomány (2017: 5,1 milliárd Ft; 2016: 4,8 milliárd Ft) legnagyobb részét a dolgozói hitelek teszik ki. Illetve a lakossági portfólióban ugyanebbe a kategóriába sorolódnak a leányvállalatok által harmadik félnek nyújtott hitelek (2017: 0,2 milliárd Ft; 2016: 0,5 milliárd Ft). Az önkormányzatokkal és költségvetési szervekkel szembeni követelések állománya tovább csökkent (2017: 5,8 milliárd Ft; 2016: 6,5 milliárd Ft) egy lejárt hitelnek köszönhetően.

A mérlegen kívüli kötelezettségek esetén a minősítéssel nem rendelkező tételek közül a peresített kötelezettségek (2017: 1,8 milliárd Ft; 2016: 2,7 milliárd Ft).

Hitelek újratárgyalt feltételekkel

Az újratárgyalt feltételek melletti hitelek olyan hitelek, amelyeket átstrukturáltak a hitelfelvevő pénzügyi helyzetének romlása miatt. Ilyen esetekben a szerződés eredeti feltételeit azért változtatják meg, hogy segítsék az ügyfelet a pénzügyi nehézségből való kilábalásban.

Vállalati, önkormányzati és költségvetési szervekkel szembeni követelések

A szegmens minden típusú kitettsége lehet az újratárgyalás alapja (hitelek, folyószámlakeretek, kötvények, garanciák, faktorkeretek és egyéb pénzügyi eszközök).

A vállalati behajtási területen a következő esetekben kerül sor újratárgyalásra:

- az ügyfél pénzügyi nehézségekkel küzd,
- már van vagy várható jelentős késedelem,
- jelentős veszteség várható a követelésen.

Az újratárgyalás ténye nem jelenti az ügyfél felépülését, nem jelenti a kockázati besorolás változását sem az ügyfél, sem a portfólió tekintetében, csak egy új finanszírozás kialakítását, amely a legmegfelelőbb az ügyfél működése és a várható cash-flow-i szempontjából.

A behajtási szakaszból való felépülés, a minősítés és a kockázati besorolás csak az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén lehetséges:

- az ügyféltől jelentős veszteség nem várható, egyéb nem teljesítésre utaló jel nincs,
- a visszafizetési képességét és hajlandóságát bizonyítja: egymást követő legalább három törlesztési periódusban a tőketörlesztő részletet rendben fizeti (az engedményes időszakot nem számítva), és likviditási terv biztosítja az üzletmenet folytonosságát.

Lakossági ügyfelekkel szembeni követelések:

A lakossági hitelek minden típusa (személyi hitelek, hitelkártyák, folyószámlakeretek, jelzáloghitelek) képezheti az újratárgyalás alapját. Az újratárgyalás két fő típusa: 1) A Csoport által kívánt újratárgyalási módzatok; 2) Kormányzati programok.

A Csoport által nyújtott újratárgyalás célja és eszközei:

A pénzügyi nehézségekkel küzdő és/vagy más késő ügyfelek megsegítése. Az újratárgyalásra sor kerülhet a behajtási folyamat során, vagy az ügyfél kérésére saját anyagi helyzete ismeretében, vagy az abban történő változás esetén (halálozás, munkanélküliség, tartós betegség, stb.). A főbb eszközök a programban: futamidő hosszabbítás, időszakosan csak kamattörlesztés, időszakos törlesztő részletcsökkentés, folyószámlakeret annuitásos hitelbe történő konszolidálása, meglévő hitelnek vagy csak annak lejárt részének új hitelben történő újratárgyalása.

A Csoport átstrukturált hitelkitettséget a mérlegfordulónapon az alábbi táblázat mutatja*:

<i>2017 (millió Ft)</i>	Hitelintéze- tekkel szem- beni követé- lések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Vállalati üggyfelekkel szembeni követelések	Ebből: Lakossági üggyfelekkel szembeni követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembeni követelések	Befektetések hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Mérlegen kívüli köte- lezettségek
<i>Egyedileg értékvesztett</i>									
Bruttó összeg	0	40.197	23.000	17.197	0	0	0	0	650
Értékvesztés	0	19.260	9.999	9.261	0	0	0	0	649
Egyedileg értékvesztett átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke	0	20.937	13.001	7.936	0	0	0	0	1
Biztosítékok valós értéke	0	32.770	12.895	19.875	0	0	0	0	113
<i>Portfólió alapon értékvesztett</i>									
Bruttó összeg	0	32.163	17.455	14.708	0	0	0	0	1.366
Értékvesztés	0	3.805	150	3.655	0	0	0	0	14
Portfólió alapon értékvesztett átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke	0	28.358	17.305	11.053	0	0	0	0	1.352
Biztosítékok valós értéke	0	22.142	12.091	10.051	0	0	0	0	175
<i>Késedelmes, de nem értékvesztett</i>									
<i>Késedelmes kategóriák:</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0 - 30 nap	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31 - 90 nap	0	0	0	0	0	0	0	0	0
91 - 180 nap	0	0	0	0	0	0	0	0	0
181 nap - 1 év	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1 éven túl	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A késedelmes, de nem értékvesztett átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Biztosítékok valós értéke	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Nem késedelmes és nem értékvesztett</i>									
A nem késedelmes és nem értékvesztett átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke	0	200	97	103	0	0	0	0	978
Biztosítékok valós értéke	0	244	71	173	0	0	0	0	225
Teljes bruttó összeg	0	72.560	40.552	32.008	0	0	0	0	2.994
Értékvesztés összesen	0	23.065	10.149	12.916	0	0	0	0	663
Átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke összesen	0	49.495	30.403	19.092	0	0	0	0	2.331
Biztosítékok valós értéke összesen	0	55.156	25.057	30.099	0	0	0	0	513

<i>2016 (millió Ft)</i>	Hitelinté- tekkel szem- beni követe- lések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Ebből:			Befektetések hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Mérlegen kívüli köte- lezettségek
			Vállalati üggyfelekkel szembeni követelések	Lakossági üggyfelekkel szembeni követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembeni követelések				
<i>Egyedileg értékesített</i>									
Bruttó összeg	0	53.701	25.399	25.412	2.890	0	0	0	1.718
Értékesítés	0	27.402	12.371	13.907	1.124	0	0	0	845
Egyedileg értékesített átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke	0	26.299	13.028	11.505	1.766	0	0	0	873
Biztosítékok valós értéke	0	41.718	12.090	29.628	0	0	0	0	521
<i>Portfólió alapon értékesített</i>									
Bruttó összeg	0	45.095	28.569	16.526	0	0	0	0	971
Értékesítés	0	5.059	726	4.333	0	0	0	0	38
Portfólió alapon értékesített átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke	0	40.036	27.843	12.193	0	0	0	0	933
Biztosítékok valós értéke	0	24.611	14.366	10.245	0	0	0	0	103
<i>Késedelmes, de nem értékesített</i>									
<i>Késedelmes kategóriák</i>									
0 - 30 nap	0	119	13	106	0	0	0	0	0
31 - 90 nap	0	67	0	67	0	0	0	0	0
91 - 180 nap	0	7	0	7	0	0	0	0	0
181 nap - 1 év	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1 éven túl	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A késedelmes, de nem értékesített átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke	0	193	13	180	0	0	0	0	0
Biztosítékok valós értéke	0	197	13	184	0	0	0	0	0
<i>Nem késedelmes és nem értékesített</i>									
A nem késedelmes és nem értékesített átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke	0	1.234	1.045	189	0	0	0	0	1.483
Biztosítékok valós értéke	0	1.281	1.120	161	0	0	0	0	386
Teljes bruttó összeg	0	100.223	55.026	42.307	2.890	0	0	0	4.172
Értékesítés összesen	0	32.461	13.097	18.240	1.124	0	0	0	883
Átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke összesen	0	67.762	41.929	24.067	1.766	0	0	0	3.289
Biztosítékok valós értéke összesen	0	67.807	27.589	40.218	0	0	0	0	1.010

*Az EBA szerinti forbearance definíció alapján készültek a táblázatok.

Az újratárgyalt hitelek állománya jelentősen csökkent 2016-ról 2017-re.

A nem lakossági és lakossági szegmensben is az egyedileg értékvesztett követelések állománya a nem-teljesítő hitelek állományát csökkentő lépések hatására csökkent ezzel együtt az újratárgyalt állomány is csökkent (vállalati: 14,5 milliárd Ft; lakossági: 10,3 milliárd Ft).

Hitelek leírása

Hitel (és a kapcsolódó értékvesztési számla) leírására rendszerint akkor kerül sor, részben vagy teljesen, ha a tőkeösszeg megtérülésére nincs reális kilátás, a biztosítékkal fedezett hitelek esetében pedig akkor, ha a biztosíték realizálásából származó bevételek már befolytak és ezek érvényesítéséből sem várható további megtérülés.

Biztosítékok

A Csoport hitelezési politikája szerint a hitelezés során az ügyfél visszafizetési képességét veszik figyelembe, ahelyett, hogy túlzott mértékben biztosítékokra támaszkodnának. Az ügyfél hitelképességi besorolásától és a terméktípustól függően egyes hitelek biztosíték nélküliek is lehetnek. Mindazonáltal a biztosíték fontos hitelkockázatot mérséklő tényező lehet.

A biztosítéki fedezettség számításakor általános elv, hogy a Csoport csak olyan biztosítékot vesz figyelembe, amely szerepel a „Biztosítékok értékeléséről és kezeléséről szóló Raiffeisen Nemzetközi Csoport irányelv”-ben (Katalógusban) [Raiffeisen International Group Directive for Collateral Evaluation and Management (Catalog)] és az összes alábbi feltételnek megfelel:

- jogi érvényesíthetőség,
- fenntartható belső érték,
- érvényesíthetőség és érvényesíthetőségi hajlandóság,
- a hitelfelvevő hitelképességi besorolása és a biztosíték értéke csak kevéssé vagy egyáltalán nem függ össze.

Az allokált súlyozott biztosítéki érték (WCV) a fedezetek diszkontált piaci értéke, csökkentve a megelőző terheléssel, maximalizálva a jelzálogjog összegében, korrigálva a devizapufferrel (Hfx) és lecsökkentve a fedezett szerződés szerinti kitettség összegére.

A főbb elfogadott biztosítéktípusok az alábbiak: ingatlan jelzálog, pénzóvadék, értékpapírok, gépeken lévő zálogjog, készleteken lévő zálogjog, áruk, kezességek és garanciák, valamint egyéb komfortfaktorok.

A biztosítékokkal kapcsolatos folyamatok (értékelés és rendszeres újraértékelés, ingatlan helyszíni szemle, fizikai meglét ellenőrzése, fedezettségi követelmények vizsgálata, stb.) felelőse a Hitelkockázati Főosztály Biztosíték és Kockázati Folyamat Menedzsment Területe.

A mérlegfordulónapon meglévő biztosítékok valós értékét biztosíték típusok szerint az alábbi táblázatok mutatják:

<i>2017 (millió Ft)</i>	Bankközi kihelyezések	Ügyfelekkel szembeli követelések	Ebből:			Befektetések értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Garanciák és kihasználatlan hitelkeretek	Összes biztosíték
			Vállalati ügyletekkel szembeli követelések	Lakossági ügyletekkel szembeli követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembe- ni követelések					
Pénzóvadék	0	24.309	21.565	2.379	365	0	0	973	13.348	38.630
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	0	9.709	5.962	3.747	0	0	1.508	0	598	11.815
Államkötvények	0	955	301	654	0	0	1.508	0	57	2.520
Vállalati kötvények	0	2.870	1.827	1.043	0	0	0	0	128	2.998
Egyéb kötvények	0	5.884	3.834	2.050	0	0	0	0	413	6.297
Részcégek	0	2.405	1.209	1.196	0	0	0	120	1.560	4.085
Jelzálog	0	267.222	111.302	155.031	889	0	0	0	14.168	281.390
Lakóingatlanon	0	164.802	12.297	152.505	0	0	0	0	1.215	166.017
Kereskedelmi ingatlanon	0	77.328	75.702	1.074	552	0	0	0	6.606	83.934
Egyéb jelzálog	0	25.092	23.303	1.452	337	0	0	0	6.347	31.439
Garancia	239	31.228	20.069	11.159	0	0	0	0	15.575	47.042
Állami garancia	239	24.220	13.061	11.159	0	0	0	0	11.579	36.038
Bankgarancia	0	7.008	7.008	0	0	0	0	0	3.996	11.004
Egyéb biztosíték	0	81.627	81.207	413	7	0	0	0	7.585	89.212
Összes biztosíték	239	416.500	241.314	173.925	1.261	0	1.508	1.093	52.834	472.174

<i>2016 (millió Ft)</i>	Bankközi kihelyezések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Ebből:			Befektetések értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Garanciák és kihasználatlan hitelkeretek	Összes biztosíték
			Vállalati üggyfelekkel szembeni követelések	Lakossági üggyfelekkel szembeni követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembe- ni követelések					
Pénzóvadék	0	18.674	14.682	3.933	59	0	7.886	349	12.360	39.269
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	2.320	31.127	11.655	19.472	0	0	10.819	11	2.327	46.604
Államkötvények	2.320	19.742	4.313	15.429	0	0	10.285	9	1.543	33.899
Vállalati kötvények	0	1.868	1.449	419	0	0	534	2	132	2.536
Egyéb kötvények	0	9.517	5.893	3.624	0	0	0	0	652	10.169
Részcvények	670	3.089	2.580	509	0	0	84	0	107	3.950
Jelzálog	0	309.590	128.405	180.713	472	0	0	0	15.628	325.218
Lakóingatlanon	0	193.782	16.306	177.476	0	0	0	0	1.508	195.290
Kereskedelmi ingatlanon	0	92.008	90.200	1.336	472	0	0	0	5.966	97.974
Egyéb jelzálog	0	23.800	21.899	1.901	0	0	0	0	8.154	31.954
Garancia	337	23.667	15.815	7.852	0	0	0	0	16.666	40.670
Állami garancia	337	16.976	9.124	7.852	0	0	0	0	8.097	25.410
Bankgarancia	0	6.691	6.691	0	0	0	0	0	8.569	15.260
Egyéb biztosíték	0	67.365	66.807	543	15	0	0	0	5.343	72.708
Összes biztosíték	3.327	453.512	239.944	213.022	546	0	18.789	360	52.431	528.419

A mérlegfordulónapon meglévő biztosítékok valós értékét a kitétségek besorolása szerint az alábbi táblázatok mutatják:

<u>2017 (millió Ft)</u>	Bankközi kihelyezések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Ebből:			Befektetések értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Garanciák és kihasználatlan hitelkeretek	Összes biztosíték
			Vállalati üggyfelekkel szembeni követelések	Lakossági üggyfelekkel szembeni követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembe- ni követelések					
Egyedileg értékvesztett	0	67.124	32.920	34.197	7	0	0	0	1.770	68.894
Portfólió alapon értékvesztett	0	332.090	192.757	139.333	0	0	0	0	12.944	345.034
Késedelmes, de nem értékvesztett	0	19	3	16	0	0	0	0	0	19
Nem késedelmes és nem értékvesztett	239	17.267	15.634	379	1.254	0	1.508	1.093	38.120	58.227
Összes biztosíték	239	416.500	241.314	173.925	1.261	0	1.508	1.093	52.834	472.174

<u>2016 (millió Ft)</u>	Bankközi kihelyezések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Ebből:			Befektetések értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Garanciák és kihasználatlan hitelkeretek	Összes biztosíték
			Vállalati üggyfelekkel szembeni követelések	Lakossági üggyfelekkel szembeni követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembe- ni követelések					
Egyedileg értékvesztett	0	89.867	34.007	55.817	43	0	0	0	601	90.468
Portfólió alapon értékvesztett	0	329.729	176.684	153.045	0	0	0	0	13.302	343.031
Késedelmes, de nem értékvesztett	0	331	47	284	0	0	1.786	0	0	2.117
Nem késedelmes és nem értékvesztett	3.327	33.585	29.206	3.876	503	0	17.003	360	38.528	92.803
Összes biztosíték	3.327	453.512	239.944	213.022	546	0	18.789	360	52.431	528.419

A fedezetértvényesítés vagy egyéb biztosíték érvényesítése során a Csoport által átvett eszközök nettó könyv szerinti értékét az alábbi táblázat mutatja:

<i>(millió Ft)</i>	2017	2016
Ingatlanok	1.262	574
Készletek	0	0
Egyéb	14	14
Átvett eszközök összesen	1.276	588

Koncentrációk

A Csoport szektoronként vizsgálja a hitelkockázat koncentrációját. A hitelkockázat koncentrációjának szektoronkénti bontását a mérlegfordulónapokra vonatkozóan bruttó módon az alábbi táblázatok mutatják:

2017 (millió Ft)	Bankközi kihelyezések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Befektetések hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Mérlegen kívüli kitettségek
Ingatlan	0	174.415	0	3	953	27.633
Belföldi kereskedelem	0	131.652	0	5	146	134.169
Egyéb, főleg szolgáltatás	0	113.696	0	226	106	49.864
Pénzügyi tevékenység	215.944	21.749	230.791	5.157	24.288	118.582
Nemzeti Bank	11.307	0	0	0	586	0
Közigazgatás	0	5.955	426.495	1.630	0	1.126
Vegyipar és gyógyszeripar	0	39.174	1.772	1	230	22.710
Élelmiszeripar	0	31.057	0	0	35	12.945
Mezőgazdaság	0	19.175	0	0	6	3.322
Közlekedés, hírközlés	0	99.259	0	1	5.285	10.313
Építőipar	0	8.806	0	2	32	94.773
Nehézipar	0	43.947	0	0	35	13.772
Könnyűipar	0	24.888	0	0	410	13.386
Energiaipar	0	13.036	0	0	110	36.117
Infrastruktúra	0	1.180	0	0	0	910
Háztartások	0	226.080	0	152	18	27.141
Összes kitettség	227.251	954.069	659.058	7.177	32.240	566.763

2016 (millió Ft)	Bankközi kihelyezések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Befektetések hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Mérlegen kívüli kitettségek
Ingatlan	0	184.777	0	5	1.601	25.330
Belföldi kereskedelem	0	148.642	0	5	1.955	111.914
Egyéb, főleg szolgáltatás	0	101.445	0	116	271	52.923
Pénzügyi tevékenység	236.037	30.788	130.635	21.896	36.614	129.003
Nemzeti Bank	14.500	0	0	0	1.351	0
Közigazgatás	0	3.331	395.001	2.029	0	4.357
Vegyipar és gyógyszeripar	0	32.855	1.982	0	592	24.247
Élelmiszeripar	0	27.261	0	0	5	11.410
Mezőgazdaság	0	16.871	0	0	2	3.281
Közlekedés, hírközlés	0	50.661	0	1	72	7.984
Építőipar	0	15.513	0	2	106	94.071
Nehézipar	0	27.910	0	0	76	16.193
Könnyűipar	0	22.645	0	1	13	12.561
Energiaipar	0	20.852	0	0	167	30.559
Infrastruktúra	0	847	0	0	0	1.230
Háztartások	0	249.247	0	116	42	27.904
Összes kitettség	250.537	933.645	527.618	24.171	42.867	552.967

c) Piaci kockázat

A piaci kockázat annak a kockázatát jelenti, hogy egy pénzügyi instrumentum jövőbeli cash-flow-inak valós értéke a piaci árakban bekövetkező változások hatására ingadozni fog. A piaci kockázat három típusú kockázatból áll: devizakockázat, kamatkockázat és egyéb árfolyamkockázat.

A piaci kockázat kezelése

A piaci kockázatkezelés célja a piaci kockázati kitettségek elfogadható paramétereken belüli ellenőrzése, a hozam optimalizálása mellett.

Az RBI VaR (Value at Risk) limitrendszert működtet, amelynek keretében külön VaR limiteket határoztak meg az alábbi kockázattípusokra: kereskedési könyvi kamatláb-kockázat, banki könyvi kamatláb-kockázat, kereskedési könyvi részvényárfolyam-kockázat, volatilitási kockázat továbbá a teljes banki nyitott devizapozícióra vonatkozó kockázat. Ezen kívül a kötvények és a pénzpiaci termékek közötti spread kockázatot is külön komponensként jelenítik meg a riportok.

Az elmúlt évek során a Csoporton belüli audit és kontroll funkciók sokkal szigorúbbakká váltak. A piaci kockázatok területéhez kapcsolódóan további jelentések lettek kialakítva. A Bank a piackonformitással kapcsolatban rendszeres napi monitoring-tevékenységet végez, melynek eredményéről a Vezetőség rendszeres beszámolót kap.

A Csoport különböző stressz teszteket dolgozott ki, amiknek eredményei a Vezetőség számára szintén rendszeresen bemutatásra kerülnek.

A Csoport elkülönítetten kezeli a kereskedési és a nem kereskedési portfólióján belüli piaci kockázattal kapcsolatos kitettségeit.

A kereskedési portfólió az árjegyzésből vagy a saját számlás pozíciókból fakadó és egyéb, a Csoport által ilyen típusként megjelölt, piaci árazás módszerével értékelt pozíciókat tartalmazza. A kereskedési tevékenység a hitelviszonyt és tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírokkal, devizával és származékos pénzügyi instrumentumokkal végzett tranzakciókat foglalja magában.

A nem kereskedési (banki könyvi) portfóliók a Csoport lakossági és kereskedelmi banki eszközeinek és kötelezettségeinek kamatkockázat kezeléséből eredő pozícióit tartalmazza. A Csoport nem kereskedési tevékenysége felölel minden tevékenységet, amely nem a kereskedési tevékenységhez tartozik, beleértve a hitelnyújtást, betétgyűjtést és a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok kibocsátását.

A banki könyvbe sorolt lejáratl nem rendelkező termékcsoportokra vonatkozóan speciális kamatláb-modell került bevezetésre, mely beépült a kockázati riportokba is.

Kamatkockázattal szembeni kitettség – kereskedési és banki könyv

A kamatkockázat annak kockázata, hogy a piaci kamatlábak változásai miatt a pénzügyi instrumentum valós értéke vagy jövőbeli cash-flow-i ingadozni fognak. A kamatláb-kockázat mérése a banki könyvi nettó kamatbevétel, valamint a kereskedési könyv piaci árazási értékének a kamatlábak volatilitásával szembeni érzékenységvizsgálatával történik.

A banki és kereskedési könyvi portfóliók legjelentősebb kockázati tényezője a kamatkitettség. A Csoport szigorú bázispontérték- és VaR limiteket határoz meg, amelyeket naponta ellenőriz.

A Csoport kamatozó pénzügyi instrumentumai a mérlegfordulónapon kamattípus szerinti bontásban a következők:

Kamatozó pénzügyi instrumentumok

	<i>(millió Ft)</i>	
	2017. december 31.	2016. december 31.
Fix kamatozású instrumentumok		
Pénzügyi eszközök	897.160	924.889
Pénzügyi források	348.851	395.381
Összes fix kamatozású instrumentum	548.309	529.508

	<i>(millió Ft)</i>			
	2017. december 31.		2016. december 31.	
Változó kamatozású instrumentumok	Pénzügyi eszközök	Pénzügyi források	Pénzügyi eszközök	Pénzügyi források
HUF	750.272	1.011.433	652.076	856.132
CHF	26.620	6.113	29.769	5.122
EUR	365.149	336.239	241.527	402.247
USD	6.180	130.412	26.776	76.473
Egyéb devizák	2.880	17.085	2.943	19.228
Összes változó kamatozású pénzügyi instrumentum	1.151.101	1.501.282	953.091	1.359.202

A változásokat az alábbi tételek magyarázzák:

- a fix kamatozású hitelek és egyéb követelések állományában 34 milliárd Ft-os növekedés volt tapasztalható,
- a bankközi hitelkihelyezések, illetve a pénzügyi intézetek hitelei esetében a fix kamatozású instrumentumok 38 milliárd Ft-tal csökkentek,
- az MNB-nél elhelyezett fix kamatozású betétek állománya 63 milliárd Ft-os csökkenést mutat,
- a fix kamatozású értékpapírok állománya 67 milliárd Ft-tal növekedett, ezen belül is az államkötvények állománya emelkedett jelentősen, 40 milliárd Ft-tal,
- fix kamatozású forrás oldali tételek minden szegmensben csökkenést mutattak, melyeket csak részben tudott kompenzálni az MNB-től felvett hitelek állománya (6 milliárd Ft).

A Csoport elsődleges kockázatkezelési módszerként kamatláb-swapokat és egyéb derivatív kamatláb megállapodásokat köt annak érdekében, hogy a kamatkockázati kitettség elfogadható határokon belül maradjon.

A Csoport fedezeti elszámolásnak megfelelő fedezeti kapcsolatban megjelölt származékos termékeket használ egyes fix kamatozású hitelek, fix kamatozású betétek, kibocsátott és vásárolt fix kamatozású kötvények valós értékének fedezésére. A Csoport rendelkezik fedezeti elszámolásnak megfelelő fedezeti kapcsolatban meg nem jelölt szerződésekkel is kamatkockázati kitettségének kezelése céljából. A kockázatkezelési származékos termékek eredménye a „Kockázatkezelés céljából tartott derivatívák nettó bevétele” soron kerül bemutatásra.

Valós érték fedezeti ügyletek (millió Ft)	2017	2016
Fedezett instrumentumok valós érték változása	1.543	274
Fedező kamatcsere ügyletek valós érték változása	-1.625	-475

A Csoport kockázatfedezési céllal alkalmaz cash-flow fedezeti egy- és kétdevizás kamat-swap ügyleteket is, ahol a fedezett portfólió a devizás hitelek és a forint betétek egy csoportja, a fedezés célja pedig a kamatbevétel és kamatráfordítás ingadozásának megszüntetése, ami a referenciakamatok változásából, illetve a forint árfolyamának ingadozásából fakad.

A cash-flow fedezeti ügyletek nominál tőke- és kamat-pénzáramai:

Cash-flow fedezeti ügyletek - 2017 (millió Ft)	Éven belül	1-5 év	5 éven túl
Bevétel	-108	9.524	17
Kifizetés	-50	9.831	127

Cash-flow fedezeti ügyletek - 2016 (millió Ft)	Éven belül	1-5 év	5 éven túl
Bevétel	27	676	9.228
Kifizetés	-12	269	9.140

2017-ben a cash-flow fedezeti elszámolás hatékony részével kapcsolatban 25 millió Ft nettó veszteséget számoltak el az egyéb átfogó jövedelemben (2016: 1.684 millió Ft nyereséget).

Devizaárfolyam-kockázattal szembeni kitettség

A devizaárfolyam-kockázat annak a kockázata, hogy a devizaárfolyamok változásai miatt a pénzügyi instrumentum valós értéke vagy jövőbeni cash-flow-i ingadozni fognak. A devizaárfolyam-kockázatnak való kitettség meghatározásakor a Csoport a teljes nyitott pozíciót figyelembe veszi.

A Csoport mérlegfordulónapon érvényes devizapozícióját mutatják be az alábbi táblázatok:

2017.12.31 (millió Ft)	HUF	CHF	EUR	USD	Egyéb	Összesen
Készpénz és készpénz-egyenértékesek	280.950	1.046	21.986	2.505	4.664	311.151
Bankközi kihelyezések	49.487	22.548	111.440	43.674	102	227.251
Nettó hitelállomány	488.164	7.305	368.737	36.345	0	900.551
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök – a származékos termékek kivételével	65.649	0	23.587	5.848	0	95.084
Értékesíthető értékpapírok	194.661	0	162.434	0	16.424	373.519
Lejáratig tartandó értékpapírok	188.745	0	1.992	1.316	0	192.053
Pénzügyi eszközök a származékos termékek kivételével	1.267.656	30.899	690.176	89.688	21.190	2.099.609
Bankbetétek	123.842	3.579	124.374	36.424	0	288.219
Ügyfélbetétek	1.037.908	6.113	291.324	145.938	19.887	1.501.170
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	14.523	0	3.191	0	0	17.714
Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	43.781	0	0	43.781
Pénzügyi kötelezettségek a származékos termékek kivételével	1.176.273	9.692	462.670	182.362	19.887	1.850.884
Nettó mérleg szerinti nyitott pozíció	91.383	21.207	227.506	-92.674	1.303	248.725
Nettó származékos és spot pozíció	140.469	-20.854	-222.338	111.788	-14.306	-5.241
Nettó nyitott pozíció összesen	231.852	353	5.168	19.114	-13.003	243.484

<i>2016.12.31 (millió Ft)</i>	HUF	CHF	EUR	USD	Egyéb	Összesen
Készpénz és készpénz-egyenértékesek	228.627	625	32.662	3.155	4.334	269.403
Bankközi kihelyezések	52.881	24.601	136.849	36.097	108	250.536
Nettó hitelállomány	502.875	9.052	279.010	44.167	0	835.104
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök – a származékos termékek kivételével	73.294	0	25.188	6.646	4.804	109.932
Értékesíthető értékpapírok	116.439	0	84.699	9.235	0	210.373
Lejáratig tartandó értékpapírok	204.562	0	3.288	1.509	0	209.359
Pénzügyi eszközök a származékos termékek kivételével	1.178.678	34.278	561.696	100.809	9.246	1.884.707
Bankbetétek	113.552	4.058	100.972	45.200	0	263.782
Ügyfélbetétek	891.200	5.063	323.544	83.646	21.901	1.325.354
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	30.480	0	8.261	0	0	38.741
Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	59.598	0	0	59.598
Pénzügyi kötelezettségek a származékos termékek kivételével	1.035.232	9.121	492.375	128.846	21.901	1.687.475
Nettó mérleg szerinti nyitott pozíció	143.446	25.157	69.321	-28.037	-12.655	197.232
Nettó származékos és spot pozíció	48.992	-24.668	-73.324	15.685	13.101	-20.214
Nettó nyitott pozíció összesen	192.438	489	-4.003	-12.352	446	177.018

2017-ben, illetve 2016-ban a Csoport – a 2015. évi deviza hitel konverzió után – még mindig alacsony deviza kitettséggel rendelkezik. Ugyan enyhe emelkedés volt megfigyelhető a külföldi devizás tételek esetében az előző évekhez képest, azonban a teljes állomány (hazai és külföldi devizák) sem az eszköz, sem a forrás oldalon nem növekedett jelentősen.

A Csoport szigorú korlátokat határoz meg a nyitott pozíciókra és VaR mutatókat is használ. Ezeket a limiteket naponta figyelemmel követik.

A devizaopciókhoz kapcsolódó kockázatok tükrözve vannak az FX VaR számokban, valamint az opciókra vonatkozó deriváltakra (gamma és vega) limiteket határoz meg a Csoport, melyeket naponta figyelemmel követnek.

Egyéb árfolyamkockázati kitettség – kereskedési könyv

Az egyéb árfolyamkockázat annak a kockázata, hogy a piaci árak (nem a kamatláb- vagy devizakockázatból eredő) változásai miatt a pénzügyi instrumentum valós értéke vagy jövőbeni cash-flow-i ingadozni fognak, függetlenül attól, hogy ezeket a változásokat az adott pénzügyi instrumentumra vagy annak kibocsátójára jellemző tényezők okozzák, vagy olyan tényezők, amelyek a piaci kereskedés tárgyát képező valamennyi hasonló pénzügyi instrumentumot érintenek.

A Csoport árfolyamkockázata csak a tőzsdén forgalmazott részvényekkel szembeni kitettségekből adódik. A Csoport szigorú limiteket határoz meg a nyitott részvénykitettségekre és árfolyamkockázati VaR-t is használ. Ezeket a limiteket naponta nyomon követik.

A piaci kockázat kezelésének eszközei – kereskedési és banki könyv

Kockáztatott érték

A Csoport kereskedési és banki könyvi portfólióján belüli piaci kockázati kitettség mérésének és ellenőrzésének legfőbb eszköze a kockáztatott érték (VaR = Value at Risk) mutató. A VaR mutató azt jelzi, hogy adott időszak alatt, adott megbízhatósági szint mellett mekkora egy pénzügyi instrumentum maximális vesztesége, normál üzletmenetet feltételezve. A Csoport által használt VaR modell 99%-os megbízhatósági szintet és 10 napos birtokban tartási időszakot feltételez. A VaR egy kockázati mutató, amelyet a pénzügyi instrumentum lehetséges veszteség-eloszlásához kell rendelni. A Csoport a Monte-Carlo VaR számítást alkalmazza (Raiffeisen Lízing esetében pedig a parametrikus VaR számítást). A kereskedési könyvi termékeket tekintve azok három kockázati tényezőre oszthatók - deviza, kamat és részvényárfolyam - és a kockázatok is ennek alapján vannak csoportosítva.

A VaR nem az egyes komponensek (devizakockázat, kamatláb-kockázat és árfolyamkockázat) összege, mivel a komponensek között együttthatás áll fenn (diverzifikációs hatás). A diverzifikációs hatás csökkenti a portfólió

teljes kockázatát, amennyiben az egyedi kockázati komponensek nem mozognak együtt. A devizakockázat, az egyéb árfolyamkockázat és a kamatkockázat nem korrelál egymással tökéletesen, ezért létezik diverzifikációs hatás. A VaR érték az alaptényezőkre külön-külön és azok teljes csoportjára is naponta kiszámításra kerül. A tőkeigény számszerűsítése esetében a diverzifikációs hatással nem számol a Csoport.

A Csoport kereskedési és banki könyvének piaci kockázatát bemutató VaR számítást az alábbi táblázatok tartalmazzák:

VaR számítás**2017.12.31 (millió Ft)**

Kereskedési könyv	VaR év végén	Átlagos VaR	Minimum VaR	Maximum VaR
Árfolyamkockázat	33	159	7	797
Kamatkockázat	471	228	35	617
Részvény (ill. áru) kockázat	6	3	0	25
Teljes kockázat	270	248	98	826
Banki könyv	VaR év végén	Átlagos VaR	Minimum VaR	Maximum VaR
Árfolyamkockázat	0	0	0	0
Kamatkockázat	612	977	463	2.064
Teljes kockázat	612	977	463	2.064

VaR számítás**2016.12.31 (millió Ft)**

Kereskedési könyv	VaR év végén	Átlagos VaR	Minimum VaR	Maximum VaR
Árfolyamkockázat	33	157	11	397
Kamatkockázat	264	189	48	596
Részvény (ill. áru) kockázat	0	69	0	185
Teljes kockázat	259	258	101	569
Banki könyv	VaR év végén	Átlagos VaR	Minimum VaR	Maximum VaR
Árfolyamkockázat	0	0	0	0
Kamatkockázat	569	913	228	1.665
Teljes kockázat	569	913	228	1.665

Gap jelentés

A VaR érték mérése mellett a kamatláb-kockázatot a klasszikus tőke- és kamatlejárati elemzés módszerével is megbecsülik. A gap jelentés az eszközöket és kötelezettségeket különböző átárazódási kategóriákba sorolja aszerint, hogy egy adott eszköz, illetve kötelezettség várhatóan mikor árazódik át.

Az eszközök, illetve kötelezettségek átárazódása akkor történik meg, amikor:

- esedékessé válnak,
- szerződés szerint sor kerül egy tőkerész visszafizetésére,
- a kamat a szerződés szerint egy referenciakamat alapján átárazásra kerül,
- az eszközök vagy kötelezettségek lejárat előtt visszafizetésre kerülnek.

A kamatkockázatot hordozó mérlegen kívüli tételeket névleges betétként és hitelként kezelik. Ugyanabba az átárazódási kategóriába sorolt eszközök és kötelezettségek különbözete a „gap” („átárazódási rés”). A gap pozitív, amennyiben az eszközök kamatkockázata magasabb, mint a kötelezettségeké, és negatív a fordított esetben. Az egyes átárazódási kategóriákhoz kamatérzékenységi mérőszámot, ún. BPV-t rendelünk. Adott kategória BPV-je (Basis Point Value) azt jelöli, hogy az oda eső pozíció jelenértéke mennyivel változik a hozamgörbe 1 bázispontos párhuzamos elmozdulásának hatására. Az egyes átárazódási kategóriákhoz devizánként az Anyabank által jóváhagyott BPV limitek tartoznak.

Az alábbi táblában láthatóak a gap jelentések:

2017.12.31 (ezer Ft)

Kereskedési könyv	HUF	EUR	CHF	USD
0 - 3 hó	-188	162	3	-15
3 - 6 hó	-1.357	-199	-8	33
6 hó - 1 év	-2.088	3.064	0	-39
1 - 2 év	-1.677	224	0	-7
2 - 3 év	-345	2	0	-2
3 - 5 év	-100	3	0	-10
5 - 7 év	292	-1	0	-16
7 - 10 év	-767	-24	0	0
10 - 15 év	100	0	0	0
15 - 20 év	0	0	0	0
20 éven túli	0	0	0	0

Banki könyv	HUF	EUR	CHF	USD
0 - 3 hó	-917	-262	-769	706
3 - 6 hó	-3.346	-1.775	515	465
6 hó - 1 év	7.132	1.875	-1	-1.152
1 - 2 év	-503	365	-1	706
2 - 3 év	-5.882	1.700	1	656
3 - 5 év	12.163	6.476	10	1.471
5 - 7 év	-16.895	3.105	13	0
7 - 10 év	-324	950	13	0
10 - 15 év	-1.084	10	-9	0
15 - 20 év	-485	0	-10	0
20 éven túli	-161	0	0	0

2016.12.31 (ezer Ft)

Kereskedési könyv	HUF	EUR	CHF	USD
0 - 3 hó	-318	159	16	57
3 - 6 hó	-155	252	-9	-720
6 hó - 1 év	534	57	9	-221
1 - 2 év	-263	47	0	-1
2 - 3 év	-3.024	64	0	-2
3 - 5 év	1.777	281	0	-13
5 - 7 év	-1.939	0	0	-3
7 - 10 év	-368	0	0	-15
10 - 15 év	1.056	0	0	-7
15 - 20 év	0	0	0	-8
20 éven túli	0	0	0	-33

Banki könyv	HUF	EUR	CHF	USD
0 - 3 hó	-191	-2.475	-290	-243
3 - 6 hó	-3.239	-1.331	1.261	140
6 hó - 1 év	4.917	-1.470	0	68
1 - 2 év	989	-4.069	1	120
2 - 3 év	1.723	2.193	1	-337
3 - 5 év	8.846	19.489	5	-35
5 - 7 év	-13.181	483	7	0
7 - 10 év	689	0	16	0
10 - 15 év	-1.271	12	9	0
15 - 20 év	-581	0	0	0
20 éven túli	-57	0	0	0

d) Likviditási kockázat

A likviditási kockázat annak kockázata, hogy a Csoport nehézségbe ütközik pénzügyi kötelezettségeivel kapcsolatos kötelmeinek teljesítése során.

A likviditási kockázat kezelése

A likviditáskezelés célja, hogy a Csoport számára megfelelő likviditást biztosítson, ezáltal valamennyi kötelezettségét esedékességgkor teljesíteni tudja, mind normál, mind feszített körülmények között.

A likviditási kockázat kezelése az RBI Csoport és a Raiffeisen Bank Zrt. számára is kiemelt fontosságú, ezért a Csoport a Csoportra vonatkozó standardok átfogó együttesével és helyi belső szabályokkal, szabályozásokkal és gyakorlatokkal rendelkezik a likviditáskezelésre vonatkozó jogi szabályozások mellett. A likviditáskezeléssel összefüggő eljárásokat, feladatokat, felelősségi köröket, jelentéseket és a limitrendszerre vonatkozó utasításokat a Bank vezérigazgatói utasításban szabályozza.

A likviditáskezelés az Eszköz-Forrás Bizottság (Asset and Liability Committee, ALCO) egyik fő feladata. Az ALCO felel az eszköz- és forrásgazdálkodásért, a likviditási kockázat kezeléséért és a helyi limitrendszer kialakításáért az RBI Treasury által meghatározott limitek szerint (vagy néha annál szigorúbb mértékben). Az ALCO havonta ülésezik, illetve szükség szerint rendkívüli üléseket is tart.

A belső likviditási jelentéseken túl az RBI naponta likviditási jelentéseket készít a Bank által szolgáltatott adatok segítségével a csoportszintű likviditási kockázat nyomon követése érdekében.

A Csoport likviditási politikája, melynek szerves része a likviditási krízisterv, évente felülvizsgálatra kerül.

A Csoport likviditási helyzete erős, likviditási kockázati kitettsége alacsony.

Az alábbi táblázat a Csoport nem származékos pénzügyi kötelezettségei és a kibocsátott pénzügyigarancia-szerződések utáni, diszkontálás nélküli cash-flow-kat mutatja be azok legkorábbi lehetséges lejáratára alapján. A táblázatban emellett szerepel a származékos pénzügyi kötelezettségek lejáratú elemzése, beleértve a hátralévő szerződéses lejáratot azokra a származékos termékekre vonatkozóan, amelyek esetében a szerződéses lejáratok alapvetők a cash-flow-k ütemezése szempontjából. A táblázatban bemutatott bruttó nominális pénzáram a nem származékos pénzügyi kötelezettség és a kibocsátott pénzügyi garanciák után fizetendő hátralévő szerződéses, diszkontálás nélküli cash-flow. A származékos termékekre vonatkozó közzététel a pénzáramok bruttó összegét mutatja.

Likviditási kockázat

			<u>2017 (millió Ft)</u>			
	Könyv szerinti érték	Bruttó nominális cash-flow-k	0-3 hó	3-12 hó	1-5 év	5 éven túl
KÖTELEZETTSÉGEK						
Bankbetétek	288.219	300.322	48.541	55.254	148.843	47.684
Ügyfélbetétek	1.501.170	1.501.232	1.458.345	33.890	5.277	3.720
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	17.714	18.102	0	4.662	12.554	886
Hátrasorolt kötelezettségek	43.781	60.234	234	1.583	9.863	48.554
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek – származékos termékek nélkül	0	0	0	0	0	0
Egyéb kötelezettségek	78.001	78.001	77.688	313	0	0
Értékesítésre tartott kötelezettségek	0	0	0	0	0	0
Összes kötelezettség	1.928.885	1.957.891	1.584.808	95.702	176.537	100.844
<i>Származékos termékek</i>						
Kamatderivatívák	0	1.908	-944	1.312	1.297	243
Deviza határidős ügyletek:	0	49.703	6.837	41.687	-385	1.564
- Kimenő pénzáramok	0	1.384.697	646.497	522.907	161.878	53.415
- Bejövő pénzáramok	0	1.334.994	639.660	481.220	162.263	51.851
Függő kötelezettségek	131.305	131.305	31.527	44.468	51.597	3.713
Egyéb kötelezettségek és függő tételek	131.305	131.305	31.527	44.468	51.597	3.713
Jövőbeni kötelezettségvállalások	435.447	435.447	27.079	141.165	88.795	178.408
Kihasználatlan hitelkeretek	166.438	166.438	14.407	56.767	57.664	37.600
Kihasználatlan folyószámla-hitelkeretek	194.395	194.395	10.647	77.173	2.116	104.459
Kihasználatlan garanciakeretek	74.614	74.614	2.025	7.225	29.015	36.349

Likviditási kockázat

Likviditási kockázat	2016 (millió Ft)					
	Könyv szerinti érték	Bruttó nominális cash-flow-k	0-3 hó	3-12 hó	1-5 év	5 éven túl
KÖTELEZETTSÉGEK						
Bankbetétek	263.782	305.429	28.624	60.762	147.633	68.410
Ügyfélbetétek	1.325.354	1.325.806	1.267.476	48.402	5.983	3.945
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	38.741	39.465	10.104	10.186	18.228	947
Hátrasorolt kötelezettségek	59.598	73.161	823	2.231	70.107	0
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek – származékos termékek nélkül	0	0	0	0	0	0
Egyéb kötelezettségek	84.644	84.645	84.148	497	0	0
Értékesítésre tartott kötelezettségek	0	0	0	0	0	0
Összes kötelezettség	1.772.119	1.828.506	1.391.175	122.078	241.951	73.302
Származékos termékek						
Kamatderivatívák	0	-2.521	-1.548	830	-863	-940
Deviza határidős ügyletek:	0	10.941	4.843	22.567	-284	-16.185
- Kimenő pénzáramok	0	1.773.440	1.055.284	478.342	170.647	69.167
- Bejövő pénzáramok	0	1.762.499	1.050.441	455.775	170.931	85.352
Függő kötelezettségek	131.362	131.363	45.681	37.017	45.280	3.385
Egyéb kötelezettségek és függő tételek	131.362	131.363	45.681	37.017	45.280	3.385
Jövőbeni kötelezettségvállalások	421.558	421.561	35.692	133.825	54.788	197.256
Kihasználatlan hitelkeretek	149.425	149.425	9.922	60.303	15.302	63.898
Kihasználatlan folyószámla-hitelkeretek	197.547	197.550	20.494	65.901	4.603	106.552
Kihasználatlan garanciakeretek	74.586	74.586	5.276	7.621	34.883	26.806

A Bank havi szinten képez gazdasági tőkét a Bank kereskedési könyvi portfóliójában található illikvid piaci pozíciókra. Ezek alakulását mutatja be az alábbi táblázat:

Az illikvid pozíciókra képzett gazdasági tőke alakulása

2017-ben		2016-ban	
Dátum	Millió forint	Dátum	Millió forint
2017.01.31	95	2016.01.29	80
2017.02.28	55	2016.02.29	38
2017.03.31	61	2016.03.31	69
2017.04.28	74	2016.04.29	125
2017.05.31	67	2016.05.31	87
2017.06.30	64	2016.06.30	82
2017.07.31	63	2016.07.29	68
2017.08.31	39	2016.08.31	73
2017.09.29	41	2016.09.30	67
2017.10.31	49	2016.10.28	45
2017.11.30	47	2016.11.30	49
2017.12.29	106	2016.12.30	50

e) Működési kockázat

A működési kockázat a közvetlen vagy közvetett veszteség kockázatát jelenti, amely a Csoport folyamataival, személyi állományával, technológiájával és infrastruktúrájával kapcsolatos különböző okokból, valamint a tisztán hitel-, piaci és likviditási kockázatoktól eltérő külső tényezőkből fakad. A jogi és a szabályozási előírásoknak, valamint a vállalati kultúra általánosan elfogadott normáinak történő megfeleléssel kapcsolatos kockázat is része a működési kockázatnak. Működési kockázat megtalálható a Csoport valamennyi üzleti és támogató területén.

A Csoport célja, hogy a működési kockázatokat költséghatékony módon kezelje, elkerülve a pénzügyi veszteségeket és a reputációs kockázatokat, továbbá a kezdeményezőkészséget és kreativitást korlátozó kontrollfolyamatokat.

A Csoportban működésikockázat-kezeléssel foglalkozó hálózat működik, amelynek része a különálló működési kockázat kontrolling csoport és a központosított csalás kockázat kontrolling csoport és az üzleti egységekben, támogató részlegeken, régiókban és leányvállalatokban dolgozó kb. 100 működésikockázat-kezelő kolléga.

A működési kockázat kontrolling számos eszközt használ a különböző területek működési kockázatainak azonosítására: kulcskockázati indikátorokat, forgatókönyveket, kontroll és kockázati önértékelést, veszteségadat-gyűjtést és külső adatbázisokat.

A fenti folyamatok segítik a kockázatok korai azonosítását és szükségesek a jövőbeli veszteséget okozó események előfordulásának csökkentéséhez. A veszteséget okozó eseményeket a működésikockázat-kezelő kollégák feltöltik a veszteség-adatbázisba, és ezen adatok, illetve más kiegészítő információk alapján (pl. kulcskockázati indikátorok, intézkedési tervek státusza) a működési kockázat kontrolling negyedéves jelentéseket készít.

A működési kockázat kontrolling erős vezetőségi támogatást kap. A működési kockázatok és a lehetséges kockázatsökkentő intézkedések megvitatására negyedévente sor kerül. Az Operational Risk and Fraud Committee ülése során, ahol a vezérigazgató, a kockázatkezelési vezérigazgató-helyettes, a bankműveletekért felelős vezérigazgató-helyettes, vállalati vezérigazgató-helyettes, lakossági vezérigazgató-helyettes és a Bizottság további tagjai (általában főosztályvezetők) vesznek részt és döntenek a kockázatsökkentő intézkedési tervek prioritásáról. Az RBI CRO-ja pedig a CRO meeting keretében kerül tájékoztatásra a legfontosabb működési kockázatot érintő kérdésekről.

f) Tőkegazdálkodás

A Csoport tőkekövetelményét a Csoport helyi szabályozó hatósága (MNB) állapítja meg és követi nyomon.

2008. január 1-jétől a Csoport köteles megfelelni a Bázeli II szavatoló tőkével kapcsolatos előírásainak, 2014. június 30-ától pedig a Bázeli III előírásainak is.

2008 decemberében az osztrák pénzügyi felügyelő hatóság és a nyolc érintett tagállam hatóságai a Banknak, mint az RBI csoport tagjának közös engedélyt adtak a belső minősítésen alapuló módszer alkalmazására a hitelkockázat-kezelés terén, egyes hitelportfóliók kivételével, amelyek kezelése az elfogadott bevezetési terv szerint a standard módszer szerint folytatódik továbbra is.

A Bázeli II/III szabályozás fejlett módszere bevezetéséből adódó fő változások az alábbiak:

- a hitelezési veszteségre képzett értékvesztés és céltartalék, valamint a várható veszteség negatív különbözetének levonása az alapvető és járulékos tőkéből,
- a hitelezési veszteségre képzett értékvesztés és céltartalék, valamint a várható veszteség pozitív különbözetének hozzáadása a járulékos tőkéhez a kockázattal súlyozott (belső minősítéssel kezelt) kitettség 0,6%-áig,
- a szavatoló tőkének fedezetet kell biztosítania a hitel- és piaci kockázat és működési kockázatokból adódó tőkekövetelményre is.

A Csoport szavatoló tőkéje két szintre bontható:

- **alapvető tőke (T1),**
 - **elsődleges alapvető tőke (CET1)** amely magában foglalja az elsődleges alapvető tőkeinstrumentumokat (jegyzett tőke, árszám, felhalmozott eredmény, halmozott egyéb átfogó eredmény, egyéb tartalékok), illetve a hozzájuk kapcsolódó levonásokat, úgymint az immateriális javak, goodwill, halasztott adókövetelések utáni levonások; a hitelkockázati kiigazítások hiánya várható veszteséghez viszonyítva; az értékpapírosítási pozíciók miatt levonások; valamint a limittúllépések miatti levonások,
 - **kiegészítő alapvető tőke (AT1):** amely magába foglalja a kiegészítő alapvető tőkeinstrumentumokat.
- **járlékos tőke (T-2),** amely magában foglalja az alárendelt kölcsönök állományát, valamint a hitelezési veszteségre képzett értékvesztés és céltartalék összegének a várható veszteség feletti többletét azokra a hitelportfóliókra vonatkozóan, amelyek esetében a Bázeli III szerinti belső minősítésen alapuló módszert alkalmazzák.

A hitelezési veszteségre képzett értékvesztés és céltartalék, valamint a várható veszteség pozitív különbözetének járulékos tőkében való beszámíthatósága is korlátokhoz kötött. További levonásokat kell érvényesíteni a szavatoló tőke elemeiből a más pénzügyi intézményekben szerzett minősített részesedések, valamint a nagykockázat-vállalási korlátok és befektetési korlátok miatt.

A banki műveletek két csoportját alkotják a kereskedési könyvi és a banki könyvi ügyletek. A kockázattal súlyozott eszközök számítása meghatározott előírások szerint történik, amelyek célja az eszközökhöz és a mérlegen kívüli kitettségekhez kapcsolódó különböző szintű kockázatok tükrözése. Mint feljebb megjegyeztük, a Bázeli II/III szabályozás kiterjesztette a tőkekövetelmény számítását működési kockázat tőkekövetelmény számítására is.

A Csoport a megfelelő tőkeellátottság fenntartására törekszik a befektetők, hitelezők és a piac bizalmának a megőrzése, valamint az üzleti tevékenység jövőbeni fejlődése érdekében. A tőkeszint hatása a részvényesek hozamára szintén fontos szempont. A Csoport fontosnak tartja egy nagyobb tőkeáttétellel, esetleg potenciálisan elérhető magasabb hozam és a szilárd tőkehelyzet által nyújtott előnyök és biztonság közötti egyensúly fenntartását.

Az adott időszakban a Csoport valamennyi külső szabályozás által előírt tőkekövetelménynek megfelelt.

A csoportszintű tőke megfelelést a **2013. évi CCXXXVII. törvény** (Új Hpt.) 97.§-a szabályozza, az összevont alapú konszolidációs körbe tartozó leányvállalatok körét a MNB hagyja jóvá, figyelembe véve az ellenőrző befolyást vagy részesedési viszonyt, illetve a leányvállalat cégformáját (pénzügyi vagy járulékos vállalkozás). Ennek következtében az IFRS és a felügyeleti konszolidációs kör eltér egymástól. A következő táblázat a felügyeleti konszolidációba tartozó leányvállalatokat mutatja be:

Cég neve
Raiffeisen Befektetési Alapkezelő Zrt.
Raiffeisen Gazdasági Szolgáltató Zrt.
Raiffeisen Corporate Lízing Zrt.
RB Kereskedőház Kereskedelmi Kft.
RB Szolgáltató Központ Kft.
SCTB Ingatlanfejlesztő és Ingatlanhasznosító Kft.
SCT Kárász utca Ingatlankezelő Kft.

Szabályozói tőkekövetelmény

A Csoport folyamatosan szem előtt tartja, hogy a tőke megfelelés meghaladja az előírt szintet és ennek biztosítása érdekében megteszi a megfelelő lépéseket időben. A Csoport a Bázeli III előírásainak megfelelően kiszámítja a szavatoló (Bázeli III, 1. pillér) és a gazdasági tőkét (Bázeli III, 2. pillér, ICAAP) is a tőke megfelelés meghatározásához. A Csoport 2008. december 1-jén kezdte meg a belső módszer szerinti hitelkockázati tőkekövetelményre való fokozatos áttérést, elsőként a nem lakossági szegmensre bevezetve az F-IRB módszert. 2010 júliusától, illetve 2012 áprilisától a Csoport magánszemély, illetve mikro- és kisvállalati ügyfeleivel szemben fennálló kitétettségére belső módszerrel (A-IRB) számít tőkekövetelményt. A szabályozói tőkekövetelmény felett a tőkepuffereket is tartania kell a banknak (rendszerkockázati, tőkefenntartási, rendszerszinten jelentős intézményi tőkepuffer)

Konszolidált tőke megfelelés az összevont felügyeleti körbe tartozó vállalatokra

(millió Ft)	2017	2016
Befizetett tőkeinstrumentumok	50.000	50.000
Tőketartalék	113.445	293.094
Eredménytartalék	32.011	-174.621
Halmozott egyéb átfogó jövedelem	3.649	2.595
Általános banki kockázatok fedezetére képzett tartalékok	5.522	2.668
Kisebbségi részesedés	0	0
Elsődleges alapvető tőke módosításai prudenciális szűrők miatt	-1.007	-643
(-) Cégérték	-1.035	-1.035
(-) Immateriális javak	-13.688	-12.962
(-) IRB szerinti értékvesztés és céltartalék hiány	0	0
(-) Értékpapírosítási pozíciók	0	0
(-) Halasztott adó	-1.294	0
Elsődleges alapvető tőke	187.603	159.096
Értékesíthető értékpapírok értékelési tartaléka	0	0
Passzív/(-) Aktív tőke konszolidációs különbözet	0	0
IRB szerinti értékvesztés és céltartalék többlet	4.442	4.796
Alárendelt kölcsönként figyelembe vehető tőkeinstrumentumok	43.420	49.460
Járulékos tőke egyéb átmeneti kiigazításai	0	0
Járulékos tőke	47.862	54.256
Konszolidált szavatoló tőke összesen	235.465	213.352
Tőkekövetelmény	82.616	88.397
Konszolidált tőke megfelelési mutató (%)	22.80%	19,31%

Tőkeallokáció

Az egyes üzletágak és tevékenységek közötti tőkefelosztás során elsődleges szempont, hogy egyfelől a lehetséges kockázatok fedezésére, a biztonságos banküzemhez elegendő tőke legyen biztosítva (a vállalkozás folytatásának elve), másrészt az is szükséges, hogy szélsőséges piaci körülmények során esetlegesen elszenvedett magas veszteségekre is fedezetet biztosítson. Az allokáció során szintén kiemelt szempont a Csoport tőkearányos nyereségének optimalizálása.

A kockázatok számszerűsítéséhez a Csoport meghatározza a jogszabály által előírt és a közgazdaságilag indokolt tőkeszükségletet, az optimalizáció pedig a közgazdaságilag indokolt tőkeszükséglet alapján történik.

Az egyes egységek és tevékenységek közötti tőkeallokációt az IRD Hitelkockázat és ICAAP Koordináció csoportja végzi, és azt a bank vezetősége ellenőrzi. Az optimális tőkeallokáció további eszköze a kockázat és tőkeköltség alapú árazás.

A Csoport tőkemenedzsmenttel és tőkeallokációval kapcsolatos elveit az igazgatóság rendszeresen felülvizsgálja.

5) Kamat- és kamatjellegű bevételek

<i>(millió Ft)</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Készpénz és készpénz egyenértékesek után	862	306
Bankközi kihelyezések után	1.678	3.719
Ügyfeleknek nyújtott hitelek után	35.908	36.411
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt értékpapírok után	3.868	4.312
Államkötvények	3.482	4.046
Diszkontkincstárjegyek	243	126
Hitelintézeti kötvények	3	0
Befektetési jegyek	140	140
Értékesíthető értékpapírok után	3.552	2.487
Államkötvények	2.690	1.983
Hitelintézeti kötvények	671	251
Befektetési jegyek	191	253
Lejáratig tartandó értékpapírok után	4.847	6.212
Államkötvények	4.690	5.521
Vállalati kötvények	157	691
Lízing után	1.442	1.375
Kamat- és kamatjellegű bevételek	52.157	54.822

A nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök effektív kamatláb módszerrel számolt kamatbevétele 48.289 millió forint (2016: 50.510 millió forint).

6) Kamat- és kamatjellegű ráfordítások

<i>(millió Ft)</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Bankokkal szemben	4.503	4.511
Ügyfelekkel szemben	3.790	4.781
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok után	1.539	2.584
Hátrasorolt kötelezettségek után	3.395	3.259
- egyéb kamatjellegű ráfordítás	0	7.579
Kamat- és kamatjellegű ráfordítások	13.227	22.714

A nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek effektív kamatláb módszerrel számolt kamatráfordítása 13.227 millió forint (2016: 15.135 millió forint).

A Bank 2013 év elején szerződést kötött a Raiffeisen Bank International-lal, melynek során az anyabank a szerződésben meghatározott feltételek mellett garanciát vállalt a kockázatok átvállalására. Emiatt a Banknak negyedévente díjat kellett fizetnie. 2016 októberében ez a szerződés felmondásra került, amiért a Banknak megtérési díjat kellett fizetnie. Emiatt csökkent az egyéb kamatjellegű ráfordítások összege 2016-hoz képest.

7) Nettó jutalék- és díjbevételek

<i>(millió Ft)</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Jutalék- és díjbevételek		
Számlavezetési, forgalmi és készpénz-kezelési jutalékok	23.936	22.990
Garancia és okmányos ügyletek	325	1.816
Lízingdíjak	90	36
Befektetési szolgáltatásokból származó díjak, jutalékok	8.715	6.892
Bankkártya díjak	4.761	4.395
Egyéb	3.982	2.785
Jutalék- és díjbevételek összesen	41.809	38.914
 <i>(millió Ft)</i>	 <u>2017</u>	 <u>2016</u>
Jutalék- és díjráfordítások		
Számlavezetési, forgalmi jutalék	1.774	1.857
Hiteladminisztráció és garancia díjráfordítása	686	526
Értékpapír ügylet	941	867
Ügynöki díj	1.783	1.365
Bankkártya díj	1.261	1.198
Egyéb banki szolgáltatás	1.246	1.092
Jutalék- és díjráfordítások összesen	7.691	6.905
Nettó jutalék- és díjbevételek	34.118	32.009

8) Nettó kereskedési bevétel

<i>(millió Ft)</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt értékpapírok realizált nyeresége/vesztesége	-203	242
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt értékpapírok nem realizált nyeresége/vesztesége	-1.847	-256
FX ügyletek és derivatív instrumentumok realizált nyeresége/vesztesége	8.230	17.141
FX ügyletek és derivatív instrumentumok nem realizált nyeresége/vesztesége	4.084	-3.953
Nettó kereskedési bevétel	10.264	13.174

A devizás és derivatív ügyletek realizált nyeresége a spot és konverziós ügyletekhez (2017-ben 9.710 millió Ft nyereség, 2016-ban 3.238 millió Ft nyereség), valamint a swap és forward ügyletekhez (2017-ben 3.027 millió Ft veszteség, 2016-ban 10.470 millió Ft nyereség) kapcsolódik. A nem realizált eredményből a devizás tételek átértékelése volt jelentős (2017-ben 4.806 millió forint nyereség, 2016-ban 2.599 millió forint veszteség).

9) **Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák nettó bevétele**

<i>(millió Ft)</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák fedezeti elszámolás nélkül	2.212	995
Kétdevizás kamatswap ügyletek realizált és nem realizált nyeresége/vesztesége	698	-354
Egyéb derivatívák realizált és nem realizált nyeresége/vesztesége	1.514	1.349
Valósérték-fedezeti elszámolás	-182	326
Fedező derivatívák realizált nyeresége/vesztesége	-106	451
Fedező derivatívák nem realizált nyeresége/vesztesége	-1.619	-475
Fedezett ügyletek nem realizált nyeresége/vesztesége	1.543	350
Cash-flow fedezeti elszámolás	263	-1.234
Egyéb	944	286
Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák nettó bevétele	3.237	373

A kétdevizás kamatswap ügyletek értékelési eredménye 2017-ben 1.169 millió Ft volt (2016-ban 2.284 millió Ft). A kétdevizás kamatsere ügyletek eredményét a bázis spread-ek mozgása mellett a pull-to-par hatás és a fedezeti elszámolásból eredő hatékonyság és bontásokból származó eredmény mozgatta.

A Csoport 2012 decemberétől alkalmazza a cash-flow fedezeti elszámolást. 2017-ben a cash-flow fedezeti ügyletek hatékonyságának köszönhetően 314 millió Ft nyereség (2016-ban 1.236 millió Ft veszteség) került átvezetésre egyéb átfogó jövedelemből eredménybe.

A Csoport a deviza- és kamatláb kockázatok fedezésére IRS-eket és CIRS-eket alkalmaz a devizában denominált hitel portfólió, illetve a forintos betétállományok esetében.

A cash-flow fedezésbe bevont fedezeti ügyletek valós értékét a következő tábla szemlélteti:

<i>(millió HUF)</i>	<u>2017.12.31</u>		<u>2016.12.31</u>	
Instrumentum típusa	Eszköz	Forrás	Eszköz	Forrás
IRS	257	22	14	0
CIRS	0	555	0	1.156
Összesen	257	577	14	1.156

10) **Egyéb bevételek és egyéb ráfordítások**

<i>(millió Ft)</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Egyéb üzleti bevétel		
Értékesíthető értékpapírok realizált nyeresége/vesztesége	-178	-130
Értékesíthető értékpapírok nem realizált nyeresége/vesztesége	0	0
Lejáratig tartandó értékpapírok nettó nyeresége/vesztesége	17	31
Üzemeltetési díjbevétel	110	108
Ingatlanfejlesztési díjbevétel	0	0
Követelések eladás nyeresége/vesztesége	0	0
Készletértékesítés nyeresége/vesztesége	481	-61
Részesedések értékesítés árfolyamnyeresége/-vesztesége	0	1.709
Ingatlanok, gépek, berendezések és immateriális javak értékesítésének nyeresége/vesztesége	-2	-4
Energiaszolgáltatás bevétele	2.164	1.964
Káreseményekből származó bevételek	5	7
Egyéb nem banki tevékenységek bevételei	383	429
Egyéb	281	316
Egyéb üzleti bevétel összesen	3.261	4.369

Részesedések értékesítés árfolyameredménye 2016-ban a VISA Europe részesedés értékesítéséből származó eredményt (1.918 millió forint) (lásd a 20-as megjegyzést) és a Raiffeisen Lízing Zrt. leányvállalat értékesítéséből és kivezetéséből származó eredményt (-209 millió forint) tartalmazta.

<i>(millió Ft)</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Egyéb működési ráfordítások		
ÁFA és helyi adók	19.200	20.272
Telekommunikáció és informatika	918	1.047
Üzleti utazási költségek	399	351
Szakértői díjak	2.749	2.889
Készpénzfeldolgozás és -szállítás	145	152
Munkaerő-kölcsönzés	52	75
Külső bankkártya-szolgáltatások	70	70
Tanácsadási díjak	2.130	2.190
Egyéb	352	402
Irodai beszerzések	164	140
Értékcsökkenés	5.862	4.743
Követelésértékesítés nyeresége (-)/vesztesége(+)	-5.569	-5.269
Energiaszolgáltatás ráfordítása	0	3
Hatósági díjak	2.936	2.764
Hirdetések és PR tevékenység ráfordításai	1.552	1.011
Egyéb nem banki tevékenységek ráfordításai	265	371
Jutalék- és díjbevételek	1.216	1.638
Egyéb	881	1.195
Egyéb működési ráfordítások	30.573	31.155

2017-ben az Egyéb adók összege tartalmazza a pénzügyi szervezetek különadóját 3.887 millió forint összegben (2016-ban 5.383 millió forint) valamint a tranzakciós illetéket 14.623 millió forint összegben (2016-ban 14.273 millió forint). 2017-ben a pénzügyi szervezetek különadójának csökkenését az adóalap, és adókulcs együttes változása okozta.

11) Értékvesztés és céltartalék

<i>(millió Ft)</i>	Note	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Értékvesztés		-10.522	4.674
Készpénz és készpénz-egyenértékesek		0	-22
Bankközi kihelyezések után	(16)	-1	-40
Egyedi értékvesztés ügyfelekkel szembeni követelések után	(17)	-8.920	4.520
Portfólió alapon képzett értékvesztés ügyfelekkel szembeni követelésekre	(17)	-1.669	-135
Részesedések után	(20)	-8	157
Tárgyi eszköz	(21)	0	148
Goodwill után	(23)	0	0
Egyéb eszközök után	(25)	76	46
Céltartalék		1.111	-4.166
Garanciák és egyéb függő kötelezettségek után	(32)	1.111	-4.166
Értékvesztés és céltartalék		-9.411	508

A táblázat a 16., 17., 20., 21 és 25. számú kiegészítő megjegyzésben szereplő értékvesztés képzés és feloldás számait tartalmazza, valamint a 32. számú kiegészítő megjegyzés céltartalék képzés és feloldás összegét.

12) Munkabér és juttatások

<i>(millió Ft)</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Bérköltség	17.999	16.562
Bérfelrakások	4.720	5.197
Személyi jellegű egyéb kifizetések	1.387	1.462
Összesen	24.106	23.221

<i>(millió Ft)</i>	<u>2017</u>		<u>2016</u>	
	Létszám (fő)	Bérköltség	Létszám (fő)	Bérköltség
Teljes munkaidős	1.957	17.313	2.011	16.083
Részmunkaidős	125	672	114	479
Nyugdíjas	7	14	0	0
Egyéb	0	0	0	0
Összesen	2.089	17.999	2.125	16.562

13) Nyereségadó

A konszolidált eredménykimutatásban szereplő nyereségadó

<i>(millió Ft)</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Tényleges adórátfordítás	2.926	2.992
Társasági adó	194	67
Iparüzési adó	2.362	2.549
Innovációs járulék	347	376
Halasztott adórátfordítás/-bevétel	-1.325	4
Átmeneti különbözetek keletkezése és visszafordulása	-664	0
Korábbi évek korrekciói	-661	4
Nyereségadó	1.601	2.996

2016-ban társasági adó 500 millió forintot el nem erő adóalapig 10%, afelett 19% volt. 2017-től a társasági adó mértéke 9%-ra mérséklődött, így a halasztott adó számítása ezzel a kulccsal történt 2016-tól.

2017-ben 1.293 millió forint halasztott adókövetelés és 361 millió forint halasztott adó kötelezettség került felvételre a Csoport esetében (2016-ban 35 millió forint halasztott adó kötelezettség került felvételre).

2017-ban a helyi iparüzési adó, illetve az innovációs járulék összege visszamenőlegesen átsorolásra került az egyéb működési ráfordítások közül a nyereségadók közé.

Az effektív adókulcs levezetése

	<u>2017</u>		<u>2016</u>	
	(%)		(%)	
Adózás előtti eredmény	32.109		18.011	
Társasági adó a magyar adókulccsal számolva	9,00%	2.890	19,00%	3.422
Adóalap-módosító tételek adóhatása a magyar adótörvénynek megfelelően:	-7,85%	-2.522	-7,92%	-2.223
<i>Veszteségelhatárolás felhasználása</i>	-7,27%	-2.333	-4,06%	-1.303
<i>Le nem vonható ráfordítások</i>	0,46%	147	0,45%	145
<i>Le nem vonható értékvesztés, céltartalék</i>	-0,80%	-258	-2,03%	-652
<i>Adómentes jövedelem</i>	-0,10%	-31	-1,05%	-337
<i>Egyéb</i>	-0,15%	-47	-1,24%	-76
Ki nem mutatott adókövetelés	0,02%	5	-0,36%	-116
10%-os adókulcs alkalmazása	0,00%	0	-0,32%	-104
Kúria elszámolás alapján visszajáró társasági adó	-4,81%	-1.543	-3,88%	-1.246
Konszolidáció hatása	0,11%	34	1,05%	337
Egyéb jövedelemadó	8,52%	2.737	9,11%	2.926
Nyereségadó	4,99%	1.601	16,63%	2.996

Az egyéb átfogó jövedelemben megjelenített nyereségadó

<i>(millió Ft)</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Nyitó állomány január 1-jén	-1	16
Tárgyévi növekedés	0	0
Tárgyévi csökkenés	357	17
Záró állomány december 31-én	-358	-1

A Csoport 2017-ban 357 millió forint halasztott adó ráfordítást számolt el (2016: 17 millió forint halasztott adó bevételt) az egyéb átfogó jövedelemmel szemben.

14) A pénzügyi instrumentumok nettó nyeresége/vesztesége

<i>(millió Ft)</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Kölcsönök és követelések	58.172	37.420
Kamatbevétel	47.658	41.811
Értékvesztés	10.514	-4.391
Eredménnyel szemben valósan értékelt pénzügyi eszközök és kötelezettségek	17.369	17.859
- Kereskedési célú értékpapírok	1.818	4.298
Nettó kamateredmény	3.868	4.312
Nem realizált nyereség/veszteség	-1.847	-256
Realizált nyereség/veszteség	-203	242
- Kereskedési célú derivatívák	12.314	13.188
- Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák	3.237	373
Lejáratig tartott befektetések	4.864	6.243
Nettó kamateredmény	4.847	6.212
Realizált nyereség/veszteség	17	31
Értékesíthető pénzügyi eszközök	4.811	4.713
Nettó kamateredmény	3.552	2.487
Nem realizált nyereség/veszteség	1.437	2.356
Realizált nyereség/veszteség	-178	-130
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	-20.995	-22.714
Nettó kamateredmény	-20.995	-22.714
A pénzügyi instrumentumok nettó nyeresége/vesztesége	64.221	43.521

A pénzügyi instrumentumok nettó nyereségének növekedését az értékvesztés 14.905 millió Ft-os csökkenése okozta, mely a 17-es számú kiegészítő megjegyzésben került részletezésre.

2016-ban értékpapírosítás garanciadíjával kapcsán 7.579 millió Ft került kamatráfordításként elszámolásra, mellyel kapcsolatban a Csoportnak 2017-ben már nem keletkezett ráfordítása, mivel a szerződés 2016 októberében felmondásra került.

15) Készpénz és készpénz-egyenértékesek

<i>(millió Ft)</i>	<u>2017</u>			<u>2016</u>		
	HUF	Deviza	Összesen	HUF	Deviza	Összesen
Pénztár és csekk	40.359	9.648	50.007	19.692	7.625	27.317
Magyar Nemzeti Bank	240.585	6.202	246.787	208.580	12.440	221.020
Egyéb bank	6	14.351	14.357	355	20.711	21.066
Készpénz és készpénz-egyenértékesek	280.950	30.201	311.151	228.627	40.776	269.403

A Magyar Nemzeti Banknál (MNB) vezetett folyószámla a kötelező tartalékot tartalmazza. A Csoportnak bizonyos betétek után az MNB-nél 1 % (2016: 1 %) kötelező tartalékot kell elhelyezni. Az előírt átlagos tartalék egyenlege 14.367 millió Ft volt (2016: 25.344 millió Ft). A kötelező tartalék mértéke 2016.12.01-től kezdődően csökkent a

korábbi 2%-ról 1%-ra, ez okozza az átlagos tartalékérték jelentős csökkenését. A kötelező tartalék előírás teljesíthető azáltal is, hogy a Csoport államkötvényeket tart a portfóliójában (lásd a 18. és 19. kiegészítő megjegyzést).

2017-ben a valutaváltókkal szembeni követelések visszamenőlegesen átsorolásra kerültek az egyéb eszközök közül a készpénz és készpénz-egyenértékesek közé.

16) Bankközi kihelyezések

(millió Ft)	<u>2017</u>					<u>2016</u>				
	Éven belül		Éven túl		Összesen	Éven belül		Éven túl		Összesen
	HUF	Deviza	HUF	Deviza		HUF	Deviza	HUF	Deviza	
Magyar Nemzeti Bank	11.307	0	0	0	11.307	14.500	0	0	0	14.500
Egyéb bankok	38.180	166.504	0	11.260	215.944	1.481	111.700	36.900	85.956	236.037
Értékvesztés	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Bankközi kihelyezések	49.487	166.504	0	11.260	227.251	15.980	111.700	36.900	85.956	250.536

A Magyar Nemzeti Bankkal szemben fennálló követelést a származékos ügyletek mögött álló call óvadék teszi ki. Az egyéb bankközi kihelyezések állománya 20.093 millió forinttal csökkent 2017 során az előző évhez képest.

Portfólió alapon képzett értékvesztés (millió Ft)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Nyitó állomány	1	41
Tárgyévi értékvesztés:	-1	-40
Képzés	0	1
Feloldás	-1	-41
Árfolyamváltozás hatása	0	0
Diszkonthatás lebontása	0	0
Felhasználás eladásra, leírásra	0	0
Záró állomány	0	1

17) Nettó hitelállomány

Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések

<u>2017 (millió Ft)</u>	Bruttó könyv szerinti érték	Ebből: nem teljesítő ügyfelek	Egyedileg képzett értékvesztés	Portfólió alapon képzett értékvesztés	Nettó könyv szerinti érték
<i>Vállalati ügyfelek</i>					
Kereskedelmi és ipari vállalatok	289.946	565	7.021	711	282.214
Ingatlanfejlesztő vállalatok	173.172	14.141	3.721	432	169.019
Egyéb	232.525	21.450	13.571	410	218.544
<i>Vállalati ügyfelek összesen</i>	<i>695.643</i>	<i>36.156</i>	<i>24.313</i>	<i>1.553</i>	<i>669.777</i>
<i>Lakossági ügyfelek</i>	<i>252.627</i>	<i>30.773</i>	<i>17.920</i>	<i>9.728</i>	<i>224.979</i>
<i>Önkormányzatok és költségvetési szervek</i>	<i>5.799</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>0</i>	<i>5.795</i>
Ügyfelekkel szembeni követelések összesen	954.069	66.933	42.237	11.281	900.551

2016 (millió Ft)	Bruttó könyv szerinti érték	Ebből: nem teljesítő ügyletek	Egyedileg képzett értékvesztés	Portfólió alapon képzett értékvesztés	Nettó könyv szerinti érték
<i>Vállalati ügyfelek</i>					
Kereskedelmi és ipari vállalatok	281.906	21.270	15.742	1.055	265.109
Ingatlanfejlesztő vállalatok	172.182	29.155	16.542	1.091	154.549
Egyéb	201.896	34.856	26.052	392	175.452
<i>Vállalati ügyfelek összesen</i>	<i>655.984</i>	<i>85.281</i>	<i>58.336</i>	<i>2.538</i>	<i>595.110</i>
<i>Lakossági ügyfelek</i>	<i>271.181</i>	<i>44.512</i>	<i>25.926</i>	<i>10.577</i>	<i>234.678</i>
<i>Önkormányzatok és költségvetési szervek</i>	<i>6.480</i>	<i>84</i>	<i>1.163</i>	<i>1</i>	<i>5.316</i>
Ügyfelekkel szembeni követelések összesen	933.645	129.877	85.425	13.116	835.104

A nem –teljesítő ügyletekkel szembeni követelések jelentős csökkenése eladásokból, leírásokból adódik.

Hitelportfolióra vonatkozó speciális rendelkezések

Magyar Nemzeti Bank „Növekedési Hitelprogram”:

A Magyar Nemzeti Bank a monetáris politikai eszköztár elemeként 2013. június 1-jén elindította a három pillérből álló Növekedési Hitelprogramját (NHP), melynek célja kifejezetten a kis- és középvállalkozások kedvezményes hitelhez való juttatása.

2016-ban tovább bővül a program és elindult annak harmadik szakasza, mely két pillérből áll. A Harmadik szakasz II. pillérben a forint refinanszírozási hitelhez egy piaci árazású euró/forint csereügylet (CIRS) kapcsolódik, amely lehetővé teszi hitelintézetek számára, hogy devizában nyújtsanak finanszírozást – árfolyamkockázat nélkül – a természetes devizafedezettel rendelkező KKV-k részére.

Az MNB kizárólag a hitelintézet által már folyósított összeget refinanszírozza, 0%-os kamatozású fedezett hitelt nyújt, tehát előfinanszírozást nem nyújt. A maximális futamidő a beruházási hiteleknel, az EU támogatás előfinanszírozásánál és a kiváltó hitel esetében 10, a forgóeszköz hitelek esetében 1 év lehet. A bankok legfeljebb évi 2,5 százalékos hiteldíjat számolhatnak fel. A hitel igényelhető beruházásra, forgóeszköz-finanszírozásra, EU támogatás előfinanszírozásra, illetve deviza hitelek kiváltására.

Az NHP keretében kapott források és folyósított hitelek nem piaci kondíciók mellett kötött ügyletnek minősülnek. Az IAS 39 AG64 és AG65-ben foglaltakkal összhangban, ebben az esetben a bank meghatározza a piaci értékkülönbözetet, ami a futamidő alatt amortizálásra kerül a kamat eredménybe.

2017.12.31-én az NHP refinanszírozási állomány 81.435 millió Ft volt (2016.12.31-én 92.448 millió forint NHP refinanszírozási állománnyal rendelkezett a csoport).

Magyar Nemzeti Bank „Piaci Hitelprogram”:

2016-ban a Magyar Nemzeti Bank a hitelezési kockázatok csökkentése és a gazdasági növekedés kkv-hitelezésen keresztüli dinamizálása érdekében elindította a bankok piaci hitelezésre való átállását segítő Piaci Hitelprogramot (PHP). A PHP részeként az MNB bevezetett a hitelezési aktivitáshoz kötött kamatcsere ügyletet, amely a bankok kkv-hitelezésből adódó kamatkockázatának kezelésén, jegybank általi részleges átvállalásán keresztül ösztönözheti a hitelezési aktivitást.

A Bank a programban keretében 40.000 millió forint értékben kötött kamatcsere ügyletet az MNB-vel, mellyel 10.000 millió forintnyi új KKV-nak történő hitelkihelyezést vállalt. A Bank a program keretében tett vállalását teljesítette.

A Bank az ügyletekkel kapcsolatban az NHP ügyleteknél említett előírás szerint 1.407 millió forint kezdeti valós érték különbözetet határolt el, melyből a tárgyévben – a sikeres teljesítés eredményeképpen 458 millió forintot (2016-ban 414 millió forintot) a derivatív ügyletekből származó eredmény eredmény sorokon számolt el.

A kezdeti valósérték meghatározásának alapja a tender zárulásának időpontjában érvényes piaci 'bid ár' alapján képzett hozamgörbével diszkontált jelenérték. A nem piaci kamatozás egyértelmű bizonyítéka a jelentős kezdeti

valósérték különbözet a hasonló kondícióval rendelkező, de piaci kamatozású források költsége és a program keretében kapott forrás ár különbözete.

Hitelezési veszteségekre képzett értékvesztés

A 2017. december 31-i és a 2016. december 31-i állapot szerinti értékvesztés-állomány változását az alábbi táblázat tartalmazza:

<i>Egyedi értékvesztés ügyfelekkel szembeni követelésekre (millió Ft)</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Nyitó állomány január 1-jén	85.425	152.542
Tárgyévben elszámolt értékvesztés:	-8.920	4.520
Képzés	14.076	19.588
Feloldás	-22.996	-15.068
Árfolyamváltozás hatása	-158	-157
Felhasználás eladásra, leírásra	-34.110	-71.126
Konszolidációs kör változása	0	-354
Záró állomány december 31-én	42.237	85.425
 <i>Portfólió alapon képzett értékvesztés ügyfelekkel szembeni követelésekre (millió Ft)</i>	 <u>2017</u>	 <u>2016</u>
Nyitó állomány január 1-jén	13.116	13.508
Tárgyévben elszámolt értékvesztés:	-1.669	-135
Képzés	2.972	6.544
Feloldás	-4.641	-6.679
Árfolyamváltozás hatása	-56	-28
Felhasználás eladásra, leírásra	-110	-199
Konszolidációs kör változása	0	-30
Záró állomány december 31-én	11.281	13.116

2017-ban a halmozott értékvesztés miatti veszteség 53.518 millió Ft (2016: 98.541 millió Ft), amely a bruttó kintlévőség 5,61% át teszi ki (2016: 10,55 %).

Pénzügyi lízingből származó követelések

Finanszírozási tevékenysége részeként a Csoport pénzügyi lízing ügyleteket köt lízingbe adóként. 2016. és 2017. december 31-én a Csoport bruttó lízingbefektetésének, valamint a minimális lízingfizetési követelések nettó jelenértékének levezetése a hátralévő futamidő szerinti bontásban a következő:

<u>(millió Ft)</u>	<u>2017</u>				<u>2016</u>			
	Éven belül	1 és 5 év között	5 éven túl	Összesen	Éven belül	1 és 5 év között	5 éven túl	Összesen
Bruttó lízingkövetelés	13.551	37.622	7.864	59.037	1.269	52.603	87	53.959
Meg nem szolgáltatott pénzügyi bevétel	1.174	2.377	772	4.323	143	4.928	0	5.071
Minimális lízingfizetés nettó jelenértéke	12.377	35.245	7.092	54.714	1.126	47.675	87	48.888
Behajthatatlan minimális lízingfizetésekre képzett halmozott értékvesztés	265	37	0	302	293	1.274	0	1.567
Pénzügyi lízing könyv szerinti értéke	12.112	35.208	7.092	54.412	833	46.401	87	47.321

A Lízing Csoport 2017-ben 20.145 millió Ft értékben kötött új üzletet (2016: 18.611 millió Ft).

A Lízing csoportban 2017-ben 0 Ft függő bérleti díjbevétele került elszámolásra pénzügyi bevételként (2016: 0 Ft), és a nem garantált maradványérték összege 5.416 millió forint volt (2016: 4.386 millió Ft). 2017. december 31-én a behajthatatlan minimális lízingfizetésekre és hitelfizetésekre képzett halmozott értékvesztés 302 millió Ft (2016: 1.567 millió Ft) volt. A szerződések eredeti lejáratára 1 év és 34 év között van. A szerződések változó és fix kamatozásúak, a kapcsolódó BUBOR-hoz, CHFLIBOR-hoz, EURIBOR-hoz kötött kamattal. Nincs garantált maradványérték.

18) Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök

(millió Ft)

	2017				2016			
	Bekerülési érték	Elhatárolt kamat	Nem realizált nyereség/ veszteség	Könyv szerinti érték	Bekerülési érték	Elhatárolt kamat	Nem realizált nyereség/ veszteség	Könyv szerinti érték
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok és részvények								
Államkötvények	72.731	1.710	-2.582	71.859	81.339	1.675	-827	82.187
Kincstárjegyek	19.917	293	49	20.259	24.070	153	61	24.284
Vállalati és egyéb kötvények	1.632	16	125	1.773	1.852	17	113	1.982
Banki kötvények	280	0	0	280	117	0	1	118
Részvények	918	0	-5	913	1.272	0	89	1.361
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok és részvények	95.478	2.019	-2.413	95.084	108.650	1.845	-563	109.932
Származékos ügyletek:								
<i>Kereskedési célú származékos ügyletek:</i>								
Deviza swap	363	-40	2.226	2.549	388	57	4.141	4.586
Deviza forward	0	0	1.421	1.421	0	0	4.642	4.642
Deviza futures	0	0	1.131	1.131	0	0	1.492	1.492
Deviza opció	0	0	1.027	1.027	0	0	1.630	1.630
Kamatláb származékos ügyletek	0	3.237	13.816	17.053	0	3.786	11.781	15.567
Kereskedési célú származékos ügyletek	363	3.197	19.621	23.181	388	3.843	23.686	27.917
<i>Fedezeti célú származékos ügyletek:</i>								
Deviza swap	134	20	91	245	1.771	-37	1.351	3.085
<i>Ebből: cash-flow fedezeti kétdevizás kamatswap</i>	<i>46</i>	<i>1</i>	<i>-22</i>	<i>25</i>	<i>0</i>	<i>3</i>	<i>430</i>	<i>433</i>
Kamatláb származékos ügyletek	0	2.269	6.545	8.814	0	3.880	7.985	11.865
<i>Ebből: cash-flow fedezeti kamatswap</i>	<i>0</i>	<i>57</i>	<i>732</i>	<i>789</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Ebből: valósérték-fedezeti kamatswap</i>	<i>0</i>	<i>227</i>	<i>1.232</i>	<i>1.459</i>	<i>0</i>	<i>375</i>	<i>1.636</i>	<i>2.011</i>
Fedezeti célú származékos ügyletek	134	2.289	6.636	9.059	1.771	3.843	9.336	14.950
Származékos ügyletek összesen	497	5.486	26.257	32.240	2.159	7.686	33.022	42.867
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök összesen	95.975	7.505	23.844	127.324	110.809	9.531	32.459	152.799

A 2017-ben beszerzett új államkötvényeket és kincstárjegyeket a Bank az Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök között mutatja ki, kivéve az értékesíthető értékpapírok esetében, melynek valós érték változása az egyéb átfogó jövedelemben kerül megjelenítésre.

A Csoport minősített fedezeti kapcsolatban meg nem jelölt egyéb származékos termékeket használ deviza-, kamatláb- és részvénypiaci kockázati kitétségei kezeléséhez. Az alkalmazott instrumentumok kamatlábswapok, kétdevizás kamatlábswapok, határidős ügyletek és opciók. Ezeknek az ügyleteknek a valós értékét a fenti táblázat mutatja.

19) Értékpapír-befektetések

A Csoport kötelezettségei fedezetére 2017-ben, illetve 2016-ban nem adott biztosítékba az értékpapír-befektetésekből.

2017-ben az értékesíthető értékpapírokkal kapcsolatban 1.374 millió forint nyereséget számolt el a Csoport az átfogó jövedelemkimutatásban (2016: 3.671 millió forint nyereséget), és 63 millió forint ráfordítás került átsorolásra az átfogó jövedelemből az eredménybe (2016: 1.315 millió forint bevétel).

2017-ben csoport szinten addicionális limit került elfogadásra az értékesíthető értékpapírok esetében, ennek következtében jelentősen nőtt a banki és az államkötvények állománya.

A lejáratig tartandó befektetések közül 2017-ben egy alkalommal került sor értékesítésre, amelyek a nem jelentős nagyságrend, a lejáráthoz közeli tranzakciós dátum és az alacsony piaci értékelési különbözet miatt nem minősültek szennyezésnek az IAS 39.9 alapján.

<i>(millió Ft)</i>										
Értékesíthető értékpapírok	<u>2017</u>					<u>2016</u>				
	Bekerülési érték	Elhatárolt kamat	Nem realizált nyereség/vesztés	Diszkont/Prémium	Könyv szerinti érték	Bekerülési érték	Elhatárolt kamat	Nem realizált nyereség/vesztés	Diszkont/Prémium	Könyv szerinti érték
Banki kötvények	169.171	233	1.147	-59	170.492	70.007	56	451	-44	70.470
Befektetési jegyek	652	0	33	0	685	650	0	35	0	685
Államkötvények	201.639	3.928	4.505	-7.730	202.342	136.619	3.102	3.054	-3.557	139.218
Kincstárjegyek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	371.462	4.161	5.685	-7.789	373.519	207.276	3.158	3.540	-3.601	210.373
Lejáratig tartandó értékpapírok										
	Bekerülési érték	Elhatárolt kamat	Diszkont / Prémium	Érték-vesztés	Könyv szerinti érték	Bekerülési érték	Elhatárolt kamat	Diszkont / Prémium	Érték-vesztés	Könyv szerinti érték
Vállalati és egyéb kötvények	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Államkötvények	133.844	1.791	-3.585	0	132.050	148.201	2.548	-1.437	0	149.312
Banki kötvények	60.000	3	0	0	60.047	60.000	47	0	0	60.047
	193.844	1.794	-3.585	0	192.053	208.201	2.595	-1.437	0	209.359

20) Befektetések**Befektetések kapcsolt vállalkozásokban**

A Bank 2014-ben értékesítette társult vállalkozásában lévő részesedését, így azóta nem rendelkezik a konszolidálásba tökemódszerrel bevonandó kapcsolt vállalkozással.

Befektetések nem jegyzett értékpapírokban

<u>(millió Ft)</u>	<u>2017</u>	
	Tulajdoni hányad	Könyv szerinti érték
RC Gazdasági és Adótanácsadó Zrt.	20,00%	4
Garantiqa Hitelgarancia Zrt.	0,19%	15
SWIFT	0,02%	13
VISA	0,03%	535
CF Pharma	13,19%	15
Pannon Lúd Kft.	0,89%	5
	-	587

<u>(millió Ft)</u>	<u>2016</u>	
	Tulajdoni hányad	Könyv szerinti érték
RC Gazdasági és Adótanácsadó Zrt.	20,00%	4
Garantiqa Hitelgarancia Zrt.	0,19%	15
SWIFT	0,02%	10
VISA Inc.	0,03%	391
CF Pharma	13,19%	15
Pannon Lúd Kft.	0,89%	5
	-	440

A Bank 2015-ben Visa Europe részvénnel rendelkezett, melyet 1.316 millió Ft-on mutatott ki. 2016-ban a VISA Inc. megvásárolta a VISA Europe-t. A tranzakció során a Bank a korábbi VISA Europe részvényért cserébe kapott VISA Inc. részvényeket, készpénzt, illetve az üzlet lezárásának negyedik évfordulóján az addig elért nyereség függvényében további készpénzre tehet szert. A VISA Europe-hoz kapcsolódó, korábban tőkében elszámolt értékelési különbözet a tőkéből kikerült és 2016-ban realizált nyereségként került kimutatásra. (lásd a 10-es megjegyzést)

21) Tárgyi eszközök

Saját használatú ingatlanok

<u>2017</u> <u>(millió Ft)</u>	Bruttó könyv szerinti érték 2017. január 1.	Növeke- dés	Csökke- nés	Ebből Értékvesztés	Bruttó könyv szerinti érték 2017. december 31.	Értécsökkenés nyitó egyenleg 2017. január 1.	Tárgy- időszaki értécsök- kenés	Csökke- nés	Ebből Értékvesztés	Értécsök- kenés záró egyenleg	Könyv szerinti érték 2017. január 1.	Könyv szerinti érték 2017. december 31.
Ingatlanok	11.196	235	313	290	11.118	7.063	737	298	216	7.502	4.133	3.616
Saját tulajdon	346	0	0	0	346	168	2	0	216	170	178	176
Bérlemény	10.850	235	313	290	10.772	6.895	735	298	0	7.332	3.955	3.440
Gépek	999	0	0	0	999	434	0	0	119	434	565	565
Berendezés	26.336	1.012	881	121	26.467	15.098	1.446	493	0	16.051	11.238	10.416
Összesen	38.531	1.247	1.194	411	38.584	22.595	2.183	791	335	23.987	15.936	14.597

<u>2016</u> <u>(millió Ft)</u>	Bruttó könyv szerinti érték 2016. január 1.	Növeke- dés	Csökke- nés	Ebből Értékvesztés	Bruttó könyv szerinti érték 2016. december 31.	Értécsökkenés nyitó egyenleg 2016. január 1.	Tárgy- időszaki értécsök- kenés	Csökke- nés	Ebből Értékvesztés	Értécsök- kenés záró egyenleg	Könyv szerinti érték 2016. január 1.	Könyv szerinti érték 2016. december 31.
Ingatlanok	11.886	253	943	360	11.196	7.040	402	379	220	7.063	4.846	4.133
Saját tulajdon	346	0	0	0	346	153	15	0	0	168	193	178
Bérlemény	11.540	253	943	360	10.850	6.887	387	379	220	6.895	4.653	3.955
Gépek	1.038	35	74	0	999	350	84	0	0	434	688	565
Berendezés	27.162	761	1.587	250	26.336	15.361	1.273	1.536	242	15.098	11.801	11.238
Összesen	40.086	1.049	2.604	610	38.531	22.751	1.759	1.915	462	22.595	17.335	15.936

22) Immateriális javak

<u>2017</u> <u>(millió Ft)</u>	Bruttó könyv szerinti érték 2017. január 1.	Növeke- dés	Csökke- nés	Ebből Értékvesztés	Bruttó könyv szerinti érték 2017. december 31.	Értéksök- kenés nyitó egyenleg 2017. január 1.	Tárgy- időszaki értéksök- kenés	Csökke- nés	Ebből Értékvesztés	Értéksök- kenés záró egyenleg	Könyv szerinti érték 2017. január 1.	Könyv szerinti érték 2017. december 31.
Szoftver	41.000	4.545	1.173	1.166	44.372	28.277	3.639	1.136	348	30.780	12.723	13.592
Egyéb	516	0	221	83	295	257	39	116	72	180	259	115
	41.516	4.545	1.394	1.249	44.667	28.534	3.678	1.252	420	30.960	12.982	13.707

<u>2016</u> <u>(millió Ft)</u>	Bruttó könyv szerinti érték 2016. január 1.	Növeke- dés	Csökke- nés	Ebből Értékvesztés	Bruttó könyv szerinti érték 2016. december 31.	Értéksök- kenés nyitó egyenleg 2016. január 1.	Tárgy- időszaki értéksök- kenés	Csökke- nés	Ebből Értékvesztés	Értéksök- kenés záró egyenleg	Könyv szerinti érték 2016. január 1.	Könyv szerinti érték 2016. december 31.
Szoftver	39.308	2.928	1.236	8	41.000	26.748	2.757	1.228	8	28.277	12.560	12.723
Egyéb	368	662	514	0	516	275	422	440	0	257	93	259
	39.676	3.590	1.750	8	41.516	27.023	3.179	1.668	8	28.534	12.653	12.982

23) Goodwill

A Csoport 2017-ben és 2016-ban is 1.048 millió Ft goodwillt mutatott ki könyveiben. Ebből a Raiffeisen Befektetési Alapkezelő Zrt-hez 1.023 millió Ft, a Raiffeisen Autó Lízing Kft-hez 13 millió Ft és az SCT Kárász utca Kft-hez pedig 12 millió Ft üzleti vagy cégtérték kapcsolódott.

2017-ben és 2016-ban nem keletkezett új goodwill és értékvesztés sem lett elszámolva az üzleti vagy cégtértekre vonatkozóan.

24) Operatív lízing

Operatív lízing, ahol a Csoport a lízingbe vevő

A fel nem mondható operatív lízingből származó fizetendő bérleti díjak:

<i>(millió Ft)</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
1 éven belül	3.091	3.575
1-5 év között	11.105	14.301
5 éven túl	405	382
Összesen	14.601	18.258

A Bank operatív lízing keretében ingatlanokat vesz bérbe. A bérleti szerződések operatív lízingnek minősülnek, mert az ingatlanokkal kapcsolatos kockázatok nem kerültek átadásra a Bank részére. A Banknak nincsenek visszlízing ügyletei.

A szerződések jelentős része 3 vagy 5 éves bérleti idővel rendelkezik, melyek esetében 3, illetve 5 éves hosszabbítási opció került rögzítésre. Az ennél rövidebb bérleti idővel rendelkező szerződések esetében 1 vagy 2 éves hosszabbítási opció került rögzítésre. A határozatlan idejű szerződések 1 év felmondási idővel rendelkeznek.

A 2017-es évben a Csoport 6.413 millió Ft (2016: 3.967 millió Ft) ráfordítást számolt el operatív lízinggel kapcsolatban az eredményben.

25) Egyéb eszközök

<i>(millió Ft)</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Egyéb adókövetelések	248	2.136
Befektetési szolgáltatásból származó egyéb követelések	7.177	24.171
Elhatárolások	1.917	4.448
Készletek	1.469	2.192
Folyamatban lévő lízingberuházás	0	1.368
Követelés fejében átvett ingatlanok	1.262	574
Egyéb	207	250
Valuta vétellel, eladással kapcsolatos követelés	4.842	2.397
Értékpapír eladással kapcsolatos követelések	0	121
Vevőkövetelések	52	165
Egyéb	1.459	609
Egyéb eszközök	17.164	36.239
<i>Ebből: értékvesztés</i>	<i>1.740</i>	<i>1.740</i>
<i>Egyedileg képzett értékvesztés</i>		
Nyitó állomány január 1-jén	1.740	1.964
Tárgyévben elszámolt értékvesztés:	76	46
Képzés	89	127
Feloldás	-13	-81
Árfolyamváltozás hatása	0	-63
Felhasználás eladásra, leírásra	-76	-105
Konszolidációs kör változása	0	-102
Záró állomány december 31-én	1.740	1.740

A Bank a készletek között tartja nyilván a követelés fejében átvett ingatlanokat, melyeknek nettó könyv szerinti értéke 1.262 millió forint volt 2017-ben (2016: 574 millió Ft).

2016-ban a készletek jelentős részét a Raiffeisen Corporate Lízing Zrt. folyamatban lévő lízingberuházásai teszik ki 1.368 millió forint összegben.

A Befektetési szolgáltatásból származó egyéb követelések sor főként elszámolóházzal szembeni követeléseket és repó ügyletekből származó követeléseket tartalmaz.

2017-ben valutaváltókkal szembeni követelések visszamenőlegesen átsorolásra került az egyéb eszközök közül a készpénz és készpénz-egyenértékesek közé.

26) Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek

(millió Ft)	<u>2017</u>				<u>2016</u>			
	Bekerülési érték	Elhatárolt kamat	Nem realizált nyereség/veszteség	Könyv szerinti érték	Bekerülési érték	Elhatárolt kamat	Nem realizált nyereség/veszteség	Könyv szerinti érték
<i>Kereskedési célú származékos ügyletek</i>								
Deviza swapok	363	-40	2.724	3.047	388	57	4.074	4.519
Deviza forwardok	0	0	1.031	1.031	0	0	3.955	3.955
Short pozíciók	1.596	0	0	1.596	0	0	0	0
Deviza futures	0	0	686	686	0	0	1.559	1.559
Deviza opciók	0	0	995	995	0	0	1.367	1.367
Kamatláb derivatívák	0	3.009	14.084	17.093	0	3.330	11.569	14.899
Kereskedési célú származékos ügyletek összesen	1.959	2.969	19.520	24.448	388	3.387	22.524	26.299
<i>Fedezeti célú származékos ügyletek</i>								
Deviza swapok	580	142	2.778	3.500	2.961	293	5.042	8.296
<i>Ebből: cash-flow fedezeti kétdevizás kamatswap</i>	<i>-13</i>	<i>13</i>	<i>533</i>	<i>533</i>	<i>63</i>	<i>691</i>	<i>8</i>	<i>762</i>
Kamatláb derivatívák	0	1.753	6.684	8.437	0	2.182	5.680	7.862
<i>Ebből: cash-flow fedezeti kamatswap</i>	<i>0</i>	<i>-2</i>	<i>497</i>	<i>495</i>	<i>0</i>	<i>416</i>	<i>3</i>	<i>419</i>
<i>Ebből: valósérték-fedezeti kamatswap</i>	<i>0</i>	<i>43</i>	<i>628</i>	<i>671</i>	<i>0</i>	<i>280</i>	<i>9</i>	<i>289</i>
Fedezeti célú származékos ügyletek összesen	580	1.895	9.462	11.937	2.961	2.475	10.722	16.158
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek összesen	2.539	4.864	28.982	36.385	3.349	5.862	33.246	42.457

A Csoport minősített fedezeti kapcsolatban meg nem jelölt egyéb származékos termékeket használ deviza-, kamatláb- és részvénytőzsi kockázati kitettségei kezeléséhez. Az alkalmazott instrumentumok kamatlábswapok, kétdevizás kamatlábswapok, határidős ügyletek és opciók. Ezeknek az ügyleteknek a valós értékét a fenti táblázat mutatja.

27) Bankbetétek

<u>2017</u> <i>(millió Ft)</i>	<u>Éven belül</u>		<u>Éven túl</u>		<u>Összesen</u>
	HUF	Deviza	HUF	Deviza	
Devizabelső	6.944	42.817	77.023	111.781	238.565
Devizakülső	39.875	2.266	0	7.513	49.654
	46.819	45.083	77.023	119.294	288.219

<u>2016</u> <i>(millió Ft)</i>	<u>Éven belül</u>		<u>Éven túl</u>		<u>Összesen</u>
	HUF	Deviza	HUF	Deviza	
Devizabelső	27.698	37.913	67.622	101.547	234.780
Devizakülső	18.232	3.057	0	7.713	29.002
	45.930	40.970	67.622	109.260	263.782

A bankbetétek állományában az előző évi csökkenéshez képest most nagyobb növekedés látható, mely elsősorban a devizabetétek állományának növekedéséből fakad.

28) Ügyfélbetétek

<u>2017</u> <i>(millió Ft)</i>	<u>Éven belül</u>		<u>Éven túl</u>		<u>Összesen</u>
	HUF	Deviza	HUF	Deviza	
Devizabelső	1.005.474	424.764	7.697	981	1.438.916
Devizakülső	24.743	37.317	1	193	62.254
	1.030.217	462.081	7.698	1.174	1.501.170

<u>2016</u> <i>(millió Ft)</i>	<u>Éven belül</u>		<u>Éven túl</u>		<u>Összesen</u>
	HUF	Deviza	HUF	Deviza	
Devizabelső	859.004	387.727	11.856	1.241	1.259.828
Devizakülső	20.334	45.150	6	36	65.526
	879.338	432.877	11.862	1.277	1.325.354

Az ügyfélbetétek állománya is nőtt az előző évhez képest, főleg az éven belüli HUF állományoknál figyelhető meg az állomány bővülése.

29) Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok

2017 (millió forint)	0-3 hó		3-12 hó		1-5 év		5 éven túl		Total	
Kamatozás típusa	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték
autocallable	0	0	0	0	1.000	1.000	0	0	1.000	1.000
fix	0	0	3.051	3.798	12.970	14.471	930	1.049	16.951	19.318
indexált	0	0	1.324	1.339	0	0	0	0	1.324	1.339
változó	0	0	0	0	620	652	0	0	620	652
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	0	0	4.375	5.137	14.590	16.123	930	1.049	19.895	22.309

2017 (millió forint)	0-3 hó		3-12 hó		1-5 év		5 éven túl		Total	
Kamatozás típusa	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték
autocallable	0	0	0	0	645	651	0	0	645	651
fix	0	0	78	102	2.713	3.115	203	244	2.994	3.461
indexált	0	0	477	483	0	0	0	0	477	483
változó	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Visszavásárolt saját kötvények	0	0	555	585	3.358	3.766	203	244	4.116	4.595
Nettó hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	0	0	3.820	4.552	11.232	12.357	727	805	15.779	17.714

2016 (millió forint)	0-3 hó		3-12 hó		1-5 év		5 éven túl		Total	
Kamatozás típusa	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték
autocallable	0	0	0	0	2.500	2.500	0	0	2.500	2.500
fix	2.933	3.030	6.587	8.301	16.027	17.856	930	982	26.477	30.169
indexált	8.500	8.963	3.000	3.034	1.324	1.338	0	0	12.824	13.335
változó	311	313	0	0	622	645	0	0	933	958
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	11.744	12.306	9.587	11.335	20.473	22.339	930	982	42.734	46.962

2016 (millió forint)	0-3 hó		3-12 hó		1-5 év		5 éven túl		Total	
Kamatozás típusa	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték
autocallable	0	0	0	0	1.446	1.502	0	0	1.446	1.502
fix	34	35	60	89	2.188	2.513	153	168	2.435	2.805
indexált	2.077	2.196	1.216	1.231	478	484	0	0	3.771	3.911
változó	3	3	0	0	0	0	0	0	3	3
Visszavásárolt saját kötvények	2.114	2.234	1.276	1.320	4.112	4.499	153	168	7.655	8.221
Nettó hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	9.630	10.072	8.311	10.015	16.361	17.840	777	814	35.079	38.741

30) Hátrasorolt kötelezettségek

<u>2017</u>						
Kölcsönnyújtó	Felvét dátuma	Összeg eredeti devizában (millió)	Deviza-nem	Kamat-láb	Lejárat	Könyv szerinti érték (millió Ft)
Raiffeisen Bank International AG	2017.12.29	25	EUR	5,35%	2024.12.31	7.821
Raiffeisen Bank International AG	2017.12.29	25	EUR	5,35%	2024.12.31	7.821
Raiffeisen Bank International AG	2017.12.29	40	EUR	5,50%	2024.12.31	12.531
Raiffeisen Bank International AG	2017.12.29	20	EUR	5,42%	2024.12.31	6.299
Raiffeisen Bank International AG	2017.12.29	30	EUR	5,56%	2024.12.31	9.309
Hátrasorolt kötelezettségek						43.781

<u>2016</u>						
Kölcsönnyújtó	Felvét dátuma	Összeg eredeti devizában (millió)	Deviza-nem	Kamat-láb	Lejárat	Könyv szerinti érték (millió Ft)
Raiffeisen Bank International AG	2008.06.27	30	EUR	2,96%	2020.06.30	9.332
Raiffeisen Bank International AG	2013.12.23	20	EUR	5,80%	2021.05.03	6.318
Raiffeisen Bank International AG	2014.01.30	20	EUR	5,80%	2021.07.30	6.282
Raiffeisen Bank International AG	2014.01.30	40	EUR	5,80%	2021.07.30	12.565
Raiffeisen Bank International AG	2014.02.07	25	EUR	5,77%	2021.02.08	7.844
Raiffeisen Bank International AG	2014.02.07	25	EUR	5,77%	2021.02.08	7.844
Raiffeisen Bank International AG	2014.02.07	20	EUR	5,77%	2021.02.08	6.275
Raiffeisen Bank International AG	2014.02.07	10	EUR	5,77%	2021.02.08	3.138
Hátrasorolt kötelezettségek						59.598

Ezek a hitelfelvételek a Csoport közvetlen, feltétlen és külön biztosíték nélküli kötelezettségei, amelyek a Csoport egyéb betéteseivel, illetve hitelezőivel szembeni kötelezettségekhez képest hátrasoroltak.

31) Egyéb kötelezettségek

(millió Ft)	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Fizetendő egyéb adók	2.955	3.722
Giro, postai klíring számlák, úton lévő pénzeszközök	197	197
Szállítók	2.395	2.885
Befektetési szolgáltatásból származó kötelezettségek	63.624	66.600
Elhatárolások	6.731	6.863
Értékpapír ügyletekből származó kötelezettségek	841	382
Egyéb ügyletekkel kapcsolatos kötelezettségek	1.574	1.947
Egyéb	-316	2.048
Egyéb kötelezettségek	78.001	84.644

A Befektetési szolgáltatásból származó kötelezettségek soron főleg a repó ügyletekből származó kötelezettségek és az ügyletekkel szembeni befektetési szolgáltatásból származó kötelezettségek szerepelnek.

32) Céltartalékok

<u>2017 (millió Ft)</u>	Nyitó állomány	Konszolidációs kör változása	Tárgyévi céltartalék- képzés	Tárgyévi visszairás	Tárgyévi felhasználás	Átértékelés hatása	Záró állomány
Garanciák, egyéb függő kötelezettségek után	1.745		1.568	-350	0	-2	2.961
Peres kötelezettségekre	1.198		757	-987	0	-78	890
Ki nem vett szabadságra képzett céltartalék	420		0	-9	0	0	411
Részvényprogramra képzett céltartalék	86		6	0	-50	1	43
Bérjellegű költségekre	0		0	0	0	0	0
Folyamatban lévő hatósági vizsgálatra és bírságra	139		694	-139	0	0	694
Bérleti díjból eredő veszteségre	322		2.693	0	-262	1	2.754
Kúria tv. Szerinti kifizetésre	0		0	0	0	0	0
Egyéb céltartalék	1.182		165	-66	-1	0	1.280
Céltartalékok összesen	5.092	0	5.883	-1.551	-313	-78	9.033

<u>2016 (millió Ft)</u>	Nyitó állomány	Konszolidációs kör változása	Tárgyévi céltartalék- képzés	Tárgyévi visszairás	Tárgyévi felhasználás	Átértékelés hatása	Záró állomány
Garanciák, egyéb függő kötelezettségek után	3.124	0	615	-1.993	0	-1	1.745
Peres kötelezettségekre	1.908	-24	103	-789	0	0	1.198
Ki nem vett szabadságra képzett céltartalék	359	0	61	0	0	0	420
Részvényprogramra képzett céltartalék	97	0	19	-30	0	0	86
Bérjellegű költségekre	269	0	0	0	-269	0	0
Folyamatban lévő hatósági vizsgálatra és bírságra	327	0	0	0	-188	0	139
Bérleti díjból eredő veszteségre	1.501	0	0	0	-1.179	0	322
Kúria tv. Szerinti kifizetésre	2.255	-35	0	-2.185	-35	0	0
Egyéb céltartalék	1.205	-141	138	-20	0	0	1.182
Céltartalékok összesen	11.045	-200	936	-5.017	-1.671	-1	5.092

A céltartalékok 2017-ben jelentősen növekedtek, elsősorban a bérleti díjból eredő veszteségre képzett összegnek, illetve a lakossági eladott hitelfortfólió garanciavállalásának köszönhetően. A bérleti díjból származó veszteségre képzett céltartalék a mérlegfordulónap utáni események (47. kiegészítő megjegyzés) részen kerül részletesen kifejtésre.

33) Értékesítésre tartott eszközök és kötelezettségek, valamint megszűnt tevékenységek

A Csoport nem rendelkezik értékesítésre tartott eszközökkel és kötelezettségekkel, illetve nem volt jelentős megszűnt tevékenysége sem 2017-ben, sem 2016-ban.

34) Jegyzett tőke

2017. december 31-én és 2016. december 31-én a Csoport részvényesi struktúrája az alábbi volt:

<i>2017 (millió Ft)</i>				
Tulajdonosok	Részvény típus	Részvények darabszáma	%	Összesen (millió forint)
Raiffeisen-RBHU Holding GmbH	Törzsrészvény	5.000.009	100,00	50.000
Raiffeisen-RBHU Holding GmbH	Elsőbbségi részvény	0	0,00	0
Összesen				50.000

<i>2016 (millió Ft)</i>				
Tulajdonosok	Részvény típus	Részvények darabszáma	%	Összesen (millió forint)
Raiffeisen-RBHU Holding GmbH	Törzsrészvény	5.000.009	100,00	50.000
Raiffeisen-RBHU Holding GmbH	Elsőbbségi részvény	0	0,00	0
Összesen				50.000

A Csoport jóváhagyott, kibocsátott és befizetett jegyzett tőkéje 10.000 Ft névértékű törzsrészvényekből áll.

Az alaptőke nem változott a beszámolóban bemutatott időszakban.

2017. és 2016. december 31-én a Csoport nem rendelkezett visszavásárolt saját részvénnel.

Míg a 2016-os eredményből nem történt, a 2017-es eredmény alapján lesz osztalékfizetés. (lásd A 46. számú kiegészítő megjegyzést)

35) Egyéb tartalékok***Tőketartalék***

A Tulajdonos által a jegyzett tőkén felül, a tranzakciós költségek levonása után a Bank rendelkezésére bocsátott összeg a tőketartalékba kerül elhelyezésre. Tekintettel arra, hogy a korábbi évek tőkekibocsátásakor jelentős összegű pozitív tőketartalék halmozódott fel, miközben az eredménytartalék egyenlege negatív volt, a tulajdonos úgy döntött, hogy 2017-ben 176.649 millió Ft összegű tőketartalékot helyez át eredménytartalékba. Ehhez az MNB engedélyét a Bank 2017 áprilisában megkapta.

Általános tartalék

A 2013. évi CCXXXVII. törvény 38. fejezet 83.§ és a 2015. évi CLXXVIII. törvény 40.§ alapján a hitelintézet az adózott nettó eredmény 10 %-át köteles általános tartalékba helyezni. Ennek alapján a felhalmozott eredmény elkülönítéseként 2017-ben 2.854 millió Ft (2016: 1.805 millió Ft) összegben megtörtént a tartalékképzés.

Értékelés tartalék

A valós értékelés tartaléka az értékesíthető befektetések valós értékének halmozott nettó változását tartalmazza, amíg a befektetést nem vezet ki, vagy nem válik értékvesztetté. Itt jelenik meg továbbá a cash-flow fedezeti elszámolásba bevont fedezeti ügyletek nyereségének vagy veszteségének hatékony része.

36) Mérlegben felhalmozott eredmény

Az adott és a korábbi üzleti évek fel nem osztott nyereségeit és veszteségeit foglalja magában.

37) Kisebbségi részesedés

Miután a Bank egykori leányvállalatának, a Raiffeisen Lízing Zrt.-nek tevékenységét a Raiffeisen Corporate Lízing Zrt. átvette, a Raiffeisen Lízing Zrt. eladásra került, így a Csoportban megszűnt a kisebbségi részesedés.

38) Egyéb átfogó jövedelemkimutatás

A Csoport jelenleg az IAS39 szerint az egyéb átfogó jövedelemkimutatásban csak olyan bevétel- és ráfordítástételeket mutat ki, amelyek későbbi megjelenítése az eredményben lesz várható.

39) Halasztott adókövetelés és -kötelezettség

Halasztott adókövetelést és -kötelezettséget a Csoport az alábbi tételekkel kapcsolatban számolt el:

<i>(millió Ft)</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Halasztott adókövetelés	1.293	0
Halasztott adókötelezettség	361	35
Nettó halasztott adó	932	-35

<i>(millió Ft)</i>	<u>2017</u>			<u>2016</u>		
	<u>Eszkö- zök</u>	<u>Kötelezett- ségek</u>	<u>Nettó érték</u>	<u>Eszkö- zök</u>	<u>Kötelezett- ségek</u>	<u>Nettó érték</u>
Készpénz és készpénz-egyenértékesek	0	0	0	0	0	0
Bankközi kihelyezések	0	0	0	0	0	0
Hitelállomány	0	0	0	0	748	-748
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	0	31	-31	13	0	13
Értékesíthető értékpapírok	0	430	-430	0	60	-60
Befektetések kapcsolt vállalkozásokban	0	0	0	0	48	-48
Befektetések nem jegyzett értékpapírokban	0	0	0	4	0	4
Tárgyi eszközök	0	76	-76	0	56	-56
Immateriális javak	0	0	0	0	3	-3
Ügyfélbetétek	0	0	0	3	0	3
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	0	0	0	0	10	-10
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	100	0	100	0	0	0
Céltartalékok	694	0	694	448	0	448
Egyéb tételek	11	0	11	207	315	-108
Jövőben felhasználható negatív adóalap	664	0	664	530	0	530
Nettózás	-176	-176	0			
Nettó halasztott adókövetelés (-kötelezettség)	1.293	361	932	1.205	1.240	-35

2017-ben 1.293 millió forint halasztott adókövetelés került felvételre, melyből 629 millió Ft a társasági adó alapját módosító, átmeneti különbségeket okozó visszaforduló tételek miatt került megképzésre, valamint 664 millió Ft, mely a korábbi évekről hozott elhatárolt veszteségek egyenlegéből várhatóan a jövőben felhasználható lesz a Bank megítélése szerint. Továbbá 361 millió forint halasztott adókötelezettség került felvételre, mely az értékesíthető pénzügyi eszközök valós értékének, valamint a cash flow fedezeti ügyletek valós értékének az egyéb átfogó eredményben elszámolt összegére lett megképezve (2016-ban 35 millió forint halasztott adókötelezettség került felvételre).

2017-ban a Bank 196.501 millió Ft összegű jövőben várhatóan fel nem használható negatív adóalappal rendelkezik. A Bank 2016-ban 221.348 millió Ft fel nem használt negatív adóalappal rendelkezett, melyre halasztott adó eszköz nem került felvételre, mivel nem volt valószínűsíthető, hogy elegendő pozitív adóalap áll majd rendelkezésre, amellyel szemben fel tudta volna használni a levonható átmeneti különbözetet. A 2015. január 1-ét megelőzően keletkezett elhatárolt veszteséget utoljára a 2025. adóévben, a 2015. január 1-ét követően keletkezett veszteségeket 5 évig lehet felhasználni.

Változások a halasztott adó egyenlegében:

2017 (millió forint)	Nettó érték január 1.	Eredmény ben elszámolt	Egyéb átfogó jövedelem ben elszámolt	Nettó érték december 31.	Halasztott adókövetel ések december 31.	Halasztott adókötelez ettségek december 31.
Hitelállomány	-32	32	0	0	0	0
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	-32	0	-31	-31	0	-31
Értékesíthető értékpapírok	-3	0	-427	-430	0	-430
Tárgyi eszközök	0	-76	0	-76	0	-76
Egyéb eszközök	0	11	0	11	11	0
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	0	0	100	100	100	0
Céltartalékok	0	694	0	694	694	0
Jövőben felhasználható negatív adóalap	0	664	0	664	664	0
Nettó halasztott adókövetelés (- kötelezettség) nettózás előtt	-35	1.325	-358	932	1.469	-537
Nettózás					-176	176
Nettó halasztott adókövetelés (- kötelezettség)	-35	1.325	-358	932	1.293	-361

2016 (millió forint)	Nettó érték január 1.	Eredmény ben elszámolt	Egyéb átfogó jövedelem ben elszámolt	Konszolid ációs kör változása	Nettó érték december 31.	Halasztott adókövetel ések december 31.	Halasztott adókötelez ettségek december 31.
Hitelállomány	-121	-4	0	93	-32	0	-32
Értékesíthető értékpapírok	-2	0	-1	0	-3	0	-3
Nettó halasztott adókövetelés (-kötelezettség)	-123	-4	-1	93	-35	0	-35

40) Független és jövőbeni kötelezettségek

A Csoport a hitelnyújtásra vonatkozó jövőbeni kötelezettségvállalásokkal rendelkezik, ügyfelei részére folyószámla- és egyéb hitelkereteket biztosít.

A Csoport garanciákat és akkreditíveket is nyújt ügyfelei számára, hogy a harmadik fél felé garantálja az ügyfelek teljesítését.

A független és jövőbeni kötelezettségek szerződés szerinti összegét az alábbi táblázat tartalmazza kategóriák szerinti bontásban. A táblázatban szereplő adatok a kötelezettségvállalások teljes összegét mutatják. A garanciák és akkreditívek esetében a bemutatott összeg azt a maximális veszteséget jelzi, amit a Csoport a mérleg fordulónapján számolna el, amennyiben a felek nem teljesítenék a szerződésben vállalt kötelezettségeket.

<i>(millió Ft)</i>	2017	2016
<i>Garanciák, akkreditívek, egyéb függő kötelezettségek</i>		
Importakkreditív	3.498	5.033
Exportakkreditív	0	0
Kibocsátott garanciák	119.317	114.788
Egyéb jövőbeni kötelezettségek (beleértve a pereket)	8.490	11.542
Függő kötelezettségek	131.305	131.363
<i>Kihasználatlan keretek</i>		
Kihasználatlan hitelkeretek	166.438	149.425
Kihasználatlan folyószámla-hitelkeretek	194.395	197.550
Kihasználatlan garanciakeretek	74.614	74.586
Egyéb kihasználatlan keret	11	43
Összes kihasználatlan keret	435.458	421.604
Összes függő és jövőbeni kötelezettség	566.763	552.967

A függő és jövőbeni kötelezettségvállalások mérlegen kívüli hitelezési kockázatot jelentenek, ugyanis a konszolidált pénzügyi helyzet-kimutatásban csupán a kapcsolódó díjak, jutalékok, valamint a lehetséges jövőbeni veszteségekre képzett céltartalékok jelennek meg mindaddig, amíg a kötelezettséget teljesítik vagy az le nem jár. Számos ilyen mérlegen kívüli tétel lejár anélkül, hogy részben vagy teljes egészében igénybe vennék azokat. Ebből következően az összegek nem a várható jövőbeli cash-flow-kat mutatják.

A Banknak két jelenlegi budapesti központi irodája után 1.397 millió forintos bérleti szerződésből származó kötelezettségvállalása van 2017. évre vonatkozóan a 2018-es évre (2016-ban 1.416 millió forint).

41) Becslések és mérlegelések alkalmazása

A vezetőség egyezteteti a Bank felügyelőbizottságával a Csoport kritikus számviteli politikai irányelveinek és becsléseinek kidolgozását, kiválasztását és közzétételét, valamint a politika és becslések alkalmazását.

A közzétett irányelvek és becslések a pénzügyi kockázatkezeléshez fűzött megjegyzések kiegészítését képezik (lásd a 4. számú kiegészítő megjegyzést).

A becslések bizonytalanságának fő forrásai

Hitelezési veszteségre képzett értékvesztés

Az amortizált bekerülési értéken értékelt eszközök értékvesztésének megállapítása a számviteli politikában leírtak szerint történik, lásd a 3. számú kiegészítő megjegyzést.

A teljes értékvesztés konkrét partnerkomponense az értékvesztés szempontjából egyedileg vizsgált pénzügyi eszközökre vonatkozik, és az a vezetőségnek a várhatóan befolyó jövőbeli cash-flow-k jelenértékére vonatkozó legjobb becslésén alapul. A cash-flow-k becslésekor a vezetőség mérlegeli az adott partner pénzügyi helyzetét és a mögöttes biztosítékok nettó realizálható értékét.

A csoportos alapon képzett értékvesztések a hasonló hitelkockázati jellemzőkkel rendelkező követelésállományban rejlő hitelezési veszteségeket fedezik, amennyiben objektív bizonyíték van arra, hogy a portfólió értékvesztett követeléseket tartalmaz, az egyedi értékvesztett tételek azonban még nem azonosíthatóak. A csoportos értékvesztés szükségességének meghatározásakor a vezetőség olyan tényezőket vesz figyelembe, mint a hitelminőség, a portfólióméret, a koncentrációk és gazdasági tényezők. A szükséges értékvesztés becsléséhez előfeltételek felállítására kerül sor a portfólióban rejlő veszteség modellezési módjának és a szükséges inputparamétereknek a meghatározásához, a múltbeli tapasztalatok és az aktuális gazdasági körülmények alapján. Az értékvesztés összegének pontossága a konkrét partner értékvesztésekre vonatkozó jövőbeli cash-flow-k becsléseitől és a csoportos értékvesztés meghatározása során használt modell feltevésektől és paraméterektől függ. A portfólió alapú értékvesztés havi újraszámolása szükséges annak érdekében, hogy a modell a legjobb becslést adja az értékvesztésre.

A valós érték meghatározása

Az olyan pénzügyi eszközök és kötelezettségek valós értékének meghatározásához, amelyre vonatkozóan nincs megfigyelhető piaci árfolyam, értékelési technikák használata szükséges a számviteli politikában leírtak szerint. Az olyan pénzügyi instrumentumok esetében, amelyekkel ritkán kereskednek és árfolyamuk kevésbé átlátható, a valós érték kevésbé objektív, és különböző mértékű megítéléseket igényel likviditástól, koncentrációtól, a piaci tényezők bizonytalanságától, árazási feltételezésektől és az adott instrumentumot érintő egyéb kockázatoktól függően. Lásd az alábbiakban a „Pénzügyi instrumentumok értékelése” részt.

A Csoport számviteli irányelveinek alkalmazása során használt kritikus számviteli döntések

Az alábbiak tartoznak a Csoport számviteli irányelveinek alkalmazása során hozott kritikus számviteli döntések közé:

Pénzügyi instrumentumok értékelése, valós érték hierarchia

A Csoport számviteli politikáját a valós érték meghatározására vonatkozóan a 3 h) számú kiegészítő megjegyzés tartalmazza.

A Csoport a valós érték meghatározásánál a módszerek alábbi hierarchiáját alkalmazza:

- **1. szint:** Adott eszköz és kötelezettség aktív piacon jegyzett módosítás nélküli árfolyamai.
- **2. szint:** Az inputok közvetlenül vagy közvetetten, de továbbra is megfigyelhető adatokon alapulnak, azonban az eszköz vagy kötelezettség piaci értékelésével már csak közvetettebb kapcsolatban állnak. Ilyen lehet:
 - a hasonló eszközök vagy kötelezettségek aktív piacon jegyzett árai
 - adott vagy hasonló eszköz vagy kötelezettség nem aktív piacon jegyzett árai, melyek a mérés pillanatában nem mérik megfelelően a piaci szereplők értékítéletét
 - a piacokon megfigyelhető minden egyéb, de nem árjellegű adat (azonos lejáratra vonatkozó hozamgörbék, kamatlábak, hitelkockázatok, volatilitási adatok stb.)
 - nem közvetlenül megfigyelhető adatok, melyek a megfigyelhető piaci adatokból származtathatóak, illetve azok által megerősített
- **3. szint:** Az eszközre vagy kötelezettségre vonatkozó olyan inputok, melyek nem megfigyelhető piaci adatokon alapulnak (meg nem figyelhető inputok).

Az alábbi táblázat a pénzügyi instrumentumokat mutatja értékelési módszer szerinti bontásban:

2017 (millió Ft)

	Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt	Amortizált bekerülési értéken értékelt	Eredménnyel szemben valós értéken értékelt	Kereske- dési céllal tartott	Teljes könyv szerinti érték	Valós érték	1-es szint	2-es szint	3-as szint
PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK									
Készpénz és készpénz-egyenértékese	0	311.151	0	0	311.151	311.151	311.151	0	0
Bankközi kihelyezések	0	227.251	0	0	227.251	227.251	0	227.251	0
Nettó hitelállomány	0	900.551	0	0	900.551	924.229	0	875.569	48.660
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	0	0	104.143	23.181	127.324	127.324	104.143	23.181	0
Értékesíthető értékpapírok	373.519	0	0	0	373.519	373.519	372.834	685	0
Lejáratig tartandó értékpapírok	0	192.053	0	0	192.053	203.086	203.086	0	0
Befektetések nem jegyzett értékpapírokban	587	0	0	0	587	587	0	535	52
Összes pénzügyi eszköz	374.106	1.631.006	104.143	23.181	2.132.436	2.167.147	991.214	1.127.221	48.712
PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK									
Bankbetétek	0	288.219	0	0	288.219	291.224	0	291.224	0
Ügyfélbetétek	0	1.501.170	0	0	1.501.170	1.501.191	0	1.501.191	0
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	0	17.714	0	0	17.714	18.323	0	18.323	0
Hátrasorolt kötelezettségek	0	43.781	0	0	43.781	43.781	0	0	43.781
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	0	0	11.937	24.448	36.385	36.385	0	36.385	0
Összes pénzügyi kötelezettség	0	1.850.884	11.937	24.448	1.887.269	1.890.904	0	1.847.123	43.781

2016 (millió Ft)

	Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt	Amortizált bekerülési értéken értékelt	Eredménnyel szemben valós értéken értékelt	Kereske- dési céllal tartott	Teljes könyv szerinti érték	Valós érték	1-es szint	2-es szint	3-as szint
PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK									
Készpénz és készpénz-egyenértékesek	0	269.403	0	0	269.403	269.403	269.403	0	0
Bankközi kihelyezések	0	250.536	0	0	250.536	250.536	0	250.536	0
Nettó hitelállomány	0	835.104	0	0	835.104	854.776	0	801.684	53.092
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	0	0	124.882	27.917	152.799	152.799	100.086	52.713	0
Értékesíthető értékpapírok	210.373	0	0	0	210.373	210.373	209.688	685	0
Lejáratig tartandó értékpapírok	0	209.359	0	0	209.359	216.782	216.782	0	0
Befektetések nem jegyzett értékpapírokban	440	0	0	0	440	440	0	390	50
Összes pénzügyi eszköz	210.813	1.564.402	124.882	27.917	1.928.014	1.955.109	795.959	1.106.008	53.142
PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK									
Bankbetétek	0	263.782	0	0	263.782	267.308	0	267.308	0
Ügyfélbetétek	0	1.325.354	0	0	1.325.354	1.325.418	0	1.325.418	0
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	0	38.741	0	0	38.741	39.664	0	39.664	0
Hátrasorolt kötelezettségek	0	59.598	0	0	59.598	59.598	0	0	59.598
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	0	0	16.158	26.299	42.457	42.457	0	42.457	0
Összes pénzügyi kötelezettség	0	1.687.475	16.158	26.299	1.729.932	1.734.445	0	1.674.847	59.598

Nem voltak jelentős átvezetések a valós érték hierarchia 1. és 2. szintje között.

A táblázat bemutatja a valós értéken szereplő pénzügyi instrumentumok értékelési módszereit is. Részletesebb leírás a következő részben található.

Pénzügyi instrumentumok valós értékeinek meghatározása során alkalmazott feltevések

A fenti táblában közzétett valós értékek azt a becsült értéket mutatják, amelyért az instrumentum a közeljövőben piaci feltételek mellett kötött ügyletek során elcserélhető. Számos pénzügyi instrumentumnak azonban nincs aktív piaca, ezért a valós értékek nettó jelenérték vagy más értékelési technika alkalmazásával kialakított becsléseken alapulnak (lásd 3 h) és 41. számú kiegészítő megjegyzés), amelyeket jelentősen befolyásolnak a becsült jövőbeli cash-flow-k és diszkontráták összegére és időzítésére vonatkozó feltevések. Sok esetben az értékelt portfólió mérete miatt nem lenne lehetséges azonnal realizálni a becsült valós értékeket.

A pénzügyi instrumentumok valós értékének meghatározása során alkalmazott módszerek, valamint értékelési technikák alkalmazása esetén a használt feltevések a következők:

i. Készpénz és készpénz-egyenértékesek, bankközi kihelyezések (1. hierarchia szint)

Rövid lejáratuk miatt nincs jelentős különbség a Készpénz és készpénz-egyenértékesek, illetve a Bankközi kihelyezések könyv szerinti értéke és valós értéke között.

ii. Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések (2. és 3. hierarchia szint)

A hitelek valós értékének meghatározásakor a jövőbeni előre jelzett cash-flow-kat diszkontálják jelenértékükre az aktuális piaci kamatlábbal. Az egyedileg értékvesztett hitelek és éven belül lejáró vagy átárazódó hitelek valós értéke megegyezik a könyv szerinti értékkel. Az IFRS 13 standardnak megfelelően a nemfizetés kockázatát úgy vesszük figyelembe, hogy a céltartalék-értékvesztés rendszer által adott egyedi értékvesztést levonjuk a diszkontált jelenértékből.

iii. Értékpapírok (1. és 2. hierarchia szint)

A tőzsdén forgalmazott értékpapírok és jegyzett adósságinstrumentumok esetében a jegyzett piaci árfolyamot használják. A kereskedési célúként, valós értéken nyilvántartottként vagy értékesíthetőként besorolt magyar államkötvények, illetve vállalati kötvények valós értékének meghatározása a Bloomberg információs rendszerben elérhető piaci árak alapján történik. Az értékpapírok valós értéke a tőzsdén jegyzett piaci árfolyam (ha létezik ilyen árfolyam). Ha nincs jegyzett árfolyam, akkor vagy az OTC piacon elérhető piaci ár, ennek hiányában a valós érték a szerződéses cash-flow-k diszkontált jelenértéke az értékelés időpontjában.

Az önkormányzati kötvények a hitelek között, amortizált bekerülési értéken kerülnek kimutatásra.

Hitelként került besorolásra a Tondach részvételi jog is (Participation Right), mely értékelését harmadik, külső fél végzi. Értékelésére évente egyszer kerül sor.

iv. Befektetések kapcsolt vállalkozásban, valamint nem jegyzett értékpapírokban (3. hierarchia szint)

Ezek az instrumentumok piacon nem jegyzett eszközök, melyek értékelésénél az egyéb piaci információkon túl egyéb feltételezésekkel is él a Csoport.

Érdekeltség kapcsolt vállalkozásban

A kapcsolt vállalkozásokban meglévő érdekeltségek értékelése negyedévente vagy évente történik belső vagy külső fél által készített értékelés alapján.

Stratégiai céllal tartott részvények

Az esetek nagy részében, amikor az eszköz piacon jegyzett árral nem rendelkezik vagy a valós érték becslése nyilvánvalóan helytelen vagy nem kivitelezhető, akkor az adott instrumentum valós értéke annak könyv szerinti értéke.

Azonban amikor a valós érték kidolgozható és megfelelő, akkor a valós érték kalkulálásra kerül. Az értékelés évente egyszer elvégzésre kerül.

v. Származékos termékek (1. és 2. hierarchia szint)

A tőzsdén forgalmazott derivatívák valós értéke a jegyzett árfolyam.

Az egydevizás swapok és a határidős kamatlábügyletek valós értéke a diszkontált, előre jelzett jövőbeni cash-flow-k

alapján kerül megállapításra. A számításhoz a Csoport a pénzügyi instrumentum hátralévő futamidejére vonatkozó piaci kamatlábakat használja.

A kétdevizás kamatswap ügyletek valós értékét diszkontált cash-flow számítással állapítja meg a Bank (a kalkulációt a front office rendszer végzi). Az értékeléshez használt hozamgörbébe az ezen ügyletek piacára jellemző, országkockázati felárat is megtestesítő kamatfelár (basis swap spread) is be van építve.

A határidős deviza ügyletek valós értéke az aktuális határidős kamatlábakon alapszik. A plain vanilla és egzotikus deviza opciók valós értékének meghatározása a módosított Black-Scholes modell alapján történik. Azoknál az egzotikus opcióknál, melyekre nem létezik zárt képlet, ott iteratív eljárás segítségével határozódnak meg az értékek.

Egyes hitelek, betétek, plain vanilla kötvények (vásárolt, saját kibocsátású) valós értékének változásából adódó kitettség fedezetére a Csoport kamatlábcseré-ügyleteket kötött. Az ilyen fedezett hitelek, betétek és kötvények valós értéke a jövőbeni cash-flow-k mérlegfordulónapi diszkontált jelenértéke. A pénzügyi kimutatásokban ezek a hitelek, betétek amortizált bekerülési vagy valós értéken szerepelnek.

A CVA/DVA számításának a célja az IFRS 13-nak szabályoknak megfelelően, hogy a Bank számszerűsítse a jövőbeni lehetséges partnerkockázati veszteségeket azokra az ügyletekre, akikkel szemben van derivatív kitettség. A modell változó paramétere a partner esetleges bedőlési valószínűségében bekövetkező változás és nem a piaci változók mozgása. Számítása úgy történik, hogy egy ügyfél esetében megbecslésre kerül a jövőben (egy-egy időpontokban) várható kitettség-érték (Mark-to-market alapon), a bedőlési valószínűségek és ezek szorzata összegzésre kerülnek, majd a végén egy megtérülési valószínűséggel van korrigálva az eredmény.

vi. Bankbetétek, ügyfélbetétek (2. hierarchia szint)

A bank- és ügyfélbetétek valós értéke diszkontált cash-flow-k alapján, a hasonló hátralévő futamidejű betétekre ajánlott aktuális kamatok alkalmazásával kerül megállapításra. A látra szóló betétek esetében a Csoport feltételezi, hogy a valós érték a mérlegfordulónapon látra fizetendő összeggel egyenlő.

Az IFRS 13-nak megfelelően a Bank saját kibocsátói kockázatát úgy veszi figyelembe, hogy a diszkontáláshoz használt faktorokat az adott cash-flow mozgás napjára érvényes, devizánként meghatározott likviditási prémiummal eltolja. A likviditási prémium mértéke piaci információkon alapul, például: BUBOR/LIBOR mértéke, IRS, FRA ügyletek kamatai, Asset Swap Spreadek.

vii. Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, hátrasorolt kötelezettségek (2. és 3. hierarchia szint)

A kibocsátott kötvények valós értékét a mérlegfordulónapi rendelkezésre álló jegyzett piaci árak, vagy hasonló instrumentumok jegyzett piaci ára alapján határozzuk meg. Az alárendelt kölcsöntőke esetében a valós érték a jövőbeni cash-flow-k diszkontálásával kerül meghatározásra.

A fedezeti elszámolásba bevont saját kibocsátású értékpapírok közül a fix kamatozásúak valós értékét a jövőben cash-flow jelenértéke adja, míg a strukturált instrumentumok esetében a Bank a beágyazott derivatívát értékeli, melyet le is választ az alapszerződésről.

Saját kibocsátású strukturált értékpapírok esetén a RAC (range accrual) és autocallable kötvények léteznek. Ezen instrumentumok az anyabankkal fedezve vannak egy hasonló tulajdonságokkal rendelkező Swap-pal. A Swap derivatíva karakterét másoló lábának értékéből határozzuk meg a beágyazott opció értékét, amelyek a bécsi Murex rendszerben tartanak nyilván és értékelnek.

Az IFRS 13-nak megfelelően értékeljük a saját kibocsátói kockázatot is a következőképpen: a kötvény cash-flow-it devizanemtől függően diszkontáljuk a HUF, illetve EUR zéró kupon IRS swap görbének eltoltjával, az eltolást pedig az aktuális, árazás napján érvényes likviditási prémiumok jelentik.

A saját kibocsátású nem strukturált kötvények amortizált bekerülési értéken vannak nyilvántartva, ezért nem kerülnek átértékelésre, kivéve azokban az esetekben, amikor a kötvények fedezeti elszámolásra vannak bevonva. Ebben az esetben csak kamatkockázat kerül lefedezésre, a hitelkockázat nem.

42) Kapcsolt felek

A Csoport kapcsolt felei közé tartozik az anyavállalat, a társult vállalkozások, a közös vezetésű vállalatok, a kulcsfontosságú vezetők és közeli családtagjaik, valamint olyan gazdálkodó egységek, amelyek felett a kulcsfontosságú vezetők vagy közeli családtagjaik gyakorolnak ellenőrzést, közös ellenőrzést vagy jelentős befolyást, vagy amelyekre vonatkozóan jelentős szavazati joggal rendelkeznek.

A kapcsolt felekkel folytatott ügyletek

Az időszak során a Csoport az alábbi ügyleteket folytatta kapcsolt felekkel:

Kapcsolt felek	<u>2017 (millió Ft)</u>			<u>2016 (millió Ft)</u>		
	Anyavállalat és a csoport	Társult vállalkozások	Kulcsfontosságú vezetők	Anyavállalat és a csoport	Társult vállalkozások	Kulcsfontosságú vezetők
Eszközök	337.925	0	12	292.322	0	18
Bankközi kihelyezések	209.971	0	0	232.858	0	0
Nettó hitelállomány	0	0	12	89	0	18
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	19.433	0	0	27.962	0	0
Értékesíthető eszközök	108.456	0	0	31.288	0	0
Egyéb eszközök	65	0	0	125	0	0
Kötelezettségek	98.925	0	217	100.487	0	563
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	25.799	0	0	29.190	0	0
Bankbetétek	28.711	0	0	6.475	0	0
Ügyfélbetétek	336	0	217	5.219	0	563
Hátrasorolt kötelezettségek	43.781	0	0	59.598	0	0
Egyéb kötelezettségek	298	0	0	5	0	0

Kapcsolt felek	<u>2017 (millió Ft)</u>			<u>2016 (millió Ft)</u>		
	Anyavállalat és a csoport	Társult vállalkozások	Kulcsfontosságú vezetők	Anyavállalat és a csoport	Társult vállalkozások	Kulcsfontosságú vezetők
Eredménykimutatás	-7 528	0	-900	-9.520	0	-859
Kamat- és kamatjellegű bevételek	1 746	0	0	3.501	0	0
Kamat- és kamatjellegű ráfordítások	-5 477	0	-1	-9.838	0	-1
Nettó jutalék- és díjbevétel	52	0	1	61	0	0
Nettó kereskedési bevétel	298	0	1	-11.806	0	1
Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák nettó bevétele	-2 460	0	0	10.492	0	0
Egyéb üzleti bevétel	44	0	0	9	0	0
Értékvesztés miatti veszteség	0	0	0	0	0	0
Munkabér és juttatások	0	0	-901	0	0	-859
Egyéb működési ráfordítások	-1 731	0	0	-1.939	0	0
	0	0	0			
Függő és jövőbeni kötelezettségek	1 766	0	0	6.091	0	0
Kihasználatlan hitelkeretek	0	0	0	4.232	0	0
Garanciák	1 766	0	0	1.859	0	0

A kapcsolt felekkel bonyolított fenti tranzakciókra a szokásos üzletmenet keretében került sor, lényegében harmadik felekkel kötött tranzakciók kondíciójával megegyező feltételekkel, beleértve a kamatkondíciókat és a biztosítékokat. A kapcsolt felekkel szemben fennálló követelésekre a Bank értékvesztés miatti nyereséget számolt el az időszak során, év végén ezen fennálló követeléseire mutat ki egyedileg képzett értékvesztést.

43) Csoporttagok

A Csoportba tartozó leányvállalatokat, társult vállalatokat és az általuk végzett tevékenységek rövid leírását az alábbi táblázat tartalmazza:

Társaság	Tulajdoni hányad 2017-ban	Tulajdoni hányad 2016-ben	Székhely	Tevékenységeinek rövid leírása
Leányvállalatok:				
EURO GREEN ENERGY Fejlesztő és Szolgáltató Kft.	100,00%	100,00%	1158 Bp., Késmárk u. 11-13	Villamosenergia termelés
Raiffeisen Autó Lízing Kft.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Személygépjármű-, könnyűgépjármű kereskedelem
Raiffeisen Befektetési Alapkezelő Zrt.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Alapkezelés
Raiffeisen Biztosításközvetítő Kft.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Biztosítási ügynöki, brókeri tevékenység
Raiffeisen Energiaszolgáltató Kft.	100,00%	100,00%	1158 Bp., Késmárk u. 11-13	Vagyonkezelés
Raiffeisen Gazdasági Szolgáltató Zrt.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Máshova nem sorolt, egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
Raiffeisen Ingatlan Üzemeltető és Szolgáltató Kft.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Épületépítési projekt szervezése
Raiffeisen Corporate Lízing Zrt.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Pénzügyi lízing
RB Kereskedőház Kereskedelmi Kft.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Fém, érc nagykereskedelem
RB Szolgáltató Központ Kft.	100,00%	100,00%	4400 Nyíregyháza, Sóstói út 31/b	Egyéb pénzügyi kiegészítő tevékenység
SCT Kárász utca Ingatlankezelő Kft.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Ingatlankezelés
SCTB Ingatlanfejlesztő és Ingatlanhasznosító Kft.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Saját tulajdonú ingatlan adásvétele
SCTS Ingatlanfejlesztő és Ingatlanhasznosító Kft.	100,00%	100,00%	1052 Bp., Vérmező út 4.	Épületépítési projekt szervezése

SCT Beruházás Ingatlanfejlesztő és Ingatlanhasznosító Kft. és SCTAI Angol Iskola Ingatlanfejlesztő és Ingatlanhasznosító Kft. 2016.01.01-vel beolvadtak a Raiffeisen Gazdasági Szolgáltató Zrt.-be. 2016 során a Raiffeisen Lízing Zrt. eladásra került.

2017 során a Bank megvásárolta a Raiffeisen Gazdasági Szolgáltató Zrt.-től az SCTS Ingatlanfejlesztő és Ingatlanhasznosító Kft-t, így az immár a Bank közvetlen tulajdoni hányadába került 100%-os leányvállalata lett.

44) Alapkezelési tevékenység

A Csoport 0 zárt végű (2016: 0) és 15 nyílt végű (2016: 18) befektetési alapot kezel a 100 %-os tulajdonában lévő, konszolidált Raiffeisen Befektetési Alapkezelő Zrt-n keresztül. Mivel magukat az alapokat a Csoport nem ellenőrzi, azokat nem vonta be a konszolidációba. A Csoport által nyújtott alapkezelési és letétkezelési szolgáltatásokért az alapok bizonyos díjakat és jutalékokat fizetnek, amelyek a „Nettó jutalék- és díjbevétel” soron kerülnek kimutatásra (lásd 7. számú kiegészítő megjegyzés).

2017-ben és 2016-ban az alapok állományának értékét, valamint az alapokkal lebonyolított ügyleteket a következő tábla mutatja:

<i>(millió Ft)</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Kezelt alapok	155.349	138.893
Nyílt végű alapok	155.349	138.893
Zárt végű alapok	0	0
Alapoktól származó nettó díj- és jutalék bevételek	1.708	1.280
Alapoktól elfogadott betétek	9.971	41.014
Alapok betétein keletkezett kamatráfordítások	71	370

A nyílt végű alapok között az elmúlt két évben nem volt határozott futamidejű alap.

Az alapoktól elfogadott betétek között a lekötött és a folyószámla betétek állománya is kimutatásra került.

45) Szegmensek

Az alábbi szegmensinformációk az IFRS 8 „Működési szegmensek” standarddal összhangban kerülnek bemutatásra, amely előírja a gazdálkodó egység működési szegmenseire vonatkozó pénzügyi információk közzétételét. A „menedzsment megközelítést” követi, amely szerint a működési szegmenseket a gazdálkodó egység komponenseire vonatkozó, a legfőbb döntéshozó által a források szegmensek közötti felosztása és az egyes szegmensek teljesítményének értékelése céljából rendszeresen ellenőrzött belső jelentések alapján kell azonosítani. A Csoport kockázata és az elért hozam mértéke elsősorban a kínált termékek és szolgáltatások különbözőségétől függ, így a szegmensinformációk a Csoport üzleti szegmenseire vonatkozóan kerülnek bemutatásra. A Csoport által meghatározott üzleti szegmensek a szervezeti felépítéshez igazodnak, melyek a főbb üzleti területek mentén mutatják be a csoport jövedelmezőségét és működését.

Az alábbi összefoglaló a Csoportnak a jelentésbe bevont szegmenseinek működését mutatja be:

Lakossági és privát szegmens: a Csoport pénzügyi szolgáltatások széles választékát kínálja a privát ügyfeleknek. Főként a hitelnyújtás és a betétgyűjtés tartozik ide. A lakossági szegmens bankkártya és befektetési szolgáltatásokat is nyújt az ügyfeleinek.

Vállalati szegmens: a Csoport széles körben kínál pénzügyi termékeket és szolgáltatásokat vállalatoknak és intézményeknek, a hagyományos hitelezési és betétgyűjtési tevékenységen túlmenően projekt és strukturált pénzügyi termékeket, valamint szindikált hiteleket is nyújt.

Bank és treasury szegmens: a Csoport a bankoknak pénzügyi termékek és szolgáltatások széles körét kínálja, emellett hagyományos hitelnyújtást és betétgyűjtést is végez. Ezen szegmens számára sokféle befektetési tevékenységet is nyújt (befektetési tanácsadás, ügynöki szolgáltatás, derivatív kereskedelem és más befektetési szolgáltatások).

Egyéb szegmens: különböző pénzügyi szolgáltatásokat tartalmaz a kormány, az önkormányzatok, társadalmi szervezetek számára, továbbá itt szerepelnek azok a tételek is, melyek nem sorolhatók közvetlenül meghatározott szegmenshez (főként általános igazgatási költségek, adók).

	2017.12.31				
	Vállalati	Lakossági/ Private	Bank/ Treasury	Egyéb	Összes
ESZKÖZÖK					
Készpénz, készpénz-egyenértékesek és bankközi kihelyezések	23.969	0	450.686	63.747	538.402
Hitelek	651.917	277.239	5.085	19.828	954.069
Értékvesztés és céltartalék	-23.180	-18.334	0	-12.004	-53.518
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	-212	0	117.943	9.593	127.324
Értékesíthető értékpapírok	1.768	20.258	350.808	685	373.519
Lejáratig tartandó értékpapírok	0	0	192.053	0	192.053
Részesedések	587	0	0	0	587
Tárgyi eszközök és immateriális javak	7.493	0	910	19.901	28.304
Goodwill	0	0	0	1.048	1.048
Tényleges adókövetelések	0	0	0	613	613
Halasztott adókövetelések	0	0	0	1.293	1.293
Egyéb eszközök	1.557	152	3.655	11.800	17.164
Értékesítésre tartott eszközök	0	0	0	0	0
Összes eszköz	663.899	279.315	1.121.140	116.504	2.180.858
KÖTELEZETTSÉGEK ÉS SAJÁT TŐKE					
Bankbetétek	16.804	20.261	251.010	144	288.219
Ügyfélbetétek	626.728	742.374	0	132.068	1.501.170
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	8.300	6.046	0	3.368	17.714
Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	0	43.781	43.781
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	0	0	24.069	12.316	36.385
Tényleges adókötelezettség	0	0	0	6	6
Halasztott adókötelezettség	0	0	0	361	361
Céltartalékok	0	0	0	9.033	9.033
Egyéb kötelezettségek	8.580	54.284	264	14.873	78.001
Értékesítésre tartott kötelezettségek	0	0	0	0	0
Összes kötelezettség	660.412	822.965	275.343	215.950	1.974.670
Összes saját tőke	0	0	0	206.188	206.188
Összes kötelezettség és saját tőke	660.412	822.965	275.343	422.138	2.180.858
EREDMÉNYKIMUTATÁS					
Nettó kamatbevétel	12.367	22.493	4.487	-417	38.930
<i>Ebből szegmensek közötti</i>	-102	-114	3.562	1.352	4.698
Nettó jutalék- és díjbevétel	15.008	25.340	-8.980	2.750	34.118
Osztalékbevétel	3	0	0	0	3
Nettó kereskedési bevétel	-81	0	10.951	-606	10.264
Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák nettó bevétele	0	0	0	3.237	3.237
Egyéb üzleti bevétel	2.599	24	-1.671	2.309	3.261
Értékvesztés és céltartalék	-940	-7.278	-10	-1.183	-9.411
Üzleti ráfordítások	19.890	35.257	605	11.363	67.115
Adózás előtti eredmény	10.946	19.878	4.192	-2.907	32.109
Nyereségadó	0	0	0	2.926	2.926
Halasztott adó	0	0	0	-1.325	-1.325
Tárgyévi eredmény	10.946	19.878	4.192	-4.508	30.508

	2016.12.31				
	Vállalati	Lakossági/ Private	Bank/ Treasury	Egyéb	Összes
ESZKÖZÖK					
Készpénz, készpénz-egyenértékesek és bankközi kihelyezések	38.752	0	451.358	29.829	519.939
Hitelek	626.054	290.770	3.263	13.559	933.646
Értékvesztés és céltartalék	-58.038	-26.435	0	-14.069	-98.542
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	0	0	137.092	15.707	152.799
Értékesíthető értékpapírok	1.965	0	207.723	685	210.373
Lejáratig tartandó értékpapírok	0	0	209.359	0	209.359
Részesedések	49	0	391	0	440
Tárgyi eszközök és immateriális javak	9.154	0	0	19.764	28.918
Goodwill	0	0	0	1.048	1.048
Tényleges adókövetelések	0	0	0	110	110
Halasztott adókövetelések	0	0	0	0	0
Egyéb eszközök	8.778	115	15.267	12.079	36.239
Értékesítésre tartott eszközök	0	0	0	0	0
Összes eszköz	626.714	264.450	1.024.453	78.712	1.994.329
KÖTELEZETTSÉGEK ÉS SAJÁT TŐKE					
Bankbetétek	22.817	0	249.279	-8.314	263.782
Ügyfélbetétek	529.965	653.128	5.622	136.639	1.325.354
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	9.010	25.313	0	4.418	38.741
Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	0	59.598	59.598
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	0	0	25.259	17.198	42.457
Tényleges adókötelezettség	0	0	0	1	1
Halasztott adókötelezettség	32	0	0	3	35
Céltartalékok	9	0	0	5.083	5.092
Egyéb kötelezettségek	7.435	59.704	208	17.297	84.644
Értékesítésre tartott kötelezettségek	0	0	0	0	0
Összes kötelezettség	569.268	738.145	280.368	231.923	1.819.704
Összes saját tőke	0	0	0	174.625	174.625
Összes kötelezettség és saját tőke	569.268	738.145	280.368	406.548	1.994.329
EREDMÉNYKIMUTATÁS					
Nettó kamatbevétel	12.409	23.105	120	-3.526	32.108
<i>Ebből szegmensok közötti</i>	-102	-114	3.562	1.352	4.698
Nettó jutalék- és díjbevétel	14.125	24.017	-8.879	2.746	32.009
Osztalékbevétel	0	0	0	0	0
Nettó kereskedési bevétel	392	0	13.179	-397	13.174
Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák nettó bevétele	0	0	0	373	373
Egyéb üzleti bevétel	2.033	1.749	-21	608	4.369
Értékvesztés és céltartalék	1.741	-3.129	-21	1.917	508
Üzleti ráfordítások	17.801	34.894	512	10.307	63.514
Adózás előtti eredmény	9.417	17.106	3.908	-12.420	18.011
Nyereségadó	0	0	0	2.992	2.992
Halasztott adó	0	0	0	4	4
Tárgyévi eredmény	9.417	17.106	3.908	-15.416	15.015

A szegmenseredmény mérése

Az IFRS 8 előírásai szerint a szegmenseredményeket a vezetőségi jelentések elkészítésénél alkalmazott módszerek alapján kell bemutatni, egyeztetve az üzleti szegmensek eredményeit a konszolidált pénzügyi kimutatásokkal. Az egyes szegmensekről bemutatott információk a szegmenseredményre, szegmenseszközökre és egyéb információkra vonatkozó belső jelentésekre épülnek, amelyeket a legfőbb döntéshozó rendszeresen ellenőriz.

46) Számviteli törvény szerinti közzétételek

- i) A könyvviteli szolgáltatás körébe tartozó feladatok irányításáért, vezetéséért felelős személy Gáspár Tibor Számviteli főosztályvezető, ő a nyilvántartásba vett könyvviteli szolgáltatás végzésére jogosult személy is (regisztrációs szám: 168480, cím: 2330 Dunaharaszti, Király út 38.)
- ii) A beszámoló aláírására Tölgyes Ágnes Gazdasági vezető (cím: 1124 Budapest, Nárcisz utca 54. 1. em. 5.) és Gáspár Tibor Számviteli főosztályvezető kötelezett.
- iii) A Csoport, mint hitelintézet a 2000/C. tv. alapján könyvvizsgálatra kötelezett, a Csoport könyvvizsgálója a KPMG Hungária Kft. (nyilvántartási szám: 000202); a személyében felelős könyvvizsgáló Agócs Gábor (nyilvántartási száma: 005674). A könyvvizsgáló által auditált összevont éves beszámolóinak adatait a Cégbíróság teszi közzé, valamint a Csoport honlapján található meg. A Csoport internetes honlapjának címe www.raiffeisen.hu.

A KPMG Hungária Kft. és KPMG Tanácsadó Kft. által alábbi díjak kerültek felszámításra 2017-ben és 2016-ban:

(*millió Ft*)

	2017	2016
Beszámoló könyvvizsgálata	63	65
Adótanácsadói szolgáltatás	16	11
Egyéb, nem könyvvizsgálói szolgáltatás	56	39
Összesen	135	115

47) Mérlegfordulónap utáni események

A Bank tulajdonosa a 2018. április 26-i tulajdonosi határozata alapján, 17.640 millió forint osztalék kifizetéséről döntött, mely pénzügyi elszámolása 2018. április folyamán fog megtörténni. Az osztalék fizetés 171 bázispontos csökkenést jelent a tőkeMegfelelési mutató értékében, mely csökkentés nem veszélyezteti a Bank működését.

Összhangban a Bank hosszú távú hatékonyság növelő stratégiai céljaival a Bank vezetése döntést hozott az irányítási és központi szervezeti egységeinek közös székházba költöztetéséről. Az előkészítési munkák keretében megállapításra került, hogy a meglévő ingatlanbérleti megállapodásai egyike előnytelen szerződésnek minősül annak árazása és felmondási feltételei miatt. A Bank az előnytelen szerződésből fakadó jövőbeni veszteségre 2.693 millió forint céltartalékot képzett, ami a működési költségek között lett elszámolva. Annak érdekében, hogy a tervezett projekt határidőre és költséghatékonyan megvalósulhasson a Bank döntött az érintett ingatlant bérbeadó társaság megvételéről. A tranzakció 2018. március 28-án zárult le.

AZ IGAZGATÓSÁG JELENTÉSE

A 2017-ES ÜZLETI ÉVRŐL

TARTALOM

1.	MAKROGAZDASÁGI KÖRNYEZET 2017-BEN	3
	1.1. Magyar gazdaság	3
	1.2. Kamatok és pénzpiacok	3
	1.3. A bankszektor	4
2.	NEM PÉNZÜGYI KIMUTATÁS	4
3.	ÜZLETI TEVÉKENYSÉG	4
	3.1.1. Mérleg	4
	3.1.2. Eredmény	5
	3.1.3. Mérleg-fordulónap utáni események	5
4.	AZ ÜZLETI TERÜLETEK TELJESÍTMÉNYÉNEK BEMUTATÁSA	6
	4.1.1. Vállalati és Befektetési Banki üzletág	6
	4.1.2. Lakossági ügyfelek	6
	4.1.3. Private Banking Ügyfelek	7
	4.1.4. Pénzügyi intézmények	8
	4.1.5. Leányvállalatok	8
5.	FELELŐS TÁRSASÁGIRÁNYÍTÁSI NYILATKOZAT	11
6.	A PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK HASZNOSÍTÁSA	11
7.	KOCKÁZATKEZELÉSI ÉS FEDEZETI ÜGYLET POLITIKA ALAPELVEI	13
	7.1.1. Hitelkockázatok kezelése (Credit Risk)	13
	7.1.2. Működési kockázatok kezelése (Operational Risk)	14
	7.1.3. Piaci és likviditási kockázatok kezelése (Market Risk)	14
	7.1.4. Csalási kockázatok kezelése (Fraud Risk)	14
8.	KÖRNYEZETVÉDELEM	14
9.	FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA	15
10.	COMPLIANCE TEVÉKENYSÉG	15
11.	KUTATÁS ÉS KÍSÉRLETI FEJLESZTÉS	16
12.	KÖNYVVIZSGÁLÓ ÁLTAL FELSZÁMÍTOTT DÍJAK RÉSZLETEZÉSE	16
13.	TELEPHELYEK BEMUTATÁSA	16

1. MAKROGAZDASÁGI KÖRNYEZET 2017-BEN

A tavalyi év kifejezetten kedvezően alakult az Egyesült Államokban. Donald Trump elnökségének első éve, ha politikailag nem is, de gazdaságilag és a tőkepiacokat tekintve sikeres volt. 2014 óta nem tapasztalhattunk egymást követően 3% feletti GDP bővülést és rekord részvénytőkepiaci szinteket. Mindezek tükrében kijelenthetjük, hogy ilyen kedvező összecsengésre gazdasági oldalról hosszú évtizedek óta nem volt példa. Szükség is volt e kedvező csillagzatra, hiszen a politikai környezet, Amerikától meglepő módon, bizonytalanságot szült a mindennapokban.

A feltörekvő piacokon vegyes a kép: a kínai gazdasági növekedési ütem határozottan lassul, a növekedési szerkezet fokozatosan átalakul, ezzel szemben Oroszország feltehetően túljutott a mélyponton, ebben pedig a stabilizálódó nyersanyagpiac is segítette. Az olaj ára a tavalyi évben a 2016-hoz hasonló volatilitást mutatott. Az év első felében 42 dollárig süllyedő olajárak ellenére az évet végül 2015 óta nem látott magasságban, 60 dollár felett zárta. A forduló pontot az OPEC és a hozzájuk felsorakozó olajkitermelő országok júniusi tanácskozása hozta meg. Ekkor még csak a kitermelés csökkentési egyezmény 2018 márciusáig tartó meghosszabbításáról döntöttek, de már sejteni lehetett, hogy egy szigorúbb és hosszabb távú egyezmény körvonalazódik. Erre a megállapodásra az eredeti egyezség egy éves évfordulóján került sor novemberben. Az olajárak emelkedésén felbuzdulva kilenc hónappal, 2018 végéig kitölték az egyezmény határidejét.

Az Európai Unió gazdasági kilátásai javultak az elmúlt időszakban. A fogyasztói és az üzleti bizalom erősödik, a fogyasztás és a beruházások nőnek. Egyre inkább a belső keresletre helyeződik át a hangsúly, míg a külső kereslet még mindig csak szerény mértékben élénkül, amely elsősorban a feltörekvő piacgazdaságokra jellemző gyenge keresletre vezethető vissza. Bár a déli periféria országai többnyire túljutottak a mélypontokon és a növekedés több helyen visszatért, Olaszország és Görögország továbbra is nagy kockázatot jelent. A problémák kezelésében a nemzeti kormányok (tényleges vagy csak látszólagos) igyekezetét az Európai Központi Bank laza monetáris politikája támogatja.

1.1. Magyar gazdaság

2017 a gyors gazdasági növekedésről, a magasabb sebességbe kapcsolt felzárkózási folyamatról, az EU pénzek gyors felhasználásáról és a beruházások bővüléséről szólt Magyarországon. Az éves GDP-változás 4,0 százalék volt. A megelőző évekhez képest magasabb növekedési rátát a kedvező külső környezet és a hazai gazdaságpolitika (mind kormányzati mind jegybanki oldalról) egyaránt támogatta. A versenyszféra ágazatain belül a feldolgozóiparban a beruházások az év első háromnegyedében 16 százalékkal, az építőiparban, a logisztikában és az IT területen 30 százalékot meghaladó mértékben növekedtek. A banki hitelezés is élénkül. Pozitív az is, hogy a lakossági fogyasztás bővülése tovább tudott gyorsulni, miközben a szolgáltató ágazatok és a mezőgazdaság is hozzájárult a növekedéshez.

A munkanélküliségi ráta tovább csökkent: 2017 végére 3,8 százalékra ért a korábbi évek 10 százaléka feletti szintjéről. Ebben nagy szerepet játszanak a közmunka-programok, de a versenyszférában is megindult a munkahelyteremtés. Az infláció ugyan elemelkedett 2017 során a megelőző három évben kimutatott nulla körüli szintről, de az elrugaszkodásokat újabb és újabb visszaesések követték. Összességében tavaly 2,3 százalék volt az átlagos infláció.

Az államháztartás hiánya 2 százalék volt. Az államadósság a GDP 72,1 százalékára csökkent az előző évi 73,9 százalékról; a külső eladósodottsági mutatók (devizaadósság aránya, a külföldiek szerepe az adósságfinanszírozásban) folytatták a korábbi évek javuló trendjét. A külső egyenleg (külkereskedelem, fizetési mérleg) továbbra is jelentős többletet mutat. Az elmúlt évek során Magyarország hitelminősítése javuló pályára állt, mely tendencia tavaly is folytatódott: az S&P és Fitch is pozitívrá változtatta hazánk hitelminősítési kilátását.

1.2. Kamatok és pénzpiacok

A Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanácsa 2016 szeptemberében az egynapos betét kamatát 10 bázisponttal (mínusz 0,05 százalékról mínusz 0,15 százalékra) csökkentette, valamint az év végi 3 hónapos betétállományt 75 milliárdra korlátozta, ami a végleges szintnek tekinthető. Bejelentette továbbá az FX-swap eszköz likviditásbővítésben betöltött szerepének növelését, ami abban nyilvánul meg, hogy tovább növelik a swap állományt, illetve a hosszabb (6-12 hónapos) lejáratokra koncentrálnak, hogy a lazító hatás a hozamgörbe minél hosszabb szakaszán és minél hamarabb érvényesüljön. Az állampapír-piaci hozamok az év során jelentős mértékben (a 10 éves lejárat esetében 114 bázisponttal) tovább süllyedtek a kedvező külső környezet és a javuló hazai makrogazdasági folyamatok, valamint az MNB önfinanszírozási programjának eredményeképpen. A jegybanki irányadó instrumentum, a 3 hónapos betéti eszköz mennyiségi korlátozása és a forintlikviditást nyújtó devizaswap-tenderek sorozata a BUBOR kamatok

alapkamattól való további jelentős lefelé történő elszakadását eredményezte. A 3 hónapos BUBOR kamat 34 bázisponttal 0,03 százalékra csökkent 2017-ben. A forint az év átlagában az euróval szemben kismértékben gyengült, a dollárral szemben számottevően erősödött.

1.3. A bankszektor

A bankszektor 2017 évben 694 milliárd forintos adózás előtti eredményt könyvelt el az előzetes adatok szerint. A kamateredmény 1%-os csökkenést, míg a jutalékok 5%-os növekedést mutattak. A működési költségek 1%-kal voltak alacsonyabbak az előző évinél.

A jövedelmezőségi mutatók javulást mutatnak. Az eszközjövedelmezőség az 1,8%-ra, a tőkejövedelmezőség 16%-ra emelkedett.

Az előzetes adatok alapján a nem teljesítő állomány 6,6%, a nem pénzügyi vállalatok nem teljesítő állománya 7,2%, míg a háztartási hiteleké 10,9%.

A szektor együttes mérlegfőösszege 6%-os növekedést mutat 2017-ben.

Az ügyfélhitelek és ügyfélbetétek állománya egyaránt növekedést mutattak 2017 év végén. A vállalatoknak nyújtott hitelek állománya 10%-kal, a háztartásoknak nyújtott hiteleké 3%-kal magasabb az előző évinél. A teljes KKV szektor hitelállománya közel 12%-kal nőtt.

Az ügyfélbetétek állománya 12%-kal növekedett az elmúlt évben, elsősorban a vállalatok betétállománya növekedett.

Az új lakossági hitelkihelyezések összege tovább nőtt 2017 évben, elsősorban az új lakáshiteleknek köszönhetően.

2. NEM PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

A vállalkozás üzleti modelljének rövid leírását Az üzleti területek teljesítményének bemutatása című 4. fejezet tartalmazza.

A vállalkozásnak a környezetvédelemmel, a szociális és foglalkoztatási kérdésekkel, az emberi jogok tiszteletben tartásával, a korrupció elleni küzdelemmel és a megvesztegetéssel kapcsolatban követett politikáinak leírását, utalva az alkalmazott átvilágítási eljárásokra, ezeknek az eredményeire, továbbá a felsorolt területek azon kockázataira, amelyek hátrányos hatásokkal járhatnak e területeken; az alábbi fejezetek tartalmazzák:

- 8. Környezetvédelem
- 9. Foglalkoztatáspolitikai
- 7.1.4. Csalási kockázatok kezelése (Fraud Risk)
- 10. Compliance tevékenység

A kulcsfontosságú, nem pénzügyi jellegű teljesítménymutatók, amelyek lényegesek az adott üzleti tevékenység szempontjából Az üzleti területek teljesítményének bemutatása című 4. fejezet tartalmazza.

Az üzleti jelentésben bemutatandó, a könyvvizsgálaton túl a jogszabály szerint engedélyezett, a könyvvizsgáló által a gazdálkodónak és az általa kontrollált vállalkozásnak nyújtott szolgáltatást a 12. fejezet tartalmazza.

3. ÜZLETI TEVÉKENYSÉG

3.1.1. Mérleg

A Csoport mérlegfőösszege 9%-os (187 milliárd Ft) növekedést mutatott 2017 során, ezzel piaci részesedése kis mértékben emelkedett a 2016 év végi 5,9%-ról 6,1%-ra.

Millió Ft	2016	2017	Változás
Mérlegfőösszeg	1.994.330	2.180.858	9%
Ügyfélhitelek	835.104	900.551	8%
Ügyfélforrások	1.325.354	1.501.170	13%
Hitel / Betét Mutató	63%	60%	-

A Csoport nettó ügyfeles hitelállománya az euro erősödésének ellenére növekedett. Csökkent a nem teljesítő hitelek aránya a nem teljesítővé váló hitelek volumene, illetve a meglévő nem teljesítő hitelek eladásának, leírásának köszönhetően. Összességében 2017-ben 8%-os növekedés látható az előző évhez képest.

Az ügyfélforrások esetében 13%-kal növekedtek az állományok. A Csoport piaci részesedése a 2016 év végi 7,6%-ról 2017 végére 8,6%-ra nőtt.

A Csoport szavatoló tőkéje az előző évi növekedést felülmúlóan tovább emelkedett, így 2017-ben 13%-os növekedés következett be. A tőke megfelelési mutató elmúlt évi 20 %-os csökkenés után 2017-ben 25%-kal emelkedett, így megfelelő a Csoport tőkeellátottsága. Köszönhető mindez annak, hogy a Bank az elmúlt három évben ismét nyereséges.

Millió Ft	2016	2017	Változás
Szavatoló tőke (mrd Ft)	213.352	235.465	10%
Tőke megfelelési mutató (%)	19,31%	22,80%	18%

3.1.2. Eredmény

A Csoport a 2017-es évet közel 31 milliárd Ft-os profittal zárta

A nettó kamatbevétel 21%-os növekedést mutat, mely 2017-ben az alábbiak szerint alakult:

Millió Ft	2016	2017	Változás
Kamatbevétel	54.822	52.157	-5%
Kamatráfordítás	22.714	13.227	-42%
Nettó kamatbevétel	32.108	38.930	21%

A nettó kamateredmény növekedésében a kamatráfordítások jelentős csökkenése is közrejátszott. A nettó kamatmarzs az alacsony kamatkörnyezet ellenére is stabilan 2,48%-on alakult.

A Csoport nettó jutalékbevétele 2017. évben 7%-os növekedést mutatott az előző évhez képest. A jutalékok többségét a pénzforgalmi jutalékok teszik ki, ezek állományában is volt növekedés, de az okmányos és garanciaügyletek esetén is megfigyelhető egy nagyobb mértékű emelkedés az előző időszakhoz képest.

Jelentős növekedés látható a kockázatkezelési céllal tartott derivatívák nettó bevételében.

3.1.3. Mérleg-fordulónap utáni események

A Bank tulajdonosa a 2018. április 26-i tulajdonosi határozata alapján 17.640 millió forint osztalék kifizetéséről döntött, mely pénzügyi elszámolása 2018. április folyamán fog megtörténni. Az osztalék fizetés 171 bázispontos csökkenést jelent a tőke megfelelési mutató értékében, mely csökkentés nem veszélyezteti a Csoport működését.

Összhangban a Csoport hosszú távú hatékonyságnövelő stratégiai céljaival a Bank vezetése döntést hozott az irányítási és központi szervezetei egységeinek közös székházba költöztetéséről. Az előkészítési munkák keretében megállapításra került, hogy a meglévő ingatlanbérleti megállapodásai egyike előnytelen szerződésnek minősül annak árazása és felmondási feltételei miatt. A Csoport az előnytelen szerződésből fakadó jövőbeni veszteségre 2.693 millió forint céltartalékot képzett, ami a működési költségek között lett elszámolva. Annak érdekében, hogy a tervezett projekt határidőre és költséghatékonyan megvalósulhasson a Csoport döntött az érintett ingatlant bérbeadó társaság megvételéről. A tranzakció 2018. március 28-án zárult le.

4. AZ ÜZLETI TERÜLETEK TELJESÍTMÉNYÉNEK BEMUTATÁSA

4.1.1. Vállalati és Befektetési Banki üzletág

A Bank „Vállalati és Befektetési Banki Üzletága” 2017-ben is megőrizte meghatározó szerepét a kereskedelmi bankok piacán, megtartva mind hitel- mind forrásoldali részesedését. 10 %-os piaci részesedésével a közép – és nagyvállalati szegmens egyik meghatározó banki szereplője, exportfinanszírozás terén és treasury szolgáltatásokban szintén a vezető bankok közé tartozik.

A vállalati stratégia részeként 2017. szeptembertől közös irányítás alá vonta a KKV szegmenst a középvállalati ügyfélkörrel. Cél, hogy a vállalati üzletágon rendelkezésre álló termék- és szektorspecifikus tudás és megoldások (pl. exportfinanszírozás, kereskedelemfinanszírozás, agrárfinanszírozási konstrukciók, pénz- és tőkepiaci ügyletek bonyolítása - treasury tanácsadás) a KKV ügyfelek számára is közvetlenül elérhetővé váljanak.

A Csoport Strukturált Termékek Főosztálya kiváló évet zárt 2017-ben.

A Kereskedelem- és Agrárfinanszírozási terület az év folyamán több mint 50 Mrd HUF összegben folyósított új hitelt, miközben a termékpalettájának jó részét – összhangban az Exim stratégiájának változásával - megújította. A terület 2017-ben is megőrizte piacvezető helyét az Exim refinanszírozott ügyletek területén. A KKV ügyfélkör corporate területhez történő szegmentálásával párhuzamosan sor került az első kereskedelemfinanszírozási ügylet KKV ügyfél részére történő folyósítására.

A Csoport Projektfinanszírozás és Szindikálások területén kiemelkedő portfólió növekedést ért el. E növekedésből minden alszegmens egységesen kivette a részét, azaz a kereskedelmi ingatlan finanszírozás, a nem ingatlan célú projekt- és strukturált finanszírozás, valamint a nem strukturált szindikált hitelek is. A hitelportfólió bővülése konzervatív üzletpolitika és kockázatvállalás mellett valósult meg. A Csoport piaci lehetőségek kihasználása során az idei évben is használt refinanszírozott hitel konstrukciókat (MNB NHP és Exim Versenyképesség javító Hitelcsomag keretében).

A faktoring üzleti volumen a korábbi évek stagnálását követően 2017-ben ismét növekedni tudott annak ellenére, hogy a magyar faktoring piacon nagyon erős verseny alakult ki.

A fő fókusz az ügyfélkör bővítésére, a direkt értékesítés élénkítésére, új piaci lehetőségek feltérképezésére és kiaknázására helyeződött. Ezzel párhuzamosan folytatódott az új faktoring szoftver teljes körű integrálása a Csoport IT rendszerébe, amely a projekt lezárását követően lehetőséget biztosít az elektronikus faktoring szolgáltatások minél szélesebb körű igénybe vételére az ügyfelek számára.

Okmányos területen a fokozódó piaci versenyhelyzet ellenére sikerült szinten tartani a garancia és akkreditív állományokat. Optimizmusra ad okot a tartósan kedvező makrogazdasági környezet és az uniós források egyre jelentősebb mértékű kihelyezése, melynek köszönhetően várhatóan tovább fog növekedni az ipar kibocsátása és a külkereskedelem volumene, amely nagymértékben hozzájárul az okmányos ügyletek termékcsoport forgalmának növekedéséhez is.

Az Önkormányzati területen a kiszolgálási modell középpontjában a nagyobb önkormányzatok, illetve az azok tulajdonában lévő vállalatok vannak, ahol a Csoport továbbra is teljes körű banki szolgáltatást nyújt.

A vállalati ügyfélkörben megvalósított piaci bevezetést követő évben nagy népszerűsége tett szert a Raiffeisen Electra elektronikus banki rendszer, amely széleskörű cash management szolgáltatásokat tesz elérhetővé az ügyfelek részére. A Csoport új funkcióként a Devizaváltás Azonnali Árfolyamon szolgáltatást 2017-ben vezette be, melynek használatával az ügyfelek gyorsan, díjmentesen, versenyképes árfolyamon válthatnak devizát export-import tevékenységükhöz, vagy devizahitel törlesztésükhöz.

A Pénzügyi Intézmények terület nagyon jó évet zárt. Jelentősen növelte ügyfél- és letétkezelési állományát, több nemzetközi bank a Raiffeisen Bankot választotta a CLS ügyletek bonyolításához.

A Csoport Pénz-, Deviza- és Tőkepiaci Főosztálya (Markets) - a Magyar Nemzeti Bank statisztikái alapján - 2017-ben a második legnagyobb devizaforgalmat bonyolította az országban és a Budapesti Értéktőzsde derivatív szekciójának ismét a legnagyobb szereplője lett. Emellett 2017-ben a Csoport a második legnagyobb magyar államkötvény forgalmazó volt az elsődleges állampapír-piacon.

4.1.2. Lakossági ügyfelek

A Lakossági üzletág kiváló eredménnyel zárta a 2017-es évet, melyben a bruttó bevétel és a kockázati költségek kedvező alakulása egyaránt szerepet játszott. A kedvező eredményekhez a Premium és Private Banking szegmensein kívül 2017-ben a Lakossági szegmens is jelentősen hozzájárult.

A 2016-os évhez hasonlóan 2017-ben is kiemelt fókusz volt a magas kiszolgálási színvonal megtartása, melyet jól tükröznek kedvező ügyfél elégedettségi mutatóink (Net Promoter Score), továbbá az alacsony elvándorlás, főként a Premium Banking szegmensben.

A Csoport év közben csatlakozott a Raiffeisen Bank International által elindított digitális projekthez, mellyel az alternatív csatornák további nagymértékű megerősítését célozza.

Lakossági források terén a Csoport piaci részesedése 6,6%-ra nőtt 2017-ben. Ezen belül, a Csoport lakossági ügyfelei közel 40%-kal magasabb állományt tartanak folyószámlán, mint 2016 év végén, elsősorban a folyamatosan növekvő elsődleges ügyfélkörnek, a Premium ügyfelek akvizíciójának és a piaci kamatkörnyezetnek köszönhetően. A folyószámla állomány növekedése jelentősen meghaladja a lekötött betéti állomány csökkenését.

2017-ben 313 milliárd forintba nőtt a lakossági ügyfelek befektetési állománya, melynek forrása elsősorban a Premium Banking szegmens befektetéseinek 7,5%-os növekedése volt. Az állampapírokban kezelt vagyon ennél kisebb mértékben növekedett.

Összességében a lakossági megtakarítások 9,2%-al nőttek 2017-ben.

Az üzletág 2017. során jelentős sikereket ért el a lakossági hitelezésben is. Nagymértékben megnőtt az érdeklődés a lakossági jelzáloghitelek illetve a személyi kölcsönök iránt egyaránt.

Fedezett hitelek területén 2017 legnagyobb újdonsága a Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitelek bevezetése volt, de jelentősen tudta javítani az igénylési folyamat hatékonyságát is a minél ügyfélbarátabb kiszolgálás érdekében. Az új termékeknek, a piaci lehetőségeknek és a nagyobb fókusznak köszönhetően az új jelzálog kihelyezés volumenben több, mint 80%-kal emelkedett 2016-hoz képest.

A fedezetlen hitelezés is jelentősen bővült 2017-ben, termékenként eltérő mértékben. A legjelentősebb emelkedés személyi kölcsön esetében volt, ahol sikerült duplázni a korábbi év teljesítményét.

A hitelezés fellendülése összességében nem tudta kompenzálni a teljes hitelállomány csökkenését, köszönhetően a meglévő portfólió amortizációjának, valamint az alacsony kamatkörnyezet által kiváltott jelentős előtörlesztési tendenciának. Ez különösen a lakossági szegmenst érintette hátrányosan, ahol 5,1%-os csökkenést lehetett tapasztalni a teljes hitelállományban. Ezzel szemben a Premium Banking szegmens teljes hitelállománya tovább nőtt 27,3%-kal.

Összességében a Csoport piaci részesedése enyhén csökkent a lakossági hitelállomány vonatkozásában, így 2017 végén a piaci részesedés 4,52 % volt.

A Csoport továbbra is kiemelkedő figyelmet fordít a törvényi megfelelésre, ennek szellemében került jelzálogbanki refinanszírozásra a jelzáloghitel portfólió 16%-a.

4.1.3. Private Banking Ügyfelek

A Friedrich Wilhelm Raiffeisen Private Banking célja: ügyfelei családi vagyonának megőrzése, gyarapítása és nemzedékről nemzedékre örökítése.

A Csoport tapasztalt tanácsadói szakértő munkájával ügyfelei részére biztonságot, kényelmet, diszkréciót és személyre szabott egyedi megoldásokat biztosít.

A Friedrich Wilhelm Raiffeisen Private Banking fennállásának legsikeresebb évét zárta 2017-ben. A Csoport ügyfeleit megtisztelő bizalmának köszönhetően a kezelésünkre bízott vagyon az év végére elérte a 480 milliárd forintot, ami 10%-os növekedést jelent az előző évhez képest. Ez az átlag feletti növekedés tovább erősíti a Csoportpiaci pozícióját. Magyarország leggazdagabb családjainak kiszolgálását valósítja meg, belépési limit 70 millió forint, az egy családra jutó átlag vagyon 205 millió forint.

Kiemelt magánügyfelek elégedettségének megteremtése és fenntartása elképzelhetetlen személyre szabott megoldások és a legmagasabb szolgáltatási színvonal nélkül. 2017-ben is jelentős összegeket investált új termékek és szolgáltatások bevezetése, valamint IT rendszerek és banki tanácsadói tudásbázis fejlesztése érdekében.

Az év prioritásos feladatákként kezelte a MiFID2 irányelvek implementálását, melyek elsődleges célja a befektetők védelmének erősítése. A jogszabályi változásokkal egyidejűleg a Friedrich Wilhelm Raiffeisen Private Banking megújította ügyfél kiszolgálási és befektetési tanácsadási modelljét.

Az új kiszolgálási modell négy alapvető pillérből áll:

- hosszú távú pénzügyi megoldások kínálása aktív befektetési tanácsadással
- dedikált, magasan képzett tanácsadók ügyfelek részére történő rendelkezésére állása
- a befektetési tanácsadók munkájának támogatása korszerű IT eszközökkel
- hozam- és kockázatoptimalizáción alapuló eszközallokáció megvalósítása a befektetési tanácsadás során.

A személyes tanácsadók országsszerte várják az ügyfeleket kényelmes, kellemes légkörű és diszkréciót biztosító Private Banking bankfiókokban, valamint igény esetén, előzetes telefonos egyeztetés után házhoz is mennek az ország bármely pontján.

Az ügyfelek bizalmának alapja a befektetési tanácsadók felkészültsége. A pénzügyi műveletek azon bonyolult - időt és állandó figyelmet igénylő - mozzanatait, amelyek a vagyon megőrzését, illetve gyarapítását célozzák, csak szakemberek képesek valóban hatékonyan átlátni. A befektetési tanácsadók azokat a pénzügyi konstrukciókat kutatják és ajánlják, amelyek az ügyfelek vagyonának hosszú távú kezelése szempontjából nélkülözhetetlenek.

A tanácsadók proaktívan ellátják az ügyfeleket a döntésekhez szükséges információkkal, valamint szakmai tapasztalataikkal segítik a szükséges értékpapírok kiválasztását. Az ügyfelek kockázatvállalási hajlandósága és az elérni kívánt hozam alapján testreszabják a befektetési portfóliókat és értesítést küldenek, ha a piacon olyan információ merül fel, amely a portfólió szempontjából lényeges lehet.

4.1.4. Pénzügyi intézmények

A pénzügyi intézményi ügyfélkör stratégiailag kiemelt fontosságú a Csoport számára. Ez a szegmens mérsékelt hitelezési kitétség és tőkeszükséglet mellett jutalék-túlsúlyos bevételt, biztos forrásállományt és stabil, hosszú távú ügyfélkapcsolatokat jelent. A terület rizikókölsége elenyésző és költségszintünk is alacsony.

Az üzletág kiemelt célcsoportja a hazai biztosítók, befektetési alapkezelők, pénztárak, illetve hazai és nemzetközi pénzintézetek és befektetési szolgáltatók.

Az év során jelentős eredményeket ért el az értékpapír- és befektetési szolgáltatások, valamint a letétkezelés területén. A bankcsoport bécsi központjában megerősített csoportszintű vezetés támogatásával piacon egyedülálló megoldást kínál az ügyfelek Közép-Kelet Európába irányuló befektetéseinek letétkezelésére és elszámolására. A Csoport megújított letétkezelési termékének piaci elismerését bizonyítja, hogy 2017-ben több új hazai és nemzetközi ügyfél választotta a Raiffeisen megoldását.

Az egyre csökkenő kamatkörnyezetben intézményi befektető ügyfélkörben továbbra is erős igény mutatkozik az egyedileg strukturált befektetési eszközökre, valamint a pénz-, deviza- és tőkepiaci kereskedési főosztály által kínált befektetési termékekre. A befektetési termékek széles körének értékesítésével, valamint a portfóliókezeléssel kapcsolatos termékek segítségével az üzletág jutalékbevétele 2017-ben tovább növekedett.

A Csoport több belső és az egész magyar tőkepiacot érintő projektben vállalt vezető szerepet. Mind az ügyfelek, mind pedig a szakma egyértelmű pozitív visszajelzései bizonyítják, hogy a Raiffeisen Bank a regionális pénz- és tőkepiacokon az egyik legerősebb márkánév.

4.1.5. Leányvállalatok

Raiffeisen Corporate Lizing Zrt.

A 100%-os banki tulajdonú vállalat a Raiffeisen Lizing Csoport tagjaként 2014-ben új stratégiájának megfelelően átvette az összes új lízingfinanszírozási tevékenységet, függetlenül a lízingtárgy jellegétől, tevékenységi köre pedig kibővült kizárólag fogyasztónak nem minősülő ügyfelek részére, berendezések vásárlása céljából történő hitel- és pénzkölcsön nyújtással.

Az általános piaci, gazdasági helyzet a legtöbb szegmensben tovább javult, elsősorban az alacsony kamatkörnyezetnek, a beruházási kedv erősödésének és a gazdaság általános fellendülésének köszönhetően. Eszközfinanszírozás terén a közép- és nagyvállalati szegmensben komoly részarányt képviselt a banki ügyfelek lízingigényeinek kiszolgálása. 2017 nagy kihívása volt a kis- és mikrovállalatok kiszolgálását célzó új lízingfinanszírozási program elindítása, aminek látványos hatása 2018-tól várható. Ingatlanfinanszírozásra a piaci igények minimális szintje és a csekély keresletnövekedési várakozások miatt a Társaság nem helyezett hangsúlyt. A lízingcég továbbra sem tervezi újraindítani a közeljövőben a lakossági ügyfelek kiszolgálását.

2018-ban a Társaság folytatja a korábban megkezdett stratégiáját, aminek középpontjában a közép- és nagyvállalati ügyfelek jármű- és/vagy eszközberuházásainak lízingfinanszírozása áll, ugyanakkor jelentős hangsúlyt kap a mikro- és kisvállalati szegmens lízingkiszolgálásának fellendítése, a portfólió jó minőségének megőrzése, valamint a költséghatékony működés biztosítása céljából a költségek alacsony szinten tartása.

Raiffeisen Autó Lizing Kft.

A Társaság a Raiffeisen Corporate Lizing Zrt. 100%-os tulajdonú vállalata. A kedvező piaci tendenciák figyelembevételével a Társaság 2017-es évi stratégiájában a fő irányvonal a banki ügyfelek operatív lízingigényeinek kiszolgálása volt, kizárólag a közép- és nagyvállalati szegmensben és jellemzően autó- és nagyhaszonjármű flottákra vonatkozóan. Ennek következtében az új portfólió a Csoport tagjai mellett

elsősorban – szigorú egyedi elbírálás alapján - kiváló bonitású banki ügyfelek kiszolgálásával is bővült. Más szegmensekben és más lízingtárgyak vonatkozásában az operatív lízing (tartós bérlet), mint szolgáltatás nyújtása és nagyobb volumenű új ügyletkötés továbbra sem preferált.

2018-ban a Társaság nem tervezi a jelenlegi stratégia lényegi újragondolását.

Raiffeisen Energiaszolgáltató Kft.

A Társaságot a Bank egykori leányvállalata alapította abból a célból, hogy pénzügyi befektetőként részarányt szerezzen az energetikai piaci szegmensben. A 2015-től a Bank 100%-os tulajdonába került.

A Társaság külön-külön projektársaságokban megvalósult saját, vagy részben saját beruházásait a Bank közvetlenül finanszírozza, a cég pedig üzemeltetési szolgáltatást, műszaki és pénzügyi tanácsadást nyújt az egyes projektársaságok részére.

A megváltozott stratégiának köszönhetően a Társaság mára már csak egyetlen projektársaságot, az Euro Green Energy Kft.-t üzemelteti. Figyelembe véve a kedvező gazdasági környezetet és a projektcég erős pénzügyi helyzetét, a Társaság 2016 folyamán kétszer, 2017-ben egyszer tőkeleszállítást hajtott végre.

A 2018-as tevékenység fókuszában az Euro Green Energy Kft. szakszerű és hatékony adminisztrációs és pénzügyi működtetése áll, ugyanakkor megfelelő piaci körülmények esetén a Társaság nem zárkozik el részesedése értékesítése elől sem.

Euro Green Energy Kft.

Az Euro Green Energy Kft. a Raiffeisen Energiaszolgáltató Kft. 100%-os tulajdonú leányvállalata. Tevékenysége villamosenergia-termelés, melyet a Böny térségében megvalósított szélerőmű park üzemeltetésével végez. A Társaság üzletmenetében lényeges változás nem várható a közeljövőben, vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzete a terveknek megfelelően alakul.

A Tulajdonos megfelelő piaci körülmények bekövetkezése esetén a későbbiekben értékesíteni tervezi a Társaságot. A Társaság törzstőkéje 2016 során kétszer, 2017-ben egyszer került csökkentésre, de további tőkeleszállítás várható a következő években.

Raiffeisen Biztosításközvetítő Kft.

A Bank 100%-os tulajdonában áll. A Társaság fő tevékenységi köre a biztosításközvetítés, elsősorban a Raiffeisen Bankcsoport tagvállalatainak részére. Kiemelkedő az együttműködés a Bankcsoport saját eszközeinek kezelését végző területtel, a Bank ügyfélhiteleivel kapcsolatos biztosítékainak értékelését végző főosztállyal (CRM/RRM), a Kis- és Középvállalati főosztállyal (SB), illetve az Ingatlan Alappal és a Raiffeisen Alapkezelő Rt.-vel.

Bár a fő bevételi forrás és az új üzleti lehetőségek továbbra is a lakossági, a kis- és középvállalati területről származnak, korábbi döntés értelmében a nagyvállalati szegmensben is kíván biztosítási termékeket értékesíteni. Az ehhez szükséges folyamatok 2016-ban kialakításra kerültek, 2017-ben az egyedi termékek bevezetése is megtörtént. A standardizált termékek tekintetében az előkészítés megvalósult, 2018-ban pedig ezen egyszerűsített termékek bevezetésre is kerülnek.

A befektetési biztosítások terén kedvező feltételek adódtak, kiemelten a nyugdíjcélú biztosítások értékesítésére is. Ugyanakkor 2016 végén – jogszabályi változás – következtében az összes befektetési biztosítás kivezetésre került, de 2017-ben a terveknek megfelelően bevezetésre kerültek ezen biztosítások aktualizált verziói.

A Társaság fő bevételi forrása a közvetített üzletek utáni biztosítóktól kapott jutalék.

RB Kereskedőház Kft.

A Társaság a Raiffeisen Bank Zrt. 100%-os tulajdonában álló kereskedelem-finanszírozási tevékenységet folytató vállalata. Az előző időszak tendenciája folytatódott, azaz a cégvezetés által bevezetett kockázatérzékeny üzleti gyakorlat párosult az ügyfelek részéről jelentkező csökkenő aktivitással, így új ügylet kötéseire már évek óta nem került sor. A cég eredményét így a fix költségeket nem fedező üzleti volumen következtében előállt veszteség határozta meg.

2017-ben a Bank először tőkeemelést, majd tőkeleszállítást hajtott végre, illetve megszületett a döntés arról is, hogy a tulajdonos a Társaság tevékenységét megszünteti és beolvasztja az SCT Kárász utca Kft-be. A beolvadás napja 2018.01.31.

RB Szolgáltató Központ Kft.

A Társaságot a Bank azzal a céllal alapította, hogy bankműveleti központot nyisson és üzemeltessen Nyíregyházán. Tevékenysége telefonos ügyfélszolgálati és értékesítési tevékenységgel indult, ami kibővült telefonos behajtási, hitelbírálati és banki operációs tevékenységgel, továbbá ezen feladatokhoz kapcsolódó adminisztrációs tevékenységgel, majd pedig bérszámfejtési feladatokkal.

A Társaság a működéséhez szükséges eszközbeszerzéseket beruházási hitelből finanszírozza, pénzügyi helyzete és likviditása stabil, működése nyereséges.

A Társaság 2018-as üzleti év során is folyamatai fejlesztésével, a kiszolgálási minőség további javítására törekedve tervezi megbízási tevékenységét végezni.

Raiffeisen Befektetési Alapkezelő Zrt.

A Társaság a Bank 100%-os tulajdonában áll, 80%-ban közvetlenül, 20%-ban pedig a Raiffeisen Gazdasági Szolgáltatón keresztül.

A Társaságnak 2017 folyamán sikerült a pénzpiaci alapok versenyképességének továbbromlása és az állampapírok vonzerejének fennmaradása mellett az alapokban kezelt vagyont növelnie, így működési eredménye is kedvezően alakult.

Az év során a Társaság folytatta termékszettjének átalakítását annak érdekében, hogy igazodjon a piac által támasztott kihívásokhoz. Ennek egyik legfontosabb lépése három, különböző kockázati szintet megcélzó, aktív kockázatkezeléssel felvértezett alap kialakítása volt. Együttműködésben a Raiffeisen Csoport osztrák alapkezelőjével, a Társaság új alapcsaládot indított 2017-től. 2017-2018-as cél volt, hogy felfutassa az ingatlanalap értékesítését, amelyet siker koronázott. Ezen túlmenően megváltoztatta a részvényalap harmonizációját is, illetve elindította a nemzetközi kötvényalapot. Az év fontos kezdeményezése volt a portfóliókezelési tevékenység visszaadása.

A Társaság további termékátalakítást nem tervez, de a piaci fejlemények függvényében elképzelhető egyes alapok stratégiájának finomhangolása.

Raiffeisen Gazdasági Szolgáltató Zrt.

A Bank 100%-os tulajdonú leányvállalatának fő tevékenysége: máshová nem sorolt egyéb gazdasági szolgáltatás. A Társaság több vagyonkezelő cégben is szerzett egyéb részesedést, de azokat időközben eladta. 2015 végén három 100%-os tulajdonú leányvállalattal rendelkezett. Az üzleti év során két leánycége, az SCTAI Angol Iskola Kft. és az ő tulajdonában lévő SCT Beruházás Kft. piaci tender keretében értékesítette teljes ingatlanvagyonát, miután tulajdonosi döntés született ezen cégek Társaságba való beolvadásáról. A jogutód 2016.01.01-jével kezdte meg működését.

2016-ban a tulajdonos döntött arról, hogy a jövőben a Társaság átalakulással szétválna és a két jogutód beolvadna a Bank hasonló profilú leányvállalataiba.

SCTS Kft.

A Társaság a Bank 100%-os tulajdonában áll. Tevékenységének eredeti célja több szentendrei ingatlan megvásárlásával és új szabályozási terv készítésével egy kereskedelmi felépítmény megvalósítása volt. A gazdasági válság következtében azonban arra kényszerült, hogy felülvizsgálja a korábban tervezett fejlesztési koncepció megvalósíthatóságát és a megváltozott piaci körülményekhez való igazítását. 2015-ben a Társaság tárgyalásokat folytatott az Ingatlanok értékesítésével kapcsolatban, végül 2016-ban egy sikeres tender következményeként a Társaság minden ingatlanja értékesítésre került. Bár a befolyt vételárból több tartozását kiegyenlítette, a saját tőkéje negatívba fordult. Végül 2017-ben a Bank megvásárolta a Raiffeisen Gazdasági Szolgáltató Zrt.-től és rendezte a Társaság tőkehelyzetét. Döntés született arról is, hogy a tulajdonos a Társaság tevékenységét megszünteti és beolvasztja az SCT Kárász utca Kft.-be. A beolvadás napja 2018.01.31.

SCTB Kft.

A Bank rendelkezik a Társaság 100%-os üzletrészeivel. Tevékenysége: saját tulajdonú ingatlanok adásvétele. Jellemzően a Raiffeisen Bank hitelezési veszteségének mérséklése érdekében a Bank jelzálogjogával terhelt ingatlanokat és eszközöket felszámolási és végrehajtási eljárás során vagy vételi jog lehívásával veszi át. A vásárlások forrásául a Raiffeisen Bank hitelei szolgálnak.

2012-2016 időszakban értékesítésre került a legtöbb ingatlan, a befolyt vételárakból pedig valamennyi hitele visszafizetésre került. A 2017-ben további ingatlan került eladásra, így már csak két budapesti ingatlannal rendelkezik.

A 2016-os tőkeemelés követően 2017-ben a tulajdonos döntött arról, hogy a Társaság tevékenységét megszünteti és beolvasztja az SCT Kárász utca Kft.-be. A beolvadás napja 2018.01.31.

SCT Kárász utca Kft.

A Bank 100%-os tulajdonú leányvállalata. A Társaság tevékenysége ingatlankezelés, birtokában van egy szegedi Kárász utcai ingatlan bérleti joga, amit úgy hasznosít, hogy továbbadja albérletbe a Banknak. A bankfiók-beruházás a Raiffeisen Banktól felvett hitelből valósult meg.

A tulajdonos döntése alapján 2015-ben a Társaságba olvadt a csoport két másik cége, az SCT Tündérkert Kft. és a Butár Kft. A beolvadással a Társaság tulajdonába került egy szintén bankfiókként működő váci ingatlan is.

2017-ben a tulajdonos döntött arról, hogy a három banki leányvállalatot beolvaszt a Társaságba. A beolvadás napja 2018.01.31.

Raiffeisen Ingatlan Üzemeltető Kft.

A Raiffeisen Befektetési Alapkezelő Zrt. 100%-os tulajdonú leányvállalata. A Társaság tevékenysége ingatlanüzemeltetés, így például bevásárlóközpontok, irodaházak, ipari és kereskedelmi ingatlanok, bankfiókák üzemeltetése.

A 2017-es évben is a legnagyobb megbízója, a Raiffeisen Ingatlan Alap nevében teljes pénzügyi és műszaki üzemeltetési, valamint bérbeadási tevékenységet látott el.

5. FELELŐS TÁRSASÁGIRÁNYÍTÁSI NYILATKOZAT

A felelős társaságirányítás a Csoport legfőbb céljainak alapvető eszköze, a hosszú távú értékteremtés előfeltétele. A társaságirányítás feladata a megfelelő egyensúly, működési rend kialakítása a tulajdonosok, az ügyfelek, a munkavállalók, az üzleti partnerek és a szélesebb közönség között. A Raiffeisen Bank Zrt. működése során maradéktalanul betartja a rá vonatkozó jogszabályokban és MNB rendelkezésekben foglaltakat. A Csoport felépítését és működési feltételeit az Egyedüli Részvényes által elfogadott Alapító Okirat, valamint a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza. A Csoport a társaságirányítási gyakorlatát folyamatosan felülvizsgálja, fejleszti.

6. A PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK HASZNOSÍTÁSA

Az IFRS és a Számviteli törvény előírásainak megfelelően a Csoport a pénzügyi eszközöket a következő kategóriákba sorolta:

- Kereskedési célú pénzügyi eszköz: a rövid távú ár- és árfolyam-ingadozásokból származó nyereség elérése céljából szerzett pénzügyi eszköz.
- Fedezeti célú származékos ügyletek: A Csoport fedezeti céllal köt valós érték fedezeti kamat-swap ügyleteket, melyek a fix (fix kamatozású hitel, betét vagy fix kamatozású kibocsátott kötvény) vagy strukturált kamatozású alapügylet beágyazott derivatívájának (strukturált kamatozású kibocsátott kötvények) valós érték változásának ellentételezésére szolgál. A Csoport kockázatfedezési céllal alkalmaz portfólió alapú cash-flow fedezeti kétdevizás kamat-swap ügyleteket is, ahol a fedezett portfólió a devizás hitelek és a forint betétek egy csoportja, a fedezés célja pedig a kamatbevétel és kamatráfordítás ingadozásának megszüntetése, ami a referenciakamatok változásából, illetve a forint árfolyamának ingadozásából fakad.
- Keletkeztetett kölcsönök és más követelések a Csoport által pénzügyi eszközök, áruk vagy szolgáltatások rendelkezésre bocsátásával létrehozott, rögzített vagy meghatározható fizetéssel járó pénzügyi eszközök, kivéve, ha azokat a Csoport rövid távú értékesítési céllal hozta létre.
- Lejáratig tartott pénzügyi eszközök, melyeket a Csoport lejáratig szándékozik és képes megtartani.
- Értékesíthető pénzügyi eszközök azok a pénzügyi eszközök, amelyek nem minősülnek kereskedési célú pénzügyi eszköznek, a Csoport által keletkeztetett hitelnek, kölcsönnek vagy lejáratig tartott pénzügyi eszköznek. Ebben a kategóriában szerepel elsősorban a befektetési céllal tartott tulajdoni részesedést jelentő befektetés, a befektetett eszközök között kimutatott, nem lejáratig tartott hitelviszonyt megtestesítő értékpapír.

A Csoport számviteli politikája és számos közzététel megköveteli a pénzügyi eszközök és kötelezettségek valós értékének meghatározását. A valós érték értékelési és/vagy közzétételi célok miatt kerül meghatározásra az alábbiakban leírt módszerek alapján.

Valamennyi pénzügyi instrumentum kezdeti megjelenítése a közvetlenül kapcsolódó tranzakciós költségekkel növelt valós értéken történik (kivéve az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumokat, ahol a tranzakciós költségek közvetlenül az eredményben kerülnek elszámolásra). A szokásos üzletmenet során egy pénzügyi instrumentum valós értéke a kezdeti megjelenítéskor a tranzakciós ár (vagyis az adott vagy kapott ellenérték valós értéke).

A kezdeti megjelenítést követően az aktív piacokon jegyzett pénzügyi instrumentumok valós értéke meghatározásának alapja eszközök esetében a vételi ár, kötelezettségek esetében pedig az eladási ár. Amennyiben független árfolyam nem áll rendelkezésre, megfigyelhető piaci adatokra támaszkodó értékelési technikákkal történik a valós érték meghatározása. A módszer lehet hasonló instrumentumokkal való összehasonlítás, amelyekre megfigyelhető piaci árjegyzés rendelkezésre áll, diszkontált cash-flow elemzés, opcióárazási modellek és a piaci szereplők által általánosan alkalmazott egyéb értékelési technikák. A pénzügyi instrumentumok valós értékét teljesen vagy részben olyan feltételezéseken alapuló technikával is meg lehet állapítani, melyeket nem támasztanak alá az aktuális piaci tranzakciók vagy a megfigyelhető piaci adatok.

A Csoport a valós érték meghatározására az alábbi módszertant alakította ki:

a) derivatív ügyletek:

- A határidős deviza forward és futures ügyletek valós értéke az értékelés időpontjában fennálló – az ügylet lejáratú időpontjára vonatkoztatott – határidős árfolyama és a kötési árfolyama különbözetének a lejárat időpontjától az értékelés időpontjáig diszkontált értéke.
- A devizaswap ügyletek valós értéke a határidős lábnak az értékelés időpontjában fennálló – az ügylet lejáratú időpontjára vonatkoztatott – határidős árfolyama és a kötési árfolyama különbözetének a lejárat időpontjától az értékelés időpontjáig diszkontált értéke. Az értékelő hozamgörbénél figyelembe vesszük az aktuális piaci kamatfelárat.
- A kamat-swap ügyletek és határidős kamatláb megállapodások (FRA) valós értéke az ügyletek várható jövőbeni cash-flowjának az értékelés időpontjára diszkontált nettó jelenértéke.
- A plain vanilla és egzotikus deviza opciók valós értékének meghatározása a módosított Black-Scholes modell alapján történik. Azoknál az egzotikus opcióknál, melyekre nem létezik zárt képlet, ott iteratív eljárás segítségével határozódnak meg az értékek.
- A kétdevizás kamatswap ügyletek valós értéke az ügyletek várható jövőbeni cash-flowjának az értékelés időpontjára diszkontált nettó jelenértéke, ahol az értékeléshez használt hozamgörbébe beépítjük az ezen ügyletek piacára jellemző (országkockázati felárat is megtestesítő) kamatfelárat (basis swap spread).
- A tőzsdei határidős részvény- és indexügyletek valós értékét a tőzsdei ár és a kötési ár különbsége alapján határozzuk meg.

b) értékpapírok:

A kereskedési célú pénzügyi eszközök és az értékesíthető pénzügyi eszközök közé besorolt magyar államkötvények valós értékének megállapítása a Bloomberg információs rendszerben elérhető piaci árakon történik. Egyéb értékpapírok valós értéke azon papírok esetében, amelyeknél ilyen rendelkezésre áll: a tőzsdei záróárfolyam. Amely értékpapírok esetében tőzsdei ár nem áll rendelkezésre, azoknál a valós érték az értékpapír várható jövőbeni cash-flow-jának az értékelés időpontjára diszkontált nettó jelenértéke.

c.) hitelek

Egyes fix kamatozású hitelügyletek valós érték változásának fedezetére a Csoport kamatláb swap ügyleteket kötött. Az ilyen IRS ügyletekkel fedezett hitelek valós értéke a várható jövőbeni cash-flow-k mérlegfordulónapra diszkontált nettó jelenértéke. A mérlegben ezek a hitelek valós értéken szerepelnek.

d.) betétek

Egyes strukturált kamatozású betétek valós érték változásának fedezetére a Csoport kamatláb swap ügyleteket kötött. A strukturált betétek beágyazott derivatívát tartalmaznak, melyet a Csoport a betétről leválasztva, a fedező kamatláb-swappal együtt piaci áron tart nyilván. A mérlegben ezek a beágyazott derivatívák és kapcsolódó kamatswap ügyletek valós értéken szerepelnek.

A strukturát nem tartalmazó, fedezeti elszámolásba bevont betéteket a Csoport a mérlegben valós értéken tartja nyilván. A valós érték meghatározása a várható jövőbeni cash-flow-ok mérlegfordulónapra diszkontált nettó jelenértéke.

e.) kibocsátott kötvények

Egyes fix, illetve strukturált kamatozású kibocsátott kötvények valós érték változásának fedezetére a Csoport kamatláb swap ügyleteket kötött. Az ilyen IRS ügyletekkel fedezett fix kamatozású kibocsátott kötvények valós értéke a várható jövőbeni cash-flow-k mérlegfordulónapra diszkontált nettó jelenértéke. A strukturált kötvények beágyazott derivatívát tartalmaznak, melyet a Csoport a kötvénnyel leválasztva, a fedező kamatláb-swappal együtt piaci áron tart nyilván. A mérlegben ezek a beágyazott derivatívák és kapcsolódó kamatswap ügyletek valós értéken szerepelnek.

Fedezeti elszámolás

A Csoport bizonyos kockázatkezelési célú származékos ügyleteket fedezeti ügyletként jelölt meg fedezeti elszámolás céljára. A fedezeti kapcsolat indulásakor a Csoport formálisan dokumentálja a fedezeti ügylet(ek) és a fedezett ügylet(ek) közti kapcsolatot, az ügylet megkötésével követett kockázatkezelési célokat és stratégiát, továbbá a fedezeti kapcsolat hatékonyságának mérésére használt módszert. A Csoport a fedezeti kapcsolat elején és később folyamatosan is felméri, hogy a fedezeti ügylet várhatóan nagyon hatékony lesz-e a fedezett ügyletnek a fedezett kockázatnak tulajdonítható valós érték változásait ellentételező hatások elérésében a fedezeti ügylet teljes időtartama során, és hogy a tényleges eredmények 80-125 százalék közötti sávba esnek-e.

7. KOCKÁZATKEZELÉSI ÉS FEDEZETI ÜGYLET POLITIKA ALAPELVEI

A Raiffeisen Bankban az üzleti területektől teljesen elkülönített, független kockázatkezelés működik, a Kockázatkezelésért felelős vezérigazgató-helyettes felügyelete alatt. Az ügyfelek hitelkockázat elemzése és kezelése a Hitelkockázati Főosztály ill. a Lakossági és KKV Kockázatkezelési Főosztály; a piaci, működési és csalás kockázatok elemzése, valamint a Bázeli III. szabályoknak való megfelelés, tőkeszámítás, portfólió szintű hitelkockázati kockázati modellek fejlesztése az Integrált Kockázatelemzési Főosztály feladata.

7.1.1. Hitelkockázatok kezelése (Credit Risk)

A nem lakossági ügyfelek kockázati értékelése, hitelbírálat a egyedi elemzésen és minősítésen (rating) alapul, jellemzően negyedéves pénzügyi monitoring és éves limit-felülvizsgálat mellett. A lakossági illetve mikro-vállalati hitelezésben automatizált, scorecard-alapú bírálat történik.

A hitelezés korlátait az üzleti és kockázati szempontoknak a Bank tulajdonosa és vezetése által meghatározott, kívánatosnak tartott egyensúlya jelenti, a hitelintézeti törvény és más jogszabályok, továbbá a Csoport Hitelpolitikai Irányelveinek keretein belül.

Az ügyfelek a gazdasági válság okozta fizetési nehézségeire a Csoport hitelátstrukturálási megoldásokkal, késedelem előrejelző folyamatok bevezetésével, a behajtás és követeléskezelés megerősítésével reagált, és 2016-17 során szignifikáns csökkenést ért el a nemteljesítő ügyfelek állományának csökkenésében.

A Bankcsoport kockázatkezelési folyamatai a Bázeli III. elvárásainak megfelelően működnek. A kockázatok szofisztikált méréséhez szükséges alapadatokat strukturált formában korszerű adattárház tartalmazza. 2012 májusától kezdve már a teljes banki portfólió (vállalati, lakossági és KKV) tőkekövetelményét a fejlett, belső minősítésen alapuló (IRB) módszer alapján számszerűsíti a Csoport. 2017. során az önkormányzati portfólió visszakerült sztetendard módszertan alá.

A kockázatok mérése és riportolása havi és negyedéves szinten történik a csoport és a szabályozói elvárásoknak megfelelően. A Bankcsoport a kockázati modellek eredményeit széleskörűen alkalmazza az árazás, a hitelezési döntések illetve a stratégiai irányok meghatározása során ezzel biztosítva a Bankcsoport hosszú távú tökemegfelelését, kockázatok tekintetében is stabil, eredményes portfólió kialakítását illetve a rendelkezésre álló tőke hatékony felhasználását.

7.1.2. Működési kockázatok kezelése (Operational Risk)

A működési kockázat kezelésében és szükség szerint a kockázati szint csökkentésében minden szervezeti egység tevékenyen részt vesz (főosztály, régió, leányvállalat). A Csoport komoly erőfeszítéseket tesz a működési kockázatkezelési szervezet fejlesztése és a kockázattudatosság növelése érdekében, ami magába foglalja a Csoport üzleti céljainak elérését fenyegető működési kockázatok azonosítását, gyűjtését, értékelését, riportolását, monitorozását és kezelését is. A kockázatok azonosításához használt fő eszközök a veszteség-adatgyűjtés, a kockázat indikátorok, a forgatókönyv elemzések, valamint a kockázati önértékelések.

A kockázatkezelés során erős hangsúlyt fektet a Csoport a „use test”-re (a működési kockázati szint csökkentésének gyakorlati megvalósítására), aminek keretében a Csoport a kockázattűrési szintet túllépő kockázatok esetében kockázatcsökkentő intézkedéseket kezdeményez.

A működési kockázatkezelési tevékenység további erősítése érdekében a Csoport implementálta azon standardokat, amelyek a fejlett mérési módszer által támasztott követelményeknek is megfelelnek.

A működési kockázatok megfelelő kezelésére irányuló egyre növekvő felügyeleti, Group és helyi menedzsment fókusz, valamint az AMA (Advanced Measurement Approach) bevezetéssel kapcsolatos feladatok minél hatékonyabb koordinációja érdekében az IRD Főosztályon belül megalakult az önálló Működési kockázat kontrolling csoport 2016 Q4-ben, amely így függetlenül működik a Csalás kockázat kontrolling csoporttól.

7.1.3. Piaci és likviditási kockázatok kezelése (Market Risk)

A piaci és likviditási kockázatok kezelése a Csoportban több szinten, fejlett módszerek és infrastruktúra felhasználásával történik, a monitoring az üzleti területektől függetlenül zajlik. A kockázatok mérése és riportolása napi/heti/havi és negyedéves szinten történik – a csoport és a szabályozói elvárásoknak megfelelően. A kockázatok csoportosítása, mérése, kezelése és a gazdasági tőke képzése a Csoport ICAAP folyamatainak keretében történik.

A kockázatok mérése és kontrollja összetett pozíciós, kockázati, stop loss és VaR limitrendszeren keresztül valósul meg, melynek módszertana összhangban van az anyabanki és szabályozói elvárásokkal. A banki tevékenységhez kapcsolódó piaci és likviditási kockázatok kezelése az alábbi részterületekre terjed ki: kereskedési könyvi és banki könyvi kamatláb-kockázat; a bank likviditásának kockázata going concern és stressz szemléletben is; a piaci pozíciók illikviditásából eredő kockázat; részvényárfolyam kockázat; devizaárfolyam kockázat; opciós kereskedés kockázata; az OTC derivatív ügyletek partnerkockázata.

7.1.4. Csalási kockázatok kezelése (Fraud Risk)

A csaláskockázat meghatározó eleme a működési kockázatoknak. A csaláskockázat-kezelés hatékonyságának növelése érdekében a Csoport 2014 folyamán centralizálta a hitelezési csalás kezelést az Integrált kockázatelemzési főosztályon, a jelenlegi Csalás kockázat kontrolling csoportban. Az integráció folytatásaként 2015. Q3 – 2017. Q3 között a nem hitelezési csaláskezelést is az Integrált kockázatelemzési főosztály végezte, majd 2017. Q3-at követően a nem hitelezési csaláskezelés az újonnan megalakításra került Bankbiztonsági főosztály tevékenységi körébe került. A teljes helyi bankcsoporti csalás kezelési tevékenység összefogását támogató HFRM (Head of Fraud Risk Management) funkciót a felső vezetés szintén ezen a területen jelölte ki.

8. KÖRNYEZETVÉDELEM

A Bank és leányvállalatai nem rendelkeznek olyan eszközökkel, melyek környezetvédelmi szempontból kiemelkedő fontossággal bírnának. Ugyanakkor a megújuló energiaforrások kihasználására épülő tevékenység megjelenése az Euro Green Energy Kft. révén a Raiffeisen Csoport erősödő elkötelezettségét jelzi az új környezettudatos megoldások keresésének útján.

9. FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA

A Raiffeisen Bank Csoport a pénzügyi szektor egyik meghatározó foglalkoztatója: 2017. év végén a foglalkoztatottak létszáma 2089 fő volt. Számára kifejezetten fontos, hogy tisztességes és korrekt munkáltatóként végezze tevékenységét, egyrészt maximálisan figyelembe véve és betartva a magyar Munka Törvénykönyve előírásait, másrészt kedvező munka- és karrierfeltételeket biztosítva munkavállalóinak.

A toborzás-kiválasztás központilag történik a Humánpolitikai Főosztály tevékenységének keretein belül, ügyelve arra, hogy diszkrimináció ne jelenjen meg a kiválasztás napi gyakorlatában. A Csoport kiválasztási gyakorlata a képzett és kvalifikált munkaerőt célozza meg, ugyanakkor a pályakezdő diplomások számára is lehetőséget biztosít arra, hogy csatlakozzanak a Csoporthoz, és intenzív szakmai fejlődési utat járjanak be.

A Csoport kiemelt módon törekszik arra, hogy a magyar munkaerő-piachoz viszonyítva méltányos és versenyképes jövedelmet biztosítson dolgozói számára. Az évek óta működő Cafeteria rendszer a választás lehetőségét nyújtja a munkatársak számára abban, hogy a személyes igényeiknek leginkább megfelelő bérén kívüli juttatásokban részesüljenek.

Minden munkavállalóra kiterjed a Csoport által működtetett teljesítménymenedzsment folyamat, ami keretet biztosít az egyértelmű célkitűzések, építő visszajelzések és megalapozott teljesítmény értékelések megvalósulásához. A teljesítménytől függő, anyagi és erkölcsi elismerések a munkatársakat kimagasló teljesítmény elérésére ösztönzik.

A Raiffeisen Bank Csoport komplex képzés-fejlesztési tevékenységet folytat, amelynek fókuszában a szakmai tudás és készségek fejlesztése mellett személyes, vezetői, nyelvi és számítástechnikai készségfejlesztési programok állnak. Éves szinten a Csoport munkavállalói átlagosan 3 napot töltenek képzés-fejlesztési eseményeken, programokon. A Csoport közösséget építő és munkavállalói jóllét programokkal támogatja a munkatársakat abban, hogy minél sikeresebben és eredményesebben tudjanak megbirkózni a mindennapok teljesítmény kihívásaival, stressz helyzeteivel.

A Csoport átfogó tehetség- és karrier menedzsment programot működtet, melynek célja a vezetői és kulcs szakértői pozíciókban dolgozók megtartása, valamint a belső utánpótlás tudatos fejlesztése.

A Csoport szervezeti keretein belül végzi tevékenységét a Munkahelyi Tanács, biztosítva a dolgozói érdekek figyelembe vételét.

10. COMPLIANCE TEVÉKENYSÉG

A jogszabályi előírásoknak és MNB elvárásoknak megfelelően a Csoport a compliance kockázatok feltárására és kezelésére - a belső védelmi vonalak részeként - önálló szervezeti egységet működtet, amely az alábbi funkciókat látja el:

- Az etikai szabályok betartásának ellenőrzése, az ezzel kapcsolatos kérdésekben iránymutatás kibocsátása, bejelentések vizsgálatainak lefolytatása
- A pénzmosás - és a nemzetközi terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem, valamint a nemzetközi szankciós intézkedések bankon belüli megszervezése, irányítása és koordinálása: bejelentési és ellenőrzési rendszer működtetése, kapcsolattartás az illetékes hatósággal
- Az adatvédelmi szabályoknak való megfelelés biztosítása, kontrollja, kapcsolattartás az illetékes hatósággal
- A pénzügyi-, és befektetési szolgáltatások elkülönítésére, az információáramlás korlátozására, a bennfentes kereskedelem és piacbefolyásolás tilalmára, valamint a dolgozói ügyletkötésekre vonatkozó jogszabályoknak való megfelelés biztosítása, kontrollja, kapcsolattartás az illetékes hatósággal
- Érdekkonfliktusokra (összeférhetetlenségekre) vonatkozó jogszabályoknak való megfelelés biztosítása, kontrollja
- A befektetési szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos jogszabályoknak (pl. Bszt.) való megfelelés biztosítása, kontrollja
- A korrupció elleni intézkedések bankon belüli megszervezése és működtetése

11. KUTATÁS ÉS KÍSÉRLETI FEJLESZTÉS

A Csoport 2017-ben nem folytatott kutatási és kísérleti fejlesztési projektet.

12. KÖNYVVIZSGÁLÓ ÁLTAL FELSZÁMÍTOTT DÍJAK RÉSZLETEZÉSE

A KPMG Hungária Kft. és KPMG Tanácsadó Kft. által alábbi díjak kerültek felszámításra 2017-ben:

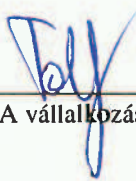
- Beszámoló könyvvizsgálata: 63 millió Ft
- RBI csoport riporting csomag könyvvizsgálata: 8 millió Ft
- GVH kimutatás vizsgálata: 1 millió Ft
- JMM projekttel kapcsolatos tanácsadás: 7 millió Ft
- IFRS projekttel kapcsolatos tanácsadás: 11 millió Ft
- Remuneration Risk Analysis anyag vizsgálata: 2 millió Ft
- MIFID II. projekttel kapcsolatos tanácsadás: 22 millió Ft
- Követelésértékeléssel kapcsolatos tanácsadás: 21 millió Ft

13. TELEPHELYEK BEMUTATÁSA

1015 Budapest, Széna tér 1/a.
1024 Budapest, Lövház u. 2-6.
1035 Budapest, Bécsi út 136.
1037 Budapest, Szépvölgyi út 41.
1037 Budapest, Montevideo u. 16/B 3. em.
1045 Budapest, Árpád út 183-185.
1050 Budapest, Akadémia utca 6.
1061 Budapest, Andrássy út 1.
1062 Budapest, Teréz krt. 62.
1063 Budapest, Váci út 1-3.
1065 Budapest, Teréz krt. 12.
1072 Budapest, Rákóczi út 44.
1085 Budapest, Üllői út 36.
1086 Budapest, Kerepesi út 9.
1106 Budapest, Örs vezér tere 25/a.
1114 Budapest, Bocskai út 1.
1118 Budapest, Október huszonharmadika utca 8-10.
1126 Budapest, Királyhágó tér 8-9.
1135 Budapest, Váci út 81.
1140 Budapest, Örs vezér tere 24.
1152 Budapest, Szentmihályi út 137.
1173 Budapest, Ferihegyi út 74.
1185 Budapest, Üllői út 417.
1200 Budapest, Kossuth Lajos utca 21-29.
1215 Budapest, Kossuth Lajos u. 85.
1220 Budafok, Hunyadi János út 19.
2030 Érd, Budai út 22.
2040 Budaörs, Templom tér 22.
2100 Gödöllő, Gábor Áron u. 5.
2310 Székesfehérvár, Palotai út 1.
2313 Szigetszentmiklós, Vak Bottyán u. 18.
2400 Dunaújváros, Vasmű út 39.
2500 Esztergom, Kossuth Lajos u. 14.

2600 Vác, Széchenyi u. 28-32.
2820 Tatabánya, Fő tér 20.
2900 Komárom, Mártírok útja 14.
3200 Gyöngyös, Fő tér 12.
3300 Eger, Jókai Mór utca 5.
3527 Miskolc, Erzsébet tér 2.
4281 Nyíregyháza, Kossuth tér 7.
4283 Nyíregyháza, Korányi Frigyes u. 5.
4611 Miskolc, Bajcsy Zs.u. 2-4.
5000 Szolnok, Szapáry út 22.
5271 Debrecen, Péterfia utca 18.
5272 Debrecen, Piac u. 18.
5600 Békéscsaba, Andrássy út 19.
6200 Kiskőrös, Petőfi S. tér 8.
6500 Baja, Dózsa György út 12.
6700 Szeged, Kossuth Lajos sugárút 9-13.
6720 Szeged, Széchenyi tér 15.
6800 Hódmezővásárhely, Kossuth tér 6.
7100 Szekszárd, Széchenyi utca 37-39.
7251 Kaposvár, Berzsényi utca 1-3.
7252 Pécs, Bajcsy Zs u. 11.
7255 Pécs, Irgalmasok útja 5.
7691 Kecskemét, Kisfaludy u. 5.
8000 Székesfehérvár, Távírdá u. 1.
8210 Veszprém, Mindszenty József u. 2.
8360 Keszthely, Széchenyi utca 1-3.
8400 Ajka, Szabadság tér 4.
8500 Pápa, Fő tér 15.
8800 Nagykanizsa, Deák tér 11-12.
9200 Mosonmagyaróvár, Szent István király útja 117.
9230 Zalaegerszeg, Kossuth u. 21-23.
9400 Sopron, Széchenyi tér 14-15.
9431 Fertőd, Fő u. 12.
9450 Szombathely, Fő tér 36.
9671 Győr, Arany János utca 28-32.
9673 Győr, Vasvári P. út 1/a.

Budapest, 2018. április 26.

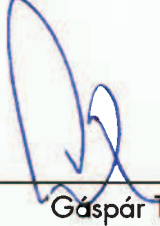

A vállalkozás vezetője (képviselője)

KIBOCSÁTÓ NYILATKOZATA

Alulírottak, a **Raiffeisen Bank Zrt.** (székhely: 1054 Budapest, Akadémia utca 6., a továbbiakban: „Bank”) képviseletében kijelentjük, hogy a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény 54. §-a szerinti 2017. évi éves jelentést a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény előírásaival és a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban, az alkalmazandó számviteli előírások alapján, legjobb tudásunk szerint készítettük el.

Az éves konszolidált beszámoló pénzügyi kimutatásai valós és megbízható képet adnak a Bank és a konszolidációba bevont vállalkozások eszközeiről, kötelezettségeiről, pénzügyi helyzetéről, valamint nyereségéről, továbbá a konszolidált vezetőségi jelentés megbízható képet ad a Bank és a konszolidációba bevont vállalkozások helyzetéről, fejlődéséről és teljesítményéről, ismertetve a főbb kockázatokat és bizonytalansági tényezőket.

Budapest, 2018. április 26.

Tölgyes Ágnes
gazdasági igazgató
Gáspár Tibor
főosztályvezető